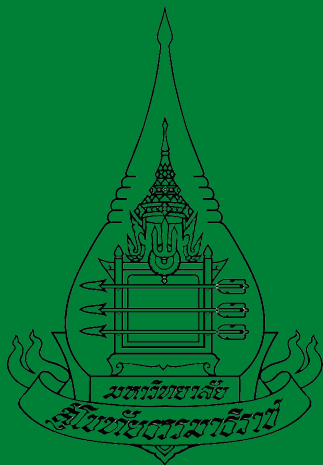
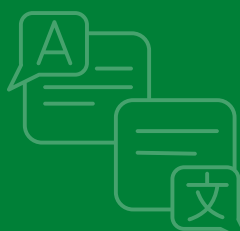

รายงานการวิจัย เรื่อง

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา
กับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา
หลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

นางสาวรัชณี

พลแสน

ผู้วิจัย

รายงานวิจัย เรื่อง

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โดย

นางสาวรัชนี พลแสน
ผู้วิจัย

ปี พ.ศ. 2565

ชื่องานวิจัย	การวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้วิจัย	นางสาวรัชณี พลแสน
ปีที่ทำวิจัยแล้วเสร็จ	2565

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2) ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ 3) วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แหล่งข้อมูล สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวมถึง มคอ 2.รายละเอียดของหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ จากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินทราเน็ต (Intranet) และอินเทอร์เน็ต (Internet) โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยในประเทศ จำนวน 4 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต่างประเทศ จำนวน 2 มหาวิทยาลัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย (The Open University of Japan - School of Graduate Studies) มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี (Korea National Open University) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบฟอร์มในการรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า

1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุดทำหน้าที่อนุมัติหลักสูตร มีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่บริหารวิชาการ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน

1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน มีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับปริญญาโท จำนวน 3 หลักสูตร แต่มีการเปิดสอนเพียงหลักสูตรเดียว ด้านโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36-48 หน่วยกิต มี 2 แผนคือ แผน ก แบบ ก2 และแผน ข โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

1.3 ด้านการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล จัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชา (6 หน่วยกิต) ผู้เรียนศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาจากสื่อต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม คุณสมบัติผู้เรียน ผู้สอน การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์

ที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษา เพื่อบริการสนับสนุน การศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศ

1.4 ปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ พบว่า มีปัญหา ทั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

2. การศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและ ภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ พบว่า

2.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีสภามหาวิทยาลัยเป็น องค์การสูงสุด องค์ประกอบและจำนวนกรรมการแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย มีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ดูแล ด้านวิชาการ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่บริหารหลักสูตร

2.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศ ระดับ ปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36-48 หน่วยกิต มีแผนการศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก1 แบบ ก2 และแผน ข ส่วนมหาวิทยาลัยต่างประเทศ มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ระดับปริญญาเอก มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48-79 หน่วยกิต มีแผนการศึกษาทั้งแบบ 1.1 แบบ 1.2 แบบ 2.1 และแบบ 2.2 มีการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็นเฉพาะของสถาบันและร่วมมือกับต่างประเทศ

จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน มีทั้งในระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก มีจำนวนที่ หลากหลายขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัย ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

2.3 ด้านการเรียนการสอน

2.3.1 ผู้เรียน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาแตกต่างกันออกไป ตามหลักสูตรที่เปิดสอน เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และมีเพิ่มเติมอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3.2 ผู้สอน มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิต เอกสารการสอนเป็นชุดวิชาหรือรายวิชา จัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) สอนแบบ ออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้ง ทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิดมีอาจารย์ทำหน้าที่ จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชาเป็นหลัก มีการกำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 4-18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3-5 คน ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย

2.3.3 สื่อ มีรูปแบบสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนแตกต่างกันตามระบบการศึกษา ในส่วนของ มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิดใช้สื่อที่เป็นเอกสารการสอน เรียกว่า ชุดวิชา หรือรายวิชา จัดการ เรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) แบบต่อหน้า (Face-to-Face) หรือออนไลน์ ส่วนมหาวิทยาลัยในระบบ ปิดจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอนดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม

2.3.4 การประเมินผล ใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ของ มหาวิทยาลัยนั้น ๆ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

2.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์บริการการศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษา ส่วนมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีวิทยาเขตย่อย ๆ ยกเว้น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไม่มี วิทยาเขตย่อย และมีหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

3. การเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า

3.1 มหาวิทยาลัยควรกำหนดทิศทางการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศที่สามารถทำให้มหาวิทยาลัยอยู่รอด พัฒนาคุณภาพหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน และสามารถแข่งขันสู่ระดับสากล

3.2 ควรพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์หลากหลายน่าสนใจ และตอบสนองความต้องการของตลาด สามารถเทียบโอนหน่วยกิต และใช้ภาษาสากลเป็นสื่อในการเรียนการสอน

3.3 ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัย

3.4 ควรปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศให้เหมาะสมและคล่องตัว

3.5 ควรบริหารและจัดการในรูปคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการ

3.6 ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาประจำหลักสูตร และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความสามารถทางภาษาประจำหลักสูตร

3.7 ควรแสวงหาพันธมิตรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระดับชาติและนานาชาติ

3.8 ควรบริหารจัดการและให้บริการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3.9 ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรเชิงรุก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา

3.10 ควรสรรหาทรัพยากรที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Research Title	Postgraduate Analysis of International and Foreign Language Program Management and Development Approach to Management Studies in International and Foreign Languages Graduate Program, Sukhothai Thammathirat Open University
Investigator	Miss. Ratchanee Pholsaen
Year of completion of research	2022

Abstract

The objectives are to 1) Study the conditions and problems of the management of graduate international and foreign language programs, at Sukhothai Thammathirat Open University. 2) Study and comparative analysis of the conditions of management studies, international programs, and foreign languages at the graduate level. 3) Analyze data and propose guidelines for the development of graduate international and foreign language programs, at Sukhothai Thammathirat Open University.

Source search for relevant information, including TQF2 Details of international and foreign language courses from the website in the Intranet and internet systems, the samples used in the study were 4 domestic universities and 2 foreign universities. This was acquired by the specific selection, namely Sukhothai Thammathirat Open University, Mae Fah Luang University, Kasetsart University, Mahidol University, The Open University of Japan - School of Graduate Studies, and Korea National Open University. The data collection tools were forms, interviews, questionnaires, and data analysis using content analysis methods.

The findings are summarized as follows:

1. Graduate Study of International and Foreign Language Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, found that:

1.1 Course administration and management have a University Council as the highest organization, responsible for approving courses. An academic council manages academics, and a Program committee is responsible for managing the curriculum and instruction.

1.2 Course structure/numbers of courses offered; International and foreign language programs are being developed. There are 3 master's degree programs, but only one is offered. According to the course structure, the number of credits taken throughout the course is not less than 36-48 credits. There are 2 plans: Plan A (A2) and Plan B using the 2015 Curriculum benchmarks to organize education in a foreign language (English)

1.3 Teaching, learning, and Providing instruction in the distance education system; Organizing the course material into a series of subjects (6 credits). Learners study and research content from various media through online media, both primary and secondary sources. The

qualification of the learners, instructor, assessment and course completion criteria are based on the university's criteria and curriculum benchmarks. These educational service centres have been set up for educational support spread out across the country.

1.4 Management problems studying international and foreign language programs. It was found that there were problems in curriculum administration, management, and teaching and learning.

2. Study and analysis of comparative management conditions, and international and foreign language studies at the graduate level. Domestic and international universities found that:

2.1 Course Administration and Management; Most universities have a university council as the highest organization. The composition and number of directors vary depending on the university. There is an academic council that oversees academic affairs. There is a Program committee responsible for administering the curriculum.

2.2 Course structure/number of courses offered; Various domestic universities for master's degree with a total of 36-48 credits throughout the program, with plans to study both Plan A (A1 and A2) and Plan B, and for a foreign university, there are no fewer than 30 credits throughout the course.

A Ph.D. degree has no fewer than a total of 48-79 credits throughout the program, with both 1.1, 1.2, 2.1 and 2.2 education plans. Teaching is organized both exclusively by the institution and in cooperation with foreign countries.

The number of courses offered for both master's and Ph.D. levels vary depending on the availability of each university. The language of instruction is English.

2.3 Teaching and learning

2.3.1 Learners of other universities; The qualifications of the participants vary according to the courses offered, the course benchmarks, and other additions as required by the university.

2.3.2 Instructors of the Universities that offer instruction in an open system; There were teachers responsible for producing teaching materials in a series of subjects or courses, providing face-to-face instruction, broadcast instruction (television, radio, and the Internet), and online instruction. Also produces various materials used in teaching and learning for universities that offer instruction in a closed system are primarily staffed by teachers who organize teaching and produce courses. There are 4 - 18 course professors, 3-5 professors in charge of the course, depending on the university

2.3.3 Media; There are different forms of teaching and learning materials according to the educational system. For its part, universities provide instruction in a system that enables materials in form of media as teaching materials. It's called a series of subjects or courses and provides schooling instruction, face-to-face instruction or online. Universities in the closed system

offer courses with teachers. Take care of each course, and additional materials for media preparation are provided.

2.3.4 Evaluation; Uses the evaluation process by the rules or guidelines of that university and meets the course benchmarks.

2.3.5 Education Support; Universities that offer instruction in an open system have learning centres or educational centres scattered throughout the country to provide educational support to students. Universities that offer instruction in a closed system have smaller campuses, except for Mae Fah Luang university which has no small campuses and has a support agency and provides academic services that vary according to the university's identity.

3. Proposing guidelines for the development of international and foreign language programs at the graduate level, Sukhothai Thammathirat Open University, found that

3.1 The university should determine the direction of international and foreign language studies. That can help the university to improve the quality of its curriculum to a standard and be able to compete internationally.

3.2 International curriculum and foreign languages that stand out as identities should be developed/improved. Wide range of interests and market needs, able to transfer credits and use international languages as teaching materials.

3.3 There should be a specific department that oversees the management of international and foreign language studies at the university.

3.4 Regulations should be updated. Notices relating to the proper and streamlined management of international and foreign language studies.

3.5 Should be administered and managed in the form of committees at various levels, with the course instructors and professors responsible for the course as part of the administration and management.

3.6 There should be a language expert on-site and a staff member with knowledge and language proficiency on the course.

3.7 National and international educational networking partners should be sought.

3.8 Should manage and provide services with digital technology.

3.9 Proactively disseminate courses to enhance recruitment public relations.

3.10 Appropriate and up-to-date resources should be sought to carry out activities related to the management of international and foreign language programs more effectively.

คำนำ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและ ภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ วิเคราะห์ข้อมูลและ เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร นานาชาติและภาษาต่างประเทศที่ได้สละเวลาให้สัมภาษณ์/ให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถาม อันเป็น ประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย อธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย รวมถึงให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ การดำเนินการวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รัชณี พลแสน

กันยายน 2565

สารบัญ

รายการ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
คำนำ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์และศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
1. แนวคิดการจัดการศึกษาทางไกล.....	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร.....	14
3. นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของประเทศที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ ภาษาต่างประเทศ.....	17
4. แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558.....	33
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนที่ 1.....	59
ขั้นตอนที่ 2.....	59
ขั้นตอนที่ 3.....	60
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61

สารบัญ (ต่อ)

รายการ	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานานาชาติและ ภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.....	62
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ	
1. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.....	80
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	94
3. มหาวิทยาลัยมหิดล.....	103
4. มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย (The Open University of Japan – School of Graduate Studies).....	113
5. มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี (Korea National Open University).....	118
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและ ภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ.....	125
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	170
อภิปรายผลการวิจัย.....	196
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	204
บรรณานุกรม.....	205
ภาคผนวก	
แบบฟอร์มในการรวบรวมข้อมูล.....	210
แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตร นานาชาติ และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช..	211
รายชื่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ที่สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม.....	212

สารบัญตาราง

รายการ	หน้า
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบด้านบริหารและการจัดการหลักสูตรมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	124
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบด้านโครงสร้างหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	128
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	137
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผู้เรียน (คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา) ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	140
ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผู้สอนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	147
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	152
ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	155
ตารางที่ 8 เปรียบเทียบบริการสนับสนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ.....	167

บทที่ 1

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ในเรื่องการขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทมหาอำนาจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ การสร้างความเข้มแข็งให้ประเทศไทยอีกส่วนหนึ่ง คือ การเข้าร่วมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้นำในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน ภายใต้การก่อตั้งนี้จะต้องยึดหลักสำคัญ คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน *การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน* ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ

กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ในข้อที่ 3.1 พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และข้อ 3.2 การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2560: 9)

อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยได้กำหนดการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนไว้ในการพัฒนาประเทศข้อที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และได้แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ *การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต* (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 1) ในส่วนของการศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่น ๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน การเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บรรยายพิเศษเรื่อง "การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558" ไว้ว่า การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาให้ประเทศไทยเป็น Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ที่จะมุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

ด้านการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ประเด็นสำคัญ เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” และได้วางเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) มีเป้าหมายสำคัญทั้งสิ้น 5 ประการ คือ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบ และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) มีเป้าหมายของกรอบอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2565 คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทยโดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงินการกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ” (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

ความสำคัญของการจัดการศึกษานานาชาติทำให้เกิดประโยชน์ 3 ฝ่าย คือ 1) ประเทศชาติและสังคมโดยรวม หลักสุตรนานาชาติช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพมากขึ้นในระดับนานาชาติ มีโลกทัศน์กว้างไกล มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศทำให้สังคมมีความเข้าใจและยอมรับถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและแนวคิดมากขึ้น และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม 2) ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเป็นสากลมากขึ้น เนื่องจากมีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษา มีอาจารย์ต่างประเทศ และมีการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพระดับนานาชาติ เพื่อตอบสนองต่อตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป 3) ผู้ปกครองและนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติที่จัดโดยสถาบันอุดมศึกษาไทยช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถใช้ภาษา 2 ภาษา (Bilingual) มีคุณภาพระดับสากล มีเจตคติและโลกทัศน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานระดับนานาชาติได้ และ

ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาต่างประเทศ (ธเนศ จิตสุทธิภากร, 2547)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มสธ.) เป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพและขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับทุกคน เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งใช้สื่อการสอนทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ และวิธีการอื่นที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ วิสัยทัศน์ (Vision) ของมหาวิทยาลัย “มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลก ที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกลให้การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน” มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรแรก คือ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตรอาเซียน หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 (หลักสูตรนานาชาติ) กำหนดเปิดสอนภาคต้น ปีการศึกษา 2557 ต่อมามหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2556-2570) เป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย/ระดับคุณภาพ มีการกำหนดการจัดการศึกษานานาชาติ ไว้ที่พันธกิจที่ 1 พัฒนาระบบการศึกษาทางไกลโดยมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ ภูมิภาค และโลก ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพบัณฑิต/กำลังคนให้มีคุณภาพขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล เป้าประสงค์ 2.1 เพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล และบุคลากรทางการศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และความยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ เป้าหมาย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) (มุ่งสู่ 1 ใน 1,000 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 1) จำนวนหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ (สะสม) 4 หลักสูตร เป้าหมายปีที่ 10 (พ.ศ. 2561-2565) (มุ่งสู่ 1 ใน 500 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 2) จำนวนหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ (สะสม) 12 หลักสูตร เป้าหมายปีที่ 15 (พ.ศ. 2566-2570) (มุ่งสู่ 1 ใน 100 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 3) จำนวนหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ (สะสม) 12 หลักสูตร (กองแผนงานมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2557) ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2563) มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศสะสมเพียง 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตรอาเซียน หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 (หลักสูตรนานาชาติ) กำหนดเปิดสอนภาคต้นปีการศึกษา 2557 และมีการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตรอาเซียน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 (หลักสูตรนานาชาติ) กำหนดเปิดสอนภาคต้นปีการศึกษา 2561 และเลื่อนเปิดสอนเป็นภาคต้น ปีการศึกษา 2562 2) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 กำหนดเปิดสอนภาคต้นปีการศึกษา 2559 ไม่มีการเปิดสอน 3) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ/ภาษาต่างประเทศ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562 กำหนดเปิดสอนภาคต้น ปีการศึกษา 2562 มีการเลื่อนเปิดสอนหลายครั้งและปิดหลักสูตรในที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการดำเนินการบริหารหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ยังมีปัญหาในการดำเนินการหลายด้าน

ทำให้ผู้ทำวิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูล และเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ
3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาแบบเจาะจง มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศในประเทศ จำนวน 5 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยต่างประเทศ จำนวน 2 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี
2. ขอบเขตประเด็นที่ทำการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ใน 3 ประเด็นคือ
 - 2.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร
 - 2.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน
 - 2.3 ด้านการเรียนการสอน
 - 2.3.1 ผู้เรียน
 - 2.3.2 ผู้สอน
 - 2.3.3 สื่อ
 - 2.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
 - 2.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากการศึกษาเอกสาร รายงาน รายงานการวิจัย รวมถึงมคอ. 2. รายละเอียดของหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ การสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินทราเน็ต (Intranet) และอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือเรียกรวมกันว่า Documentary research และมีข้อมูลบางส่วนได้จากการเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล สอบถามทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามกับผู้บริหาร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำนิยามศัพท์และศัพท์เฉพาะ

การศึกษาทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้พบกันโดยตรง แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ และมวลประสบการณ์ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ อาจจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เทปเสียง วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรืออื่น ๆ ผู้เรียนจะรับความรู้จากสื่อเหล่านี้ ในลักษณะของการเรียนด้วยตนเอง โดยผู้เรียนไม่ต้องเดินทางเข้ามายังสถาบันการศึกษา แต่จะเรียนอยู่ที่บ้านหรือสถานที่ทำงานหรือสถานที่ที่สะดวก ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียน และจะต้องบริหารการเรียนของตนเองภายในเวลาที่กำหนด

หลักสูตรนานาชาติ หมายถึง หลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่มีมาตรฐานและเปิดโอกาสให้ใช้ภาษาเป็นสื่อในการเรียนการสอนได้ทุกภาษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาได้

หลักสูตรภาษาต่างประเทศ หมายถึง หลักสูตรภาษาต่างประเทศทุกภาษาที่ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ
2. ได้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา รายงาน วารสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงค้นคว้าจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินทราเน็ต (Intranet) และอินเทอร์เน็ต (Internet) แล้วนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดการจัดการศึกษาทางไกล
2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
3. นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของประเทศที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ
4. แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการจัดการศึกษาทางไกล

1.1 ความหมายการศึกษาทางไกล

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าการศึกษาทางไกล (Distance education) ดังนี้

องค์การการศึกษาและวิทยาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 1979) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล (Distance education) เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นโดยผ่านการสื่อสารทางไปรษณีย์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น โดยผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้เผชิญหน้ากัน การสอนทำโดยกระบวนการเตรียมการและผลิตสื่อ แล้วส่งสื่อไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม แล้วส่งกลับมาให้ผู้สอนตรวจและเสนอแนะแล้วส่งกลับไปให้ผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง

บอร์โก โฮมเบิร์ก (Borje Holmberg, 1986) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนไม่ได้มาพบครูโดยตรง ไม่ได้มีครูดูแลการเรียนของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา เหมือนการเรียนในห้องเรียน แต่ผู้เรียนจะเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการวางแผนและเตรียมการมาอย่างดี โดยจะมีการสื่อสารทางเดียวและการสื่อสารสองทาง

เดสมอน คีแกน (Desmond Keegan, 1990) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเป็นรูปแบบหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้เผชิญหน้ากันเหมือนการเรียนในชั้นเรียน
- 2) สื่อการเรียนรู้หรือวัสดุสำหรับการเรียนการสอนมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการผลิตอย่างดี และมีบริการสนับสนุนการเรียน

3) มีการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ กัน เป็นตัวกลางสำหรับส่งเนื้อหาความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน

4) มีการสื่อสารแบบสองทางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยใช้สื่อต่าง ๆ

5) ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองและอาจมีการพบกันเป็นกลุ่มเป็นครั้งคราว

วิจิตร ศรีสอาน (2529) กล่าวว่า การเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) เป็นระบบการเรียนการสอนที่ไม่ขึ้นเรียน แต่อาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม รวมทั้งศูนย์บริการการศึกษาเป็นหลัก โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองอยู่ที่บ้าน ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ

สุมาลี สังข์ศรี (2549) ได้สรุปความหมายของการศึกษาทางไกลจากนักการศึกษาหลายท่านว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันโดยตรง เป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ไปทางสื่อ อาจจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เทปเสียง วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรืออื่นๆ ผู้เรียนจะรับความรู้จากสื่อเหล่านี้จากการเรียนด้วยตนเอง โดยผู้เรียนไม่ต้องเดินทางเข้ามายังสถาบันการศึกษา แต่จะเรียนอยู่ที่บ้านหรือสถานที่ทำงาน ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียน และจะต้องบริหารการเรียนด้วยตนเอง ภายในเวลาที่สถาบันศึกษากำหนด การพบปะระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอาจจะกำหนดให้มีขึ้นบ้างเป็นบางครั้งจะเป็นการพบปะเพื่อทบทวน เพื่อซักถามประเด็นปัญหาในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองไม่เข้าใจ หรือเป็นการสรุปหรือฝึกทักษะที่สำคัญจากเนื้อหาวิชานั้น ๆ

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้พบกันโดยตรง แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ และมวลประสบการณ์ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ อาจจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เทปเสียง วิดีทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรืออื่นๆ ผู้เรียนจะรับความรู้จากสื่อเหล่านี้ในลักษณะของการเรียนด้วยตนเอง โดยผู้เรียนไม่ต้องเดินทางเข้ามายังสถาบันการศึกษา แต่จะเรียนอยู่ที่บ้านหรือสถานที่ทำงานหรือสถานที่ที่สะดวก ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียน และจะต้องบริหารการเรียนของตนเองภายในเวลาที่กำหนด

1.2 รูปแบบการศึกษาทางไกล

รูปแบบการศึกษาทางไกลสามารถจัดแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์: 2558)

1.2.1 รูปแบบการศึกษาทางไกลแบบยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก ประกอบด้วย ตำรา การศึกษาทางไกล คู่มือการศึกษา (Study guide) หรือแบบฝึกปฏิบัติ (Workbook) แผนกิจกรรม การศึกษา (Course Bulletin) เอกสารชุดความรู้ (Set books) และสารานุกรม (Encyclopedia) และมีสื่อเสริม ประกอบด้วย สื่อโสตทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียงหรือเทปเสียงหรือซีดีเสียง รายการวิทยุ โทรทัศน์ วิดีทัศน์หรือเทปภาพ ซีดีภาพ ดีวีดีหรือบลูเรย์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer

Assisted Instruction-CAI) อินเทอร์เน็ต (Internet) และการสอนเสริม/สัมมนาเสริมแบบเผชิญหน้าหรือ การสอนเสริมผ่านสื่อ

1.2.2 รูปแบบการศึกษาทางไกลแบบยัดสื่อแพรมภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก เป็นการ จัดการศึกษาที่มีการวางแผน เตรียมการ ดำเนินการผลิต นำเสนอเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ผ่านรายการ วิทยุกระจายเสียงหรือเทปเสียงหรือซีดีเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ หรือเทปภาพ หรือซีดีภาพ ที่แพรมภาพ แบบตามสาย ไร้สาย หรือผ่านดาวเทียม เป็นสื่อหลัก

1.2.3 รูปแบบการศึกษาทางไกลแบบยัดสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก เป็นการ จัดการศึกษาผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีคอมพิวเตอร์เป็นกลไกขับเคลื่อน ใช้ระบบโทรคมนาคมสองทาง ที่ตอบสนองปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ผ่านสื่อหรือเผชิญหน้า ผสมผสาน กัน ทั้งตามสาย ตามคลื่นวิทยุและไร้สาย โดยจัดสอนทางอินเทอร์เน็ต การสอนผ่านจอภาพ และช่องทาง คอมมูนาคมนในรูปแบบอื่น และอาจใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางวิทยุกระจายเสียง สื่อทางวิทยุโทรทัศน์ สื่อโสตทัศน การสอนเสริม/สัมมนาเสริม และการอบรมภาคปฏิบัติประสบการณ์ เป็นสื่อเสริม

1.3 ประเภทของสื่อในระบบการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลจัดเป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้หรือการจัดการศึกษาที่ใช้สื่อเป็น ตัวกลาง (วิจิตร ศรีสอาน, 2529: 5) เนื่องจากสื่อและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มาโดยตลอด ดังนั้นพัฒนาการด้านสื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลจำเป็นต้อง มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยมีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนโดยระบบทางไกลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับสื่อการศึกษาทางไกลมีอยู่มากมายหลาย ประเภท การแบ่งหรือการจัดประเภทการศึกษาทางไกลก็มีหลากหลายรูปแบบหลายวิธี ขึ้นอยู่กับว่าในการจัด ประเภทของสื่อการศึกษาทางไกลนั้นยึดเอาเกณฑ์อะไรเป็นหลัก ธนิศ ภูศิริ (2558) จัดประเภทสื่อ ในระบบการการศึกษาทางไกล เช่น

แบ่งตามประเภทของสื่อ ก็สามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนทั่วไป เช่น หนังสือ คู่มือชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบ ซึ่งรวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประกอบหรือเสริมในการเรียนการสอน ด้วย เช่น วารสาร แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2) สื่อโสตทัศน ได้แก่ กราฟฟิกวัสดุลายเส้น รูปภาพ เทปเสียง และวีดิทัศน์ เป็นต้น

3) สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์

4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ ปฏิสัมพันธ์ ระบบประชุมทางไกล เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

แบ่งตามช่องทางในการส่งและรับสาร ก็สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) สื่อบุคคล หรือสื่อแบบเผชิญหน้า (บางครั้งเรียกสื่อปฏิสัมพันธ์ เนื่องจากเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้ แต่ปัจจุบันสื่อปฏิสัมพันธ์สามารถดำเนินการผ่านระบบการศึกษาทางไกลได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นการสอนแบบเผชิญหน้า) หมายถึง ครูผู้สอนหรือบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และทักษะต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน เช่น ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เฉพาะด้าน ผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2) สื่อที่ส่งทางไปรษณีย์ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นที่สามารถจัดส่งได้ทางไปรษณีย์ เช่น เทปเสียง ซีดีเสียง หรือวีซีดี เป็นต้น

3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม หมายถึง สื่อที่ผลิตหรือพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครือข่ายโทรคมนาคม เช่น ภาพยนตร์ รายการวิทยุโทรทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง เทปวีดิทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมหรือผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีเลิร์นนิ่ง (e-Learning) หรือเอ็มเลิร์นนิ่ง (m-Learning) เป็นต้น

1.4 การบริหารและการจัดการการศึกษาทางไกล

สุพัตรา คุณหากาญจน์ (2558) ได้กล่าวถึง การจัดการองค์กรเป็นการสร้างรูปแบบการบริหารงานของสถาบันการศึกษาทางไกล ซึ่งในการจัดองค์กรของสถาบันการศึกษาทางไกล โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะต้องพิจารณาถึงลักษณะการจัดการศึกษาทางไกล และการจัดโครงสร้างขององค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ลักษณะของการจัดการศึกษาทางไกล สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลมีการจัดการศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ การจัดการศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว การจัดการศึกษาทางไกลแบบคู่ และการจัดการศึกษาทางไกลแบบร่วมมือประสาน (Perry and Rumble, 1987: 22 อ้างใน เรววัฒน์ สุธรรม และปรีชา คัมภีรปกรณ, 2533: 660-661) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) **การจัดการศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว (Single mode)** สถาบันการศึกษาที่จัดการการศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในลักษณะการศึกษาทางไกลเท่านั้น สถาบันจะพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน ผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดบริการสนับสนุนผู้เรียน และจัดการประเมินผลการเรียนสำหรับผู้เรียนในระบบการศึกษาทางไกลโดยเฉพาะ การจัดการศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว สถาบันมีอิสระในการดำเนินการตั้งแต่การทำหลักสูตรจนถึงการจบหลักสูตร โดยใช้ระบบการเรียนการสอนในระบบทางไกล ไม่มีชั้นเรียน ผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง จากสื่อการเรียน เช่น ศึกษาเนื้อหาจากหนังสือ เอกสารการสอน วีดิทัศน์ เป็นต้น สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยเปิดในปากีสถาน มหาวิทยาลัยเปิดในศรีลังกา และมหาวิทยาลัยวิทยุและโทรทัศน์ในจีน เป็นต้น

2) *การจัดการศึกษาทางไกลแบบคู่ (Dual mode)* สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลในลักษณะนี้ จะจัดการศึกษาทั้งสองระบบคู่กันระหว่างการศึกษาระบบปกติที่มีห้องเรียนหรือชั้นเรียนกับระบบการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทางไกลแบบไม่มีห้องเรียนและให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง สถาบันการศึกษาในลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระบบปกติที่มีห้องเรียนหรือชั้นเรียนอยู่แล้ว ต่อมาภายหลังได้ขยายการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกลเพิ่มขึ้น สถาบันการศึกษาทางไกลที่จัดการศึกษาทางไกลแบบคู่จึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผสมกันระหว่างแบบมีชั้นเรียนและแบบทางไกล ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในสถาบัน (on-campus) แบบการเรียนปกติ หรือเลือกเรียนนอกสถาบัน (off-campus) แบบการเรียนการสอนทางไกลให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าไปเรียนในสถาบัน สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลแบบคู่ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น มหาวิทยาลัยดีกิน ในประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น

3) *การจัดการศึกษาทางไกลแบบร่วมมือประสาน (Consortia)* เป็นการร่วมมือกันของสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานผลิตสื่อการเรียนการสอน สถาบันวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาทางไกล การจัดการศึกษาทางไกลแบบร่วมมือประสานดำเนินการค่อนข้างยาก นอกจากรัฐบาลจะเป็นผู้ดำเนินการโดยกำหนดเป็นกฎหมายหรือให้แนวปฏิบัติที่ง่ายต่อการตกลงหรือควบคุมเท่านั้นจึงจะทำได้ เพราะสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีอิสระและวิธีการทำงานแตกต่างกันไป สถาบันที่จัดการศึกษาทางไกลแบบร่วมมือประสานที่เป็นสถาบันกลางมีหน้าที่ประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในการจัดหลักสูตร จัดการเรียนการสอนร่วมกัน ซึ่งอาจใช้ทรัพยากรร่วมกัน หรือใช้ทรัพยากรของแต่ละสถาบันก็ได้ แต่ส่วนใหญ่สถาบันหลักในการจัดการศึกษาแบบร่วมมือประสานจะเป็นคนจัดการทรัพยากรสนับสนุน เช่น จัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน จัดหาเครือข่ายที่ใช้ในการเรียนการสอน จัดระบบลงทะเบียน ระบบการสอน ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนและระบบการสอบให้แก่ผู้สอนและหลักสูตรเป็นของสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วม สถาบันการศึกษาทางไกลแบบร่วมมือประสาน เช่น มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย เป็นต้น

1.4.2 การจัดโครงสร้างขององค์กร การจัดองค์กรของสถาบันการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะจัดตามภารกิจที่จะต้องปฏิบัติซึ่งจะมีภารกิจหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ และด้านการสนับสนุน

1) *การจัดองค์กรด้านการบริหาร* สถาบันที่จัดการศึกษาทางไกลจะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การควบคุม การติดตามและประเมินผล ส่วนใหญ่จะบริหารแบบคณะกรรมการ เช่น การบริหารและการจัดการการศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย การวางแผน การควบคุม การติดตามและประเมินผล คือ สภามหาวิทยาลัย

และจะมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เสนอแนะแนวทางในการนำนโยบายไปสู่แผนปฏิบัติ หัวหน้าในส่วนนี้ เช่น อธิการบดี อธิการ หรือผู้อำนวยการ และหน่วยงานบริหารงานทั่วไป ที่ทำหน้าที่สนับสนุน ประสานงานและงานธุรการ งานพัสดุ เช่น ส่วนการเงินการคลัง ส่วนส่งเสริมวิชาการ ส่วนแผนงาน ส่วนการเจ้าหน้าที่ ส่วนกิจการนักศึกษา ส่วนอาคารสถานที่ ส่วนสารบรรณและนิติการ ส่วนพัสดุ และส่วนประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2) การจัดองค์กรด้านวิชาการ องค์กรด้านวิชาการจะทำหน้าที่ด้านการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการในระดับอุดมศึกษา การจัดการด้านวิชาการ อาจเรียกว่าคณะวิชา สาขาวิชาหรือชื่ออื่น ๆ ในความหมายเดียวกัน การดำเนินงานของคณะวิชานั้นจะมีคณบดี ประธานสาขาวิชา หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน การดำเนินงานของคณะวิชา นอกจากมีคณบดีที่รับผิดชอบสูงสุดแล้ว ส่วนใหญ่จะมีคณะกรรมการคณะวิชาทำหน้าที่พิจารณาดำเนินงานด้านวิชาการและการบริหารงานในคณะวิชาด้วย และมีคณาจารย์ของคณะวิชาที่เป็นผู้ดำเนินการสอน การวิจัย และการให้บริการทางวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนทางไกลจะแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบปกติ เพราะผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน และผู้เรียนต้องเรียนด้วยตนเอง การสอนในระบบการศึกษาทางไกล จำเป็นต้องใช้สื่อในการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการสอนจะต้องมีการพิจารณาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง สถาบันที่จัดการเรียนการสอนทางไกลส่วนใหญ่จะใช้สื่อประสมในการเรียนการสอน เช่น มหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศไทย มหาววิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้สื่อประสม โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง คอมพิวเตอร์ และการสอนเสริมเป็นสื่อเสริม ดังนั้นการสอนของสถาบันการศึกษาทางไกลจึงสอนในรูปของคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วย กรรมการด้านเนื้อหา กรรมการด้านเทคโนโลยีการศึกษา และกรรมการด้านวัดผลการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีคณะกรรมการผลิตชุดวิชาที่ทำหน้าที่พิจารณาโครงสร้างเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของชุดวิชา กำหนดแผนและระยะเวลาในการเรียนการสอน กำหนดผู้รับผิดชอบและพิจารณารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาสาระ รูปแบบกิจกรรม การประเมินผล และสื่อประกอบการเรียน การสอน พิจารณาแนวทางการจัดการเรียนการสอน ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดองค์กรด้านวิชาการจึงมีนักเทคโนโลยีการศึกษา และนักวัดผลการศึกษา รวมอยู่ด้วยซึ่งจะรวมอยู่ในองค์กรเดียวกัน หรือแยกหน่วยงานออกต่างหากเพื่อควบคุมดูแล และติดตามการปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติการ เช่น การผลิตสื่อการเรียน การสอนและการวัดผลการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพก็ได้

3) *องค์กรด้านการสนับสนุน* ในการจัดการศึกษาทางไกลผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง ดังนั้นสถาบันการศึกษาทางไกลต้องจัดบริการสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองอย่างสะดวกสบาย เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นมากที่สุด การจัดองค์กรสนับสนุนในสถาบันการศึกษาทางไกลจึงสำคัญอย่างยิ่ง หน่วยงานสนับสนุนที่สถาบันการศึกษาทางไกลควรมีคือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักพิมพ์ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับสมัคร ลงทะเบียนเรียน ประเมินผลการศึกษา เช่น สำนักทะเบียนและวัดผล หน่วยงานที่ช่วยในการค้นคว้าเอกสาร เช่น ห้องสมุด หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริการการศึกษา ปฐมนิเทศแนะแนวการศึกษา ตอบคำถามและปัญหาต่าง ๆ จัดส่งวัสดุการศึกษา เช่น สำนักบริการการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารและเครือข่ายโทรคมนาคม เช่น สำนักคอมพิวเตอร์

1.4.3 การบริหารและการจัดการศึกษา สถาบันที่จะจัดการศึกษาทางไกลต้องบริหารกระบวนการและกิจกรรมการศึกษาทางไกล ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบและนำหลักสูตรไปใช้ การจัดบุคลากร ฝึกอบรม และให้คำแนะนำแก่คณาจารย์และทีมบริหาร การให้ข้อมูลแก่นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการเข้าเรียน การรับสมัครและการลงทะเบียนเรียน การเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษา การให้ทุนการศึกษา และการเก็บทะเบียนผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน การจัดการกระบวนการประเมินผล การให้คะแนน การให้ใบรับรอง ประกาศนียบัตร และปริญญาบัตร การจัดตั้งและบำรุงรักษาห้องสมุด และศูนย์การเรียนรู้ การจัดหาและบำรุงรักษาด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะเครื่องเซิร์ฟเวอร์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การติดตามคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร ซึ่งการบริหารและการจัดการจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนแค่ไหนขึ้นอยู่กับลักษณะของการจัดการศึกษาทางไกล ถ้าเป็นการจัดการศึกษาแบบสถาบัน การศึกษาแบบเดี่ยว องค์กรอาจจะต้องเข้ามาบริหารจัดการในทุกกิจกรรมทั้งการวางแผนกลยุทธ์ การจัดการ การบริหาร และการจัดการการศึกษา การบริหารและการจัดการทรัพยากร การควบคุมติดตามและประเมินผล แต่ถ้าเป็นสถาบันที่เคยจัดการศึกษาแบบปกติแล้วเปลี่ยนเป็นสถาบันการศึกษาแบบคู่ คือการจัดการศึกษาทางไกลควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาแบบปกติ หน่วยงานที่จัดการการศึกษาก็อาจจะใช้หน่วยงานเดียวกันได้ เช่น องค์กรด้านการบริหาร หรือองค์กรด้านการสนับสนุน ส่วนการจัดการศึกษาทางไกลก็จัดตั้งเป็นโครงการพิเศษเพื่อดำเนินการเรียนการสอนทางไกลขึ้นโดยเฉพาะ

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

2.1 ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตร ดังนี้

สจ๊วต อุทรานันท์ (2532: 5-8) กล่าวว่าหลักสูตร มีความหมาย 3 ขอบเขต ดังนี้

1) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของศาสตร์สาขาวิชาหนึ่ง ในที่นี้ หมายถึง สาขาวิชาหลักสูตรซึ่งจะต้องศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร วิธีการใช้หลักสูตร

2) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ตามความหมายนี้ หลักสูตรหมายถึงเอกสารหลักสูตรที่กล่าวถึงสาระของหลักสูตร ในด้านจุดประสงค์ หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระที่จัดไว้ในหลักสูตร รวมถึงเอกสารประกอบ หลักสูตร ได้แก่ คู่มือครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการสอนวิชาต่าง ๆ ที่เกิดเกี่ยวกับ หลักสูตร

3) ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของหลักสูตร กระบวนการประเมินผลของหลักสูตรตลอดจน ผลิตผลต่าง ๆ ที่เกิดเกี่ยวกับหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538: 11) กล่าวว่า หลักสูตร มีความหมายสองนัย ความหมาย ในวงแคบ หลักสูตร คือวิชาที่สอน ส่วนความหมายในวงกว้าง หลักสูตร คือมวลประสบการณ์ที่จัดให้กับ ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทาบบา (Taba, 1962: 9) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่โรงเรียน และครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดหมายไว้

กู๊ด (Good, 1973: 7) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1) หลักสูตร คือเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคม ศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น

2) หลักสูตร คือเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนซึ่งโรงเรียน จัดให้แก่เด็กเพื่อให้มีความรู้จนจบชั้นเรียนหรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อ ในทางอาชีพต่อไป

3) หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียน ภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตาม ความมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 ความสำคัญของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

จาร์จ บัวศรี (2532: 6-7) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ว่า ผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 16-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับใด ก็ดีจะขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงเป็นประโยชน์ต่อเด็ก และสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตที่จะเป็นอย่างไรอีกด้วย

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลงประสบการณ์เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านเสนอองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532: 182) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย องค์ประกอบ คือ

- 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
- 2) จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์
- 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
- 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน
- 6) การประเมินผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรและเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็กช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2) เนื้อหา (content) เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ การเรียงลำดับเนื้อหาสาระและการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3) การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน เป็นต้น

4) การประเมินผลหลักสูตร (evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวางผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 11) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) จุดประสงค์
- 2) สาระความรู้ประสบการณ์
- 3) กระบวนการเรียนการสอน
- 4) การประเมินผล

ไทเลอร์ (Tyler, 1950: 1) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) จุดประสงค์
- 2) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ
- 3) การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
- 4) การประเมินผล

ทาบ (Taba, 1962: 10) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่จะต้องกำหนดให้แน่นอนก่อน เพราะเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ

2) เนื้อหาและอัตราเวลาเรียน ทำหน้าที่เสมือนพาหนะที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3) กระบวนการเรียนการสอน เป็นวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลักษณะเนื้อหาและประสบการณ์ของหลักสูตร

4) การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและตัวหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักสูตรประกอบด้วย 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตร 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดเนื้อหาและประสบการณ์ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล

3. นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของประเทศที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการจัดการศึกษา หลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ

3.1 กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579)

วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีทั้งหมด 6 ด้าน คือ

3.1.1 ด้านความมั่นคง

- 1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง จัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
- 3) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล
- 4) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่
- 5) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ การฝึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
- 6) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
- 7) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนานมากขึ้น

3.1.2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- 1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาสู่ชาติการค้า
- 2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ เสริมสร้างฐานการผลิตเข้มแข็งยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 3) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนา SMEs สู่สากล
- 4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ
- 5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา
- 6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วน การพัฒนากับนานาชาติ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ ฯลฯ

3.1.3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

- 1) พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- 2) การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง
- 3) ปลุกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์
- 4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี
- 5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

3.1.4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม

- 1) สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม
- 2) พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
- 3) มีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- 4) สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรมและ

ความเข้มแข็งของชุมชน

- 5) พัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

3.1.5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 1) จัดระบบอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) วางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 กลุ่มน้ำ เน้นการปรับ

ระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

- 3) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

- 6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

3.1.6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- 1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม
- 2) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- 4) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 5) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล
- 6) พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- 7) ปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตมีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของการรู้คุณค่า ความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับนานาชาติไว้คือ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 32-39)

3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 1-20)

หลักการ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 – 11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนา 1) คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น 2) คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น 3) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้น 5) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ

2) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

4) ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ

5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ

6) พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

7) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ อาทิ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การดูแลนักเรียนที่ครอบคลุมตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน สนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษาให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง

2) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง อาทิ บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ผ่านการพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยทั้งในระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน อาทิ สนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ชุมชนและครัวเรือน การปรับองค์กรการเงินของชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินในระดับหมู่บ้าน/ตำบลที่ทำหน้าที่ทั้งการให้กู้ยืมและการออม และจัดตั้งโครงข่ายการเงินฐานรากโดยมีธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งในด้านการคลัง อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดแผนงานโครงการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหาร และการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณ และด้านการเงิน อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนให้สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

2) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วางอนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน
- 3) การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม
- 4) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 6) การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ
- 7) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและดำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ

2) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

3) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ

4) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทะเล

5) การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงการพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า

2) ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้การจัดสรรและการใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ

3) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และอำนวยความสะดวก ตรงตามความต้องการ

4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

5) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส และยุติธรรม

6) ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง อาทิ พัฒนาระบบรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ พัฒนาโครงข่ายถนน พัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ และพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำ

2) การสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่ง อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาการบริหารจัดการในสาขาขนส่ง

3) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ อาทิ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากล และพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการอำนวยความสะดวกทางการค้า

4) พัฒนาด้านพลังงาน อาทิ จัดหาพลังงานให้เพียงพอและสร้างความมั่นคงในการผลิตพลังงาน เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การผลิต และการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด

5) พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

6) พัฒนาระบบน้ำประปา อาทิ พัฒนาระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมและทั่วถึง และการบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม อาทิ ลงทุนวิจัยและพัฒนา กลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง และกลุ่มเทคโนโลยีที่นำสู่การพัฒนาแบบก้าวกระโดด ลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

2) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี อาทิ ส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีบทบาทหลักด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย

3) พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ด้านบุคลากรวิจัย อาทิ การเร่งการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในสาขา STEM และพัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้มีทั้งความรู้และความเข้าใจในเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง พัฒนาภาคเหนือให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง พัฒนาภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ พัฒนาภาคใต้เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย

2) การพัฒนาเมือง อาทิ พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นภาคประชาสังคม และภาคเอกชน พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง

3) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ อาทิ พัฒนาพื้นที่ปศุพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ 1) ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย

2) พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคม ในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC, และ JDS และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์

3) พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค

4) ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย

5) เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน

6) สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ

7) เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศโดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์

8) ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

9) บูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและด้านการต่างประเทศ

10) ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศที่สำคัญ

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานานาชาติ พบว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ได้กล่าวไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ 3) คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนางานวิจัยไปสู่นวัตกรรม รวมทั้งขยายการจัดทำและการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้มากขึ้น และจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทัวถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้ภาคเอกชนผลิตหนังสือ สื่อการอ่านและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและราคาถูก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 65-70)

3.3 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้เป็นการจัดทำขึ้นมาเพื่อทดแทนแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ซึ่งสิ้นสุดในปี 2559 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีสาระครอบคลุมทุกมิติ อาทิ การปฏิรูปการเรียนรู้การกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู การปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม อีกทั้งยังยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ประเด็นสำคัญ เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังยึดตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) เป็นหลักและกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนฉบับนี้

วิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มีดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา (Aspirations) มีทั้งสิ้น 5 ประการ ดังนี้

- 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)
- 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)
- 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)
- 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

โดยมีรายละเอียดของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัยมีความรักสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา 1) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้

3) ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)

4) พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดการระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย 1) กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษามีผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

3) การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

4) แหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

5) ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ

6) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล

7) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย

2) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3) สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

4) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

5) พัฒนาค้นคว้าข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

6) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

7) พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ

2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

3) ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผน การบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

แนวทางการพัฒนา 1) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ

2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

3) พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ข้อย่อย 1) พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรฐานครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ความเป็นเอกภาพ เทียบเคียงกับมาตรฐานนานาชาติได้และสามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย 1) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมจริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

2) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

3) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

2) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3) พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย 1) โครงสร้างบทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษา มีความคล่องตัวชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้

2) ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3) ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

4) กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

5) ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา 1) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา

2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

4) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

5) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 พบว่า ได้มีการกล่าวถึงการจัดการศึกษานานาชาติในส่วนของสถานศึกษาไว้ในชาตยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา มีการกำหนดไว้ในแนวทางการพัฒนาข้อ 3) พัฒนาคูณข้อมูลด้านการการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยง และเข้าถึงได้ ข้อย่อย 1) พัฒนาคูณข้อมูลด้านการการศึกษาและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรฐานครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีความเป็นเอกภาพ เทียบเคียงกับมาตรฐานนานาชาติได้และสามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง แต่ในส่วนองระดับอุดมศึกษาไม่ได้กล่าวไว้ชัดเจน

3.4 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: 33-34) เป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2565 คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทยโดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ”

จากการศึกษากรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) พบว่า ได้กำหนดความเป็นสากลไว้ โดยกำหนดบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากลผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน และการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ รัฐควรลงทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์เนื้อหาสาระอุตสาหกรรมระดับชาติ การส่งออก ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และจัดทำกรอบนโยบายการพัฒนาระบบ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ของอุดมศึกษา

ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบัณฑิตในอนาคต คืออุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพ้นความรู้วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียน

การสอนในห้อง ที่ขาดการปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและต่ออาจารย์มากกว่าการสอนตำราอย่างเดียว และเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และเตรียมความพร้อมสำหรับบัณฑิตในสภาวะโลกาภิวัตน์ การเพิ่มความเข้มข้นและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของต่างประเทศ เป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุน ทั้งนี้ การเรียนด้านภาษาที่มีประสิทธิภาพและการซึมซับวัฒนธรรมต้องมีบริบท การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเพิ่ม Mobility ของนักศึกษาและอาจารย์ การจัดหลักสูตรสองภาษาจะเป็นกลไกสำคัญ

นอกจากนี้การให้ประชาคมอุดมศึกษาเรียนรู้และเห็นคุณค่าของพหุลักษณะ พหุวัฒนธรรม การเห็นจุดอ่อนจุดแข็งและทางเลือกจำเป็นต้องส่งเสริมความหลากหลาย (Diversity) และ (Mobility) ของนักศึกษาต่างวัย ต่างภูมิหลังวัฒนธรรมและสังคม ต่างเผ่าพันธุ์ เช่น การจัดโครงข่าย กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การแลกเปลี่ยนนักศึกษาภายในประเทศกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศ กลุ่มอาเซียน เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ การรับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย 4 ปี การศึกษาและการปฏิบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่บริการของวิทยาลัยชุมชน เป็นต้น

3.5 แผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2556-2570) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาระยะยาว 15 ปี เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย/ระดับคุณภาพ โดยแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 3 ระยะ คือในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) ช่วงปีที่ 10 (พ.ศ. 2561-2565) และในช่วงปีที่ 15 (พ.ศ. 2566-2570) ตามรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายปีที่	ระดับมหาวิทยาลัย/ระดับคุณภาพ
ช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560)	- มุ่งสู่อันดับ 1 ใน 1000 ของระดับโลก และ - ยื่นรับการประเมินตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA)
ช่วงปีที่ 10 (พ.ศ. 2561-2565)	- มุ่งสู่อันดับ 1 ใน 500 ของระดับโลก และ - ได้รับรางวัลการควบคุมคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Control: TQC)
ช่วงปีที่ 15 (พ.ศ. 2566-2570)	- มุ่งสู่อันดับ 1 ใน 500 ของระดับโลก และ - ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA)

พันธกิจ (Mission)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ของมหาวิทยาลัย จึงกำหนดพันธกิจที่ต้องดำเนินการในแผนพัฒนา มสธ. ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2556-2570) และแสดงความเชื่อมโยงสู่พันธกิจในแผนยุทธศาสตร์ มสธ. ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2556-2560) ระยะแรกให้เห็นตามตารางเปรียบเทียบดังนี้

แผนพัฒนา มสธ. ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2556-2570)	แผนพัฒนา มสธ. ระยะยาว 5 ปี (พ.ศ. 2556-2560)
พันธกิจที่ 1 : พัฒนาระบบการศึกษาทางไกล โดยมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ <u>ภูมิภาค และโลก</u>	พันธกิจที่ 1 : พัฒนาระบบการศึกษาทางไกล และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ
พันธกิจที่ 2 : วิจัย ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการศึกษาทางไกลและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน	พันธกิจที่ 2 : วิจัย ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการศึกษาทางไกลและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
พันธกิจที่ 3 : บริการวิชาการโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน และ องค์กร สถาบัน ในสังคมเพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้	พันธกิจที่ 3 : บริการวิชาการโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน และ องค์กร สถาบัน ในสังคมเพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้
พันธกิจที่ 4 : อนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา และเผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมของชาติ	พันธกิจที่ 4 : อนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา และเผยแพร่วัฒนธรรมและวัฒนธรรมของชาติ
พันธกิจที่ 5 : พัฒนาองค์กรสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลก	พันธกิจที่ 5 : พัฒนาองค์กรสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ ในแผนฯ ระยะยาว 15 ปี	เป้าประสงค์ในแผนฯ ระยะยาว 15 ปี	ประเด็นยุทธศาสตร์ ในแผนฯ ระยะ 5 ปี	เป้าประสงค์ ในแผนฯ ระยะ 5 ปี
พันธกิจที่ 1 : พัฒนาระบบการศึกษาทางไกล โดยมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ ภูมิภาค และโลก			
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : เพิ่มศักยภาพบัณฑิต/ กำลังคนใหม่คุณภาพ และขีดความสามารถ ในการแข่งขันสู่ระดับ สากล	1.1 เพื่อผลิตบัณฑิตและ พัฒนากำลังคน ให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตาม มาตรฐานและอัตลักษณ์ ของมหาวิทยาลัย ให้มีคุณภาพตอบสนอง พลวัตของการจ้างงาน และการแข่งขันในระดับ สากล	ยุทธศาสตร์ที่ 1 : เพิ่มศักยภาพบัณฑิต/ กำลังคนของประเทศ ให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันสู่ระดับ สากล	1.1 เพื่อผลิตบัณฑิต ที่มีคุณธรรมนำความรู้ และจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตอบสนอง ต่อการพัฒนาสังคม และประเทศ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาความเข้มแข็ง ทางวิชาการให้สามารถ แข่งขันได้และยกระดับ มาตรฐานการศึกษา สู่สากลตามอัตลักษณ์ ของสถาบัน	2.1 เพื่อสร้างมาตรฐาน การศึกษาในระบบ การศึกษาทางไกล และ บุคลากรทางการศึกษา ตามอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย ให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ และสามารถ แข่งขันเป็นที่ยอมรับ ในระดับชาติและ นานาชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาความเข้มแข็ง ทางวิชาการ และ ยกระดับมาตรฐาน การศึกษาสู่สากล ตามอัตลักษณ์ของ สถาบัน	2.1 เพื่อพัฒนา มหาวิทยาลัย ให้เป็นมหาวิทยาลัยเปิด ทางไกลชั้นนำที่ ได้รับการยอมรับ ในระดับสากล โดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการพัฒนาระบบ การเรียนการสอน ทางอิเล็กทรอนิกส์

4. แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

4.1 แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรภาษาต่างประเทศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ. เดิม)

สกอ. (เดิม) ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2542) ไว้ดังนี้

หลักสูตรภาษาต่างประเทศ หมายถึง หลักสูตรภาษาต่างประเทศทุกภาษาที่ใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรนานาชาติ หมายถึง หลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่มีมาตรฐานและเปิดโอกาสให้ใช้ภาษาเป็นสื่อในการเรียนการสอนได้ทุกภาษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาได้จำแนกได้ ดังนี้

1) **หลักสูตรนานาชาติ** ลักษณะนานาชาติศึกษา (International Studies Program) ควรมีเนื้อหาสาระกิจกรรมครอบคลุมการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองของประเทศต่าง ๆ ซึ่งอาจศึกษาในลักษณะภูมิภาคการศึกษา (Area Studies) เช่น ไทยศึกษา อเมริกาศึกษา เอเชียศึกษา เป็นต้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดี (Common Understanding) การพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Inter-dependent World) การขยายโลกทัศน์ให้กว้าง (Global Perspective) สู่การเป็นประชาคมโลกที่ต้องมีการค้าขายแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยี (Technology Transfer)

2) **หลักสูตรนานาชาติ (International Programs)** มีลักษณะต่อไปนี้ (1) เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้าศึกษา (2) เนื้อหาของหลักสูตรต้องมีความเป็นนานาชาติ (3) อาจารย์ผู้สอนต้องมีประสบการณ์ในเนื้อหาวิชาที่สอนและมีความรู้ภาษาที่ใช้สอนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (4) อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ตำราเรียน สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความทันสมัยและเอื้อให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด (5) เป็นหลักสูตรที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นนานาชาติ เช่น กิจกรรมแลกเปลี่ยนแนวทางการศึกษากับสถาบันต่างประเทศ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนนักศึกษา และนักวิชาการรวมถึงการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและระหว่างชาติ เป็นต้น (6) ควรมีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันต่างประเทศ

3) **รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ** สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านการพัฒนาหลักสูตร การส่งผู้เชี่ยวชาญมาทำการสอน การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา การเทียบโอนหน่วยกิต การให้ปริญญาระหว่างสถาบัน (Joint Degree Program) และการร่วมมือกับต่างประเทศในรูปแบบอื่น ๆ (Joint Venture)

4.2 แนวทางการจัดการศึกษาในต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2559

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559: 1-2)

ความหมาย

การจัดการศึกษาในต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาของไทย หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศโดยสถาบันอุดมศึกษาของไทย ทั้งการจัดการเรียนการสอน โดยสถาบันอุดมศึกษาของไทย หรือโดยความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ทั้งนี้ยกเว้นการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก

สถาบันอุดมศึกษาของไทย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัย ในกำกับและในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (เดิม) และกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่มีใช้สถาบันอุดมศึกษาของไทย หมายถึงรวมถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือวิจัย อาทิ สถาบันวิจัย สถาบันวิชาชีพเฉพาะทางขั้นสูง

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ลักษณะการจัดการเรียนการสอนในต่างประเทศ หมายถึงรวมวิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนโครงการ/กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยอาจจัดการศึกษาตามรูปแบบ ดังนี้

- 1) เป็นการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของไทย โดยได้รับปริญญาของไทย หรือ
- 2) เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศโดยได้รับปริญญาของไทย และ/หรือปริญญาร่วม

แนวทางการจัดการศึกษา

1) สถาบันอุดมศึกษาของไทยที่ไปจัดการศึกษาในต่างประเทศต้องเป็นสถาบันที่จัดตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทย และจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ และเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย

2) สถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ต้องจัดตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมายมีมาตรฐานคุณภาพตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้น ๆ และได้รับการรับรองวิทยฐานะโดยหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่รัฐมอบหมายให้ทำหน้าที่ในประเทศนั้น ๆ

การจัดการศึกษา

1) สถาบันอุดมศึกษาของไทยต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยนั้น ๆ

2) ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยทำความตกลงร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา แล้วแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ

หลักสูตร/สาขาวิชา

1) หลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยเปิดสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่มีผลใช้บังคับในขณะนั้น และเกณฑ์มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด กรณีเป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ โดยได้รับปริญญาของไทย และ/หรือปริญญาร่วม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายตามข้อตกลงความร่วมมือ

2) สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องรายงานข้อมูลการจัดการศึกษา ได้แก่ จำนวนนักศึกษา จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ข้อมูลหลักสูตร ข้อมูลอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และข้อมูลวิทยานิพนธ์ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาทราบ และติดตามกำกับดูแลการจัดการศึกษา

การให้ปริญญาให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างทั้งสองสถาบัน

4.3 จุดมุ่งหมายในการจัดหลักสูตรนานาชาติ

จุดมุ่งหมายสำคัญของรัฐในการจัดหลักสูตรนานาชาติเรียงลำดับดังนี้ (ทองอินทร์ วงศ์โสธร ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และวรรณภา โพธิ์น้อย, 2540: 26)

1) การผลิตบัณฑิตที่สามารถทำงานในหน่วยงานของประเทศที่ลักษณะงานเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ

2) การพัฒนาคณาจารย์ของสถาบัน

3) การเตรียมคนไทยให้มึบทบาทในเวทีโลก

4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถทำงานในหน่วยงานต่างประเทศ

5) เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศและกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการเมืองต่อประเทศไทย

6) เพื่อให้ชาวต่างประเทศมีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยและมีโอกาสเรียนรู้วิถีชีวิตคนไทยมากขึ้น

4.4 รูปแบบในการจัดหลักสูตรนานาชาติ การจัดหลักสูตรนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยใช้ความร่วมมือกันและการออกไปปริญญาดัตรเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ (ธเนศ จิตสุทธิภากร, 2547: 6)

- 1) สถาบันอุดมศึกษาไทยจัดเอง
- 2) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกันระหว่างสถาบันในประเทศ
- 3) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ
- 4) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศจัดตั้งในลักษณะเป็นสถาบัน-อุดมศึกษานานาชาติ

4.5 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 โดยมีสาระที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการ หรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สามารถเข้าได้ไม่เกิน 2 คน

ปรัชญา และวัตถุประสงค์ หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานสังคมและประเทศ

ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิด การศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับ การศึกษาภาคปกติ สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทาง ดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา ปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ โดย 1 หน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ 12/15 หน่วยกิต ระบบทวิภาค หรือ 4 หน่วยกิต ระบบทวิภาค เทียบได้กับ 5 หน่วยกิตระบบไตรภาค

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา ปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ โดย 1 หน่วยกิตระบบจตุรภาค เทียบได้กับ 10/15 หน่วยกิต ระบบทวิภาค หรือ 2 หน่วยกิต ระบบทวิภาค เทียบได้กับ 3 หน่วยกิตระบบจตุรภาค

การคิดหน่วยกิต

1) รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

2) รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

3) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำ โครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบ ทวิภาค

5) การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

6) วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

โครงสร้างหลักสูตร

1) **ปริญญาโท** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ **แผน ก** เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ **แบบ ก1** ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนด ให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้อง มีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด **แบบ ก2** ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิตและศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

2) *ปริญญาเอก* แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้ *แบบ 1.1* ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต *แบบ 1.2* ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีความมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้ *แบบ 2.1* ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต *แบบ 2.2* ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีความมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์

1) ปริญญาโท

อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและการค้นคว้าอิสระ ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการ ต้องเป็นผลงานวิจัย

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูง เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการดังนี้

(1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

(2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูง เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

2) ปรินญาเอก

อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีขึ้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องมีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นอาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปรินญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

ที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า 5 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น และแจ้งคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ

อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

ในกรณีรายวิชาที่สอนไม่ใช่วิชาในสาขาวิชาของหลักสูตร อนุมัติให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนได้

ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

1) อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกรวมได้ไม่เกิน 5 คนต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก รวมได้ไม่เกิน 10 คนต่อภาคการศึกษา

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์และมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เสนอต่อสภาสถาบันพิจารณาแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 15 คนต่อภาคการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษามากกว่า 15 คน ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นรายกรณี

2) อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโทได้ไม่เกิน 15 คน

หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน แต่ทั้งนี้รวมแล้วต้องไม่เกิน 15 คนต่อภาคการศึกษา

3) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1) *ปริญญาโท* จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2) *ปริญญาเอก* จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ และให้ใช้เวลาศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้

1) *ปริญญาโท* ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา

2) *ปริญญาเอก* ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษา ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

การลงทะเบียนเรียนสำหรับผู้เข้าศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้สถาบันอุดมศึกษา กำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ โดยเทียบเคียงกับจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดข้างต้นในสัดส่วนที่เหมาะสม

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มี จำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1) ปริญญาโท

แผน ก แบบ ก1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับ ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับ ให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

แผน ก แบบ ก2 ศึกษาวิทยานิพนธ์ตามที่กำหนดในหลักสูตรโดยจะต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าพร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้งและต้องเป็น ระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือ อย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

แผน ข ศึกษาวิทยานิพนธ์ตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับ คะแนนเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวล ความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้ง เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่ สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระ หรือ ส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

2) ปริญญาเอก

แบบ 1 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 2 เรื่อง

แบบ 2 ศึกษาวิจัยครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา ปริญญาโทและปริญญาเอก สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้นในกรณีที่ปริญญาใดยังมิได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาให้ใช้ชื่อปริญญาตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) คณาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อย ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.1.1 เซาว์ โรจนแสง อนุพงศ์ บุญญานุพงศ์ และวัชรลี ลิ้มมั่งกูร (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์จุดคุ้มทุนการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยครอบคลุมถึงการวิเคราะห์รายรับ รายจ่าย และจุดคุ้มทุน ตลอดจน อัตราค่าบริการที่เรียกเก็บจากนักศึกษาในรายการสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล โดยวิเคราะห์จากข้อมูลกรณีเฉพาะของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเท่านั้น

คณะผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงวิเคราะห์ปริมาณเกี่ยวกับ รายรับ รายจ่าย จุดคุ้มทุน และอัตราส่วนเหลือระหว่างรายรับและรายจ่าย โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารและหลักฐานแสดงผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ ข้อมูลกระทำโดยนำข้อมูลมาปรับเข้ากระบวนการวิเคราะห์เพื่อประมาณต้นทุน โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ สมการถดถอยร่วมกับสถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

จากการวิจัยพบว่า ภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดำเนินการให้บริการการเรียนการสอนระบบทางไกลโดยมีต้นทุนการผลิตและบริหาร/ บริการทางวิชาการ เป็นจำนวนเงินที่ใกล้เคียงกับอัตราที่เรียกเก็บ คือ รวมทุกรายการเป็นต้นทุนสูงถึงร้อยละ 98.22 ของอัตรา ที่เรียกเก็บจากนักศึกษา ซึ่งจะเหลือเงินจำนวนที่เป็นส่วนเหลือระหว่างต้นทุนกับรายได้อยู่เพียงร้อยละ 1.78 ที่จะนำไปใช้ดำเนินการด้านอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยได้

ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารายได้ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับที่เกือบจะไม่คุ้มทุน ซึ่งเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะต้องพึงตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดกับการดำเนินการของมหาวิทยาลัยต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ 1) มหาวิทยาลัยควรวางแผนการผลิตและการให้บริการ ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง 2) ควรมีมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างรัดกุม 3) ใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักร ทดแทนกำลังคนให้มากขึ้น 4) เปิดหลักสูตร/สาขาวิชาใหม่ ณ จุดคุ้มทุน 5) หาแนวทางในการลดต้นทุน การผลิตชุดวิชา 6) ลดค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เอกสารการสอนที่เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรลงไป 7) จัดการเรียน การสอนที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม 8) มีความเด็ดขาดในการจัดการเรียนการสอน 9) ปรับอัตราค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากนักศึกษาให้คุ้มกับต้นทุน

5.1.2 *สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2543)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทางไกล ในมหาวิทยาลัยที่คัดสรรจากประเทศต่าง ๆ : ประสพการณ์เพื่อประยุกต์สู่การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ของไทย ในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาทางไกลของ มหาวิทยาลัยที่คัดสรรในประเทศต่าง ๆ ในด้านนโยบายและแผนงาน การบริหารและการจัดการหลักสูตร การเรียนการสอนและสื่อการสอน ผู้เรียน ผู้สอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการสนับสนุน การศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษาทางไกลของ มหาวิทยาลัยที่คัดสรร 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่คัดสรร และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ประสพการณ์การจัดการศึกษาทางไกลที่ได้จากประเทศต่าง ๆ ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลของไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาทางไกล โดยไม่มี ชั้นเรียน จำนวน 5 แห่ง จาก 5 ประเทศ ใน 5 ภูมิภาคของโลก ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเปิดประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยอะธาบัสกาประเทศแคนาดา มหาวิทยาลัยทางอากาศ ประเทศญี่ปุ่น สถาบันการศึกษาระบบเปิดแห่งประเทศนิวซีแลนด์ และมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแอฟริกาใต้ นอกจากนี้ยังศึกษาสภาพการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยการศึกษาเอกสารและการสืบค้นข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่คัดสรร การสอบถามข้อมูลจากบุคลากรของ มหาวิทยาลัยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางไกลในประเทศไทย และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางไกลในประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) สภาพการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่คัดสรรในประเทศต่าง ๆ มหาวิทยาลัยเปิดแต่ละแห่งยึดปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว แต่ละแห่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร ไปจนถึงระดับปริญญา บางแห่งเปิดถึงปริญญาเอก มีหลักสูตรหลากหลายสาขา การเรียนการสอนใช้ สื่อประสม ส่วนใหญ่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก บางแห่งใช้สื่อคอมพิวเตอร์มาก การบริการสนับสนุนการศึกษา จัดอย่างหลากหลายและทั่วถึงในระดับพื้นที่ การประเมินผลการเรียนมีทั้งระหว่างภาคและปลายภาค ทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา

2) ปัญหาการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่คัดสรรในประเทศต่าง ๆ ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาการออกกลางคันและปัญหาการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษา ปัญหาผู้สอน ให้ความติดต่อกับนักศึกษาในด้านการเรียนน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ คือ ด้านนโยบาย ด้านการบริหาร จัดการด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนและสื่อ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบริการสนับสนุน การศึกษาและด้านการประกันคุณภาพ มีปัญหาในระดับปานกลางถึงน้อย

3) การเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่คัดสรรในประเทศต่าง ๆ ทั้ง 9 ด้าน พบว่า ในแต่ละด้านคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ และมีความแตกต่างกันบ้าง ในรายละเอียดปลีกย่อย เช่น ด้านบริหารจัดการบางมหาวิทยาลัยมีหน่วยวิจัยตลาด หน่วยศึกษาความเสี่ยง ด้านผู้เรียนบางมหาวิทยาลัยกำหนดอายุผู้เข้าเรียน ด้านการเรียนการสอนและสื่อบางมหาวิทยาลัยมีบริการมากกว่าแห่งอื่น เช่น มีบริการติดตามนักศึกษา

4) แนวทางพัฒนาการศึกษาทางไกล โดยเฉพาะสำหรับมหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช มีดังนี้ ด้านนโยบาย ควรเน้นปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต และให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส ด้านการบริหารจัดการ ควรบริหารในรูปแบบคณะกรรมการและมีหน่วยงานเฉพาะที่จำเป็น ด้านหลักสูตร ควรมีหลักสูตรระยะสั้นเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและมีหลักสูตรนานาชาติ ด้านการเรียนการสอนและสื่อ ควรใช้ประโยชน์จากสื่อคอมพิวเตอร์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมากขึ้น ด้านการวัดและประเมินผลควรมีการประเมินทั้งระหว่างภาคและปลายภาค ด้านบริการสนับสนุนการศึกษา ควรมีศูนย์การเรียนรู้กระจายทุกพื้นที่ มีบริการให้นักศึกษาติดต่ออาจารย์และมหาวิทยาลัยได้สะดวกรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีบริการติดตามนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน

5.1.3 ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบของโปรแกรมนานาชาติเพื่อสู่ความเป็นสากลมีองค์ประกอบด้วยกัน 6 ด้าน ประกอบด้วยนักศึกษา อาจารย์ กิจกรรมนานาชาติ ทรัพยากรสนับสนุนในการเรียนค้นคว้าหาข้อมูล การบริหารจัดการ และหลักสูตรนานาชาติ

ปี 2547 มีโปรแกรมนานาชาติที่เปิดสอนอยู่ 520 หลักสูตร ในปี 2546 มีนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 4,170 คน เป็นนักศึกษาจากประเทศจีนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.44 ของนักศึกษาต่างชาติทั้งหมด และนักศึกษาส่วนมากใช้ทุนส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 67.53 การจัดโปรแกรมนานาชาติมีการจัดอยู่ใน 4 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาไทยจัดเอง รูปแบบที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกันระหว่างสถาบันในประเทศ รูปแบบที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ รูปแบบที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ จัดเป็นสถาบันนานาชาติ โปรแกรมนานาชาติอยู่ในรูปแบบที่ 1 มากที่สุด รองลงมา คือรูปแบบที่ 3 ส่วนรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 4 มีเท่ากัน ปัญหาของการจัดโปรแกรมนานาชาติส่วนมากคือ จำนวนนักศึกษาต่างชาติน้อย และไม่มีหลากหลาย ขณะที่การจัดกิจกรรมนานาชาติมีน้อยเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ

โปรแกรมนานาชาติ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือหลักสูตรที่เป็นสากลและสภาพแวดล้อมที่เป็นนานาชาติ โครงสร้างการบริหารโปรแกรมนานาชาติมีอยู่ใน 2 ลักษณะ คือ เป็นหน่วยงานเทียบเท่าภาควิชาภายใต้คณะหรือเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะในรูปแบบของวิทยาลัยนานาชาติ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการโปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 13 ปัจจัย คือ วิสัยทัศน์ ภาวะความเป็นผู้นำ ความคล่องตัวในการบริหาร คุณภาพอาจารย์ หลักสูตรทันสมัย เว็บไซต์ทันสมัย การสื่อสารดี ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนภายนอก ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ความสนใจร่วมกัน และการบอกต่อของศิษย์เก่า โดยใน 8 ปัจจัยแห่งความสำเร็จแรกมีอยู่ร่วมกันทุกโปรแกรมนานาชาติ ทั้ง 4 รูปแบบ

กลยุทธ์ในการจัดการโปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) กลยุทธ์ในการพัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติประกอบด้วย กลยุทธ์ในการเพิ่มความหลากหลายของนักศึกษา กลยุทธ์ในการเพิ่มความหลากหลายของคณาจารย์ กลยุทธ์ในการพัฒนากิจกรรมนานาชาติ กลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูล กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโปรแกรมนานาชาติ 2) กลยุทธ์ในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบด้วยกลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือและกลยุทธ์ในการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเนื้อหาหลักสูตร

5.1.4 กนิษฐา นาวารัตน์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทย ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ 2) วิเคราะห์บริบทของการศึกษานานาชาติในประเทศไทย ศักยภาพของประเทศไทย และบทบาทความเป็นผู้นำในการเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 3) พัฒนารูปแบบและกลยุทธ์ในการส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสำรวจ การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสำรวจไป ได้แก่ สถานทูตมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เขมร พม่า ลาว เวียดนาม บรูไน และฟิลิปปินส์ประจำประเทศไทย เพื่อสำรวจรูปแบบการส่งเสริมการศึกษานานาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 12 ท่านจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน หน่วยงานของรัฐและองค์กรต่างประเทศ การส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารหลักสูตรนานาชาติของสถาบัน-อุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 63 สถาบัน โดยจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบรูปแบบและกลยุทธ์เพื่อความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

จากการเก็บข้อมูลดังกล่าวและประมวลผลจากการวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค จุดแข็ง-จุดอ่อน การใช้แรงผลักดันทั้ง 5 ของ Porter ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขัน และการวิเคราะห์ศักยภาพโดยใช้ Diamond Model ของ Porter ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion/ GMS) ภายใน 5 ปี พันธกิจที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรนานาชาติให้ได้มาตรฐานสากล การสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมในภูมิภาค การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันทั้งในและต่างประเทศ และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติ โดยเป้าหมายหลัก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีสมรรถภาพสากลและการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ องค์ประกอบของรูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลาง การศึกษานานาชาติ (P.I.L.L.A.R. Model) ได้แก่ นโยบาย ระบบสารสนเทศ ผู้มีบทบาทหลัก กฎหมาย และระเบียบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร โดยกลยุทธ์แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับองค์กร แผนโครงการ และกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ

กลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติมี 3 ระดับด้วยกัน ได้แก่ ระดับรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งควรปรับนโยบายและทิศทางให้ชัดเจน และให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยไทย ทั้งความตกลงร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศ ระดับสถาบันอุดมศึกษา การรวมตัวกันสร้างความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย (Consortium of International Education Thailand: CIET) เพื่อผลักดันกิจกรรมวิชาการต่าง ๆ และระดับหน่วยงานส่งเสริมการศึกษานานาชาติ (Study in Thailand Agency: SITA) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ ให้บริการนักศึกษาต่างชาติอย่างครบวงจร (One-stop service) และประสานงานการดำเนินการและกิจกรรมของ CIET ตลอดจนทำการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุกทั้งในและต่างประเทศ

5.1.5 *สุรวิ ไสรัจจุล (2549)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติที่อยู่ในระดับมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนามาก คือ หมวดความตั้งใจ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การลดความกังวล ยุทธศาสตร์ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนา คือ หมวดการเรียนรู้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์กระบวนการจัดทำข้อมูล ยุทธศาสตร์การแยกแยะใจความหลักและใจความรอง ยุทธศาสตร์ในการสอบ หมวดการบริหารและจัดการตนเอง คือ ยุทธศาสตร์การมีสมาธิ ยุทธศาสตร์การประเมินตนเองในการสอบ ยุทธศาสตร์การใช้ทรัพยากรในการส่งเสริมการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การบริหารเวลา ส่วนยุทธศาสตร์ที่ไม่มีความจำเป็นต้องพัฒนา คือ หมวดความตั้งใจ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทัศนคติและยุทธศาสตร์แรงจูงใจ ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ หลักสูตรนานาชาติมีความแตกต่างเป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ หมวดการเรียนรู้ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การแยกแยะใจความหลักและใจความรอง หมวดความตั้งใจ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การลดความกังวล และหมวดการบริหารและจัดการตนเอง ได้แก่ ยุทธศาสตร์การใช้ทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ และยุทธศาสตร์การประเมินตนเองโดยการสอบ รูปแบบศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้จึงพัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติเป็นสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1) ผู้ใช้บริการโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียน 2) การให้บริการ คือ การพัฒนายุทธศาสตร์การสอบและการแนะแนว 3) การบริหารจัดการอย่างมีอิสระ เพื่อความคล่องตัว โครงสร้างและบุคลากรการสร้างบรรยากาศไม่ตึงเครียด ทรัพยากรที่ทันสมัย และการนำเสนอยุทธศาสตร์ ส่งเสริมประสิทธิภาพหลักสูตรนานาชาติด้วยศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้ เพื่อช่วยนักศึกษา ในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมในการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและเพื่อส่งเสริมความเป็นสากลของ นักศึกษาและหลักสูตรนานาชาติ

5.1.6 *เสาวภาคย์ วัฒนวิเชียร (2549)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์อุปสงค์ของ การศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปสงค์และปัจจัย ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ ความสามารถของสถาบันการศึกษาในการตอบสนองต่ออุปสงค์ และแนวทางการ พัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด อุปสงค์ใช้แบบจำลอง Logit ส่วนการวิเคราะห์ประเด็นอื่นใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจาก 1) แบบสอบถามของนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษา หลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในประเทศไทย จำนวน 371 คน และ 357 คน ตามลำดับ และ จากนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาหลักสูตรปกติระดับปริญญาตรีในประเทศไทยและ ต่างประเทศ จำนวน 359 คน และ 362 คน ตามลำดับ 2) การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหาร หลักสูตรนานาชาติ จำนวน 8 ท่าน และ 3) การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในสาขาบริหารธุรกิจ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทย ร้อยละ 83.8 เป็นนักศึกษา ไทย นักศึกษาต่างชาติมีเพียงร้อยละ 16.2 นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกศึกษาสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด (ร้อยละ 88.4) รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 5.9) และการโรงแรมและ การท่องเที่ยว (ร้อยละ 5.7) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของในการเลือกศึกษาหลักสูตรนานาชาติ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือความมีชื่อเสียง คุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของสถาบัน รายได้ ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากการทำงาน การสนับสนุนของบิดามารดา ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา ต่อหลักสูตรนานาชาติ โอกาสในการมีงานทำ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และรายได้ของ บิดามารดา/ผู้ปกครอง ตามลำดับ สำหรับการตอบสนองต่ออุปสงค์ทั้ง 3 สาขาวิชา มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ เน้นด้านการเรียนการสอน บริการทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่ เนื่องจากมีต้นทุนในการจัดการสูง และไม่สามารถจัดสรรทุนการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการที่ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงทำให้จำนวนอาจารย์และนักศึกษาชาวต่างชาติเพิ่มแบบค่อยเป็นค่อยไป

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อให้สามารถแข่งขันกับหลักสูตรนานาชาติในต่างประเทศ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานทางการศึกษา ผลิตบัตินิตที่มีความรู้ความสามารถและสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนและตลาดแรงงาน ส่งเสริมและจัดให้มีกิจกรรมที่นักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติสามารถแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และเก็บค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการเรียนที่เหมาะสมไม่สูงมากจนเกินไป

5.1.7 รัฐศาสตร์ กรสูต (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเกียรตินิยมบริหารธุรกิจหลักสูตรสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรเกียรตินิยม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจในระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร 2) ขั้นการพัฒนาหลักสูตร และ 3) ขั้นประเมินเอกสารหลักสูตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แก่ 1) ผู้บริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 2) อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารคณะสนับสนุนให้เปิดหลักสูตรนี้ 2) หลักสูตรเกียรตินิยมหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรนานาชาติ) ประกอบไปด้วยหน่วยกิตรายวิชาทั้งหมด 124 หน่วยกิต ประกอบไปด้วย หมวดการศึกษาทั่วไป 34 หน่วยกิต หมวดวิชาแกน 45 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเอกบังคับ 39 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต 3) เอกสารหลักสูตรได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า หลักสูตรมีเอกลักษณ์เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง รวมถึงรายละเอียดของหลักสูตร อาทิเช่น รายวิชา คำอธิบายรายวิชา และอื่น ๆ สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรสามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่ภาคอุตสาหกรรมได้

5.1.8 พอพันธ์ อูยานนท์ และคณะ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเทียบเคียงระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กับมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำในต่างประเทศ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ได้ตัวชี้วัดจำนวน 64 ตัว โดยจำแนกเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงเป้าหมายสูงสุดของมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกลตามพันธกิจและยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัย จำนวน 23 ตัว และที่นำไปสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยจำนวน 41 ตัว

2) เพื่อการเปรียบเทียบสมรรถนะ สามารถระบุลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษาทั้ง 4 แห่ง ดังนี้ คือ UNISA มีการนำตัวแบบธุรกิจมาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในหน่วยงาน

ทุกระดับ KNOU โดดเด่นด้านการวิจัยและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย IGNOU มีการกระจายอำนาจไปยังศูนย์ภูมิภาคอย่างชัดเจนและใช้สื่อการเรียนการสอนที่เข้าถึงกลุ่มผู้เรียนจำนวนมากและมีลักษณะหลากหลาย และ UT นำกลยุทธ์การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมาใช้ในการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง

3) ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดทำแผนแม่บทระยะยาวของมหาวิทยาลัยและยกระดับมหาวิทยาลัยสู่สากลมีประเด็นครอบคลุมระบบบริหารจัดการ ระบบการให้บริการทางวิชาการ ระบบการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ระบบสื่อการศึกษา ระบบการจัดส่งสื่อการศึกษา ระบบสนับสนุนผู้เรียน ระบบการวัดและประเมินผล ระบบการบริหารงานวิจัย และระบบประกันคุณภาพการศึกษา

5.1.9 จริญญา เทพรบัญชากิจ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนไทยที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมี 4 รูปแบบหลัก แต่ละรูปแบบมี 6 องค์ประกอบหลัก และมีสภาพการบริหารงานหลักสูตร 6 ประการ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการจัดการทั่วไป ด้านการเงินและด้านทรัพยากรมนุษย์ และมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนที่จัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติควรพิจารณาแนวทางที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.1.10 วาริช ราศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านหลักสูตรการศึกษานานาชาติ เพื่อรองรับความเป็นประชาคมอาเซียนกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ มีรูปแบบ 4 องค์ประกอบหลัก และ 14 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) ด้านความร่วมมือระหว่างสถาบัน (Cooperation International Institutions) ได้แก่ (1) การทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) (2) ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัย (3) ความร่วมมือระหว่างภาคคณะฯ ต่าง ๆ และ (4) ความร่วมมือระหว่างหลักสูตรสาขาวิชา/ภาควิชา

2) ด้านการบูรณาการทรัพยากร (Integration Resources) ได้แก่ (1) บูรณาการผสมผสานในด้านเนื้อหาวิชาเรียน (2) บูรณาการผสมผสานในการเรียนการสอน (3) บูรณาการในการบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นกลาง (สากล) (4) บูรณาการในด้านสถานที่เรียน และ (5) บูรณาการในด้านงบประมาณ

3) ด้านความหลากหลายทางวิชาการ (Variety of Academic) ได้แก่ (1) ความหลากหลายในด้านเนื้อหาวิชาเรียน (2) ความหลากหลายในด้านหลักสูตรสาขาวิชา และ (3) ความหลากหลายในด้านภาษา

4) ด้านการบริหารที่ดีร่วมกัน (Serving Good Together) ได้แก่ (1) การบริการในเรื่องของเอกสารผ่านแดนไทย-ลาว และ (2) การบริการในเรื่องของข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

5.1.11 *มุกดาฉาย แสนเมือง (2560)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ช่องว่างของคุณภาพบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยไทยจากมุมมองของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังระดับการรับรู้ และช่องว่าง (Gap) ระหว่างระดับความคาดหวังและระดับการรับรู้ที่ได้รับในคุณภาพบริการการศึกษาจากมุมมองของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 441 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนสำหรับข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ส่วนการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น และการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาในหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยไทยมีระดับความคาดหวังต่อคุณภาพบริการทางการศึกษาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แต่ระดับการรับรู้ในการบริการที่นักศึกษาได้รับนั้นต่ำกว่าที่ระดับนักศึกษาคาดหวังไว้คืออยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทำให้เกิดคะแนนช่องว่างของคุณภาพบริการที่ติดลบ (A negative gap score) และส่งผลต่อความไม่พึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพบริการที่มอบให้หลักสูตรนี้ และมากไปกว่านั้นยังสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน รวมถึงนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติไม่มีความพึงพอใจในคุณภาพการบริการโดยรวมของหลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยไทย และเมื่อจัดอันดับคุณภาพการบริการ SERVQUAL Model ของหลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยไทยพบว่านักศึกษาไม่พึงพอใจคุณภาพบริการด้านความมีน้ำใจไมตรีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความผูกพัน และด้านความเป็นมืออาชีพ ตามลำดับ

5.1.12 *ศุภศิริ บุญประเวช (2560)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กรอบแนวคิดระบบบริหารคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา และเกณฑ์คุณภาพสถาบันอุดมศึกษาระดับนานาชาติ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา 3) การปฏิบัติที่ดีของระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา 4) พัฒนานวัตกรรมระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ กลุ่มประชากร คือ สถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 124 แห่ง ใช้กลุ่มตัวอย่าง 92 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี และหัวหน้าฝ่ายคุณภาพหรือฝ่ายประกันคุณภาพ รวม 276 คน และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1) กรอบแนวคิดระบบบริหารคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และกรอบแนวคิดเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีชื่อเสียง ด้านบุคลากร ด้านนักศึกษา ด้านงานวิจัย และด้านรายได้

2) สภาพปัจจุบัน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) แนวปฏิบัติที่ดีด้านการวางแผนเน้นความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ด้านการควบคุมคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพเน้นความต่อเนื่องและชัดเจน และด้านการประกันคุณภาพเน้นการคิดเกณฑ์การประเมินตนเอง

4) นวัตกรรมระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ ชื่อ ระบบบริหารคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา แบบมุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง (CIQI)

5.2 การวิจัยในต่างประเทศ

5.2.1 *Sanderson, Gavin (2007)* ได้จัดทำบทความวิชาการเรื่อง การพัฒนาการศึกษานานาชาติในประเทศสิงคโปร์(International education developments in Singapore) บทความนี้พิจารณาถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาร่วมสมัยในประเทศสิงคโปร์และความสัมพันธ์กับบริบทระหว่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษานานาชาติได้จัดตั้งขึ้นโดยเป็นผลมาจากแรงจูงใจ ที่แตกต่างกันโดยพื้นฐานมากกว่าโปรแกรมการเก็บค่าธรรมเนียมแบบเต็มจำนวนที่พบในประเทศตะวันตก บทความนี้ระบุว่า การศึกษานานาชาติบนชายฝั่งในประเทศสิงคโปร์เป็นตัวเร่งให้เกิดการเตรียมสถาบันการศึกษาท้องถิ่นสำหรับคลื่นลูกต่อไปของการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการปรับทิศทางเพื่อก้าวสู่ความเป็นภูมิภาคที่ครอบคลุมการขับเคลื่อนด้วย “เศรษฐกิจความรู้” ระดับอุดมศึกษาในภาค

ตติยภูมิระดับโลก (การพิจารณาถึงเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียกร้องให้ประเทศสิงคโปร์ ก้าวสู่ความเป็น “ศูนย์กลาง” ของการศึกษานานาชาติ) ซึ่งจะท้าทายรูปแบบเดิมของตะวันตกที่แพร่หลายมาตลอดหลายปี

5.2.2 *Pring-Valdez, Anacleto (2012)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบหลักสูตรเทคโนโลยีทางการแพทย์: บทเรียนจากการเทียบเคียงต่างประเทศ (Curriculum Model for Medical Technology: Lessons from International Benchmarking) พบว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อค้นพบความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและระดับชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในความพยายามที่จะเสริมสร้างระบบการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องยกระดับการเสนอหลักสูตรอุดมศึกษาสู่มาตรฐานนานาชาติ

การยึดตามกรอบการคิดแบบ PMI (Plus, Minus, Interesting) ข้อมูลได้ถูกรวบรวมผ่านการทบทวนเอกสารเชิงลึก การสัมภาษณ์ผู้ประสานงานโครงการและการลงพื้นที่สังเกตการณ์ตามโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรเทคโนโลยีทางการแพทย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทย และประเทศแคนาดา

ผลลัพธ์การเทียบเคียงแสดงให้เห็นถึงการแจกแจงความคิดเชิงบวกต่อประเด็นต่าง ๆ (Plus Points) และการพิจารณาประเด็นที่เป็นจุดสนใจ (Interesting Points) (เป็นเทคนิคการคิดวิเคราะห์ที่นำไปเป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนการสอน และการใช้กระบวนการประเมินสมรรถนะของหลักสูตรเทคโนโลยีทางการแพทย์แห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์)

5.2.3 *Nakamura Wallitsch, Kristen (2013)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเป็นสากลวิวัตน์หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง: กรณีศึกษาประสบการณ์นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ (Internationalization, English Medium Programs, and the International Graduate Student Experience in Japan: A Case Study)

งานวิจัยครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการใช้โลกาวิวัตน์และสากลวิวัตน์ทางวัฒนธรรมเป็นเสมือนเลนส์ที่ส่องให้เห็นประสบการณ์ความเป็นอยู่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติในบัณฑิตวิทยาลัยแห่งการศึกษาเอเชียแปซิฟิก (GSAPS) แห่งมหาวิทยาลัยวาเซดะ เมืองโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติเป็นเสมือนตัวแสดงท้องถิ่นในชุมชนต่างประเทศเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับ 1) เหตุผลที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติตัดสินใจเรียนหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในประเทศญี่ปุ่น และ 2) ประสบการณ์ทางวิชาการและประสบการณ์ด้านสังคมของกลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติในประเทศญี่ปุ่น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

เชิงลึกนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติ จำนวน 17 คน เพื่อสำรวจประสบการณ์ทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ผลการอภิปรายแสดงให้เห็นถึงลักษณะเชิงวิชาการและการอยู่ร่วมกันแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขณะที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบอุปนัยสรุปได้ถึงวิธีที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานานาชาติใช้ชีวิตทางสังคมและทางวิชาการท่ามกลางอิทธิพลของโลกาภิวัตน์และสากลวิวัตน์ทางวัฒนธรรม

5.2.4 Alexander, Franco (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนากลยุทธ์และการประเมินผลในการบริหารหลักสูตร MBA (หลักสูตรนานาชาติ)” (Evaluation and Strategic Development within The Brand Management of an International MBA Program) การประยุกต์ใช้แนวทางอุปนัยในกลยุทธ์การวิจัยแห่งทฤษฎีฐานราก (grounded theory) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านธุรกิจ ณ มหาวิทยาลัยนานาชาติมาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตร MBA ด้านธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิดโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้านธุรกิจ จำนวน 273 คน

บทสรุปของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ลักษณะความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย การสร้างความคุ้นเคย และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพิจารณาลงทะเบียนศึกษาต่อหลักสูตร MBA (หลักสูตรนานาชาติ) ของสถาบัน อนึ่ง ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ จุดเด่นของมหาวิทยาลัยก็อาจเป็นลักษณะที่กำหนดไว้ในการพัฒนากลยุทธ์ของการสร้างแบรนด์หลักสูตร MBA (หลักสูตรนานาชาติ)

5.2.5 Armstrong, Napaporn & Laksana, Sangob (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษาประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย (Internationalization of Higher Education: Case Studies of Thailand and Malaysia)

ความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเติบโตอย่างมีนัยยะสำคัญเนื่องจากความต้องการที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดี การอพยพของแรงงานที่มีทักษะในเศรษฐกิจโลก ความต้องการของสถาบันการศึกษาที่จะสร้างรายได้เพิ่มขึ้น และการสร้างแรงงานที่มีการศึกษามากขึ้นในกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ (OECD, 2004) นอกจากนี้ ผลกระทบของชุมชน ASEAN (ASEAN Communities) ตั้งแต่ปลายปี 2015 สนับสนุนการพัฒนาความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ซึ่งตระหนักว่าเป็นหัวข้อวาระที่สำคัญระดับอาเซียน บทความนี้ต้องการนำเสนอข้อค้นพบของการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากกรณีศึกษาในประเทศไทย (มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) และประเทศมาเลเซีย (มหาวิทยาลัยนานาชาติอิสลาม) ที่ซึ่งเป็น

ประเทศสมาชิกอาเซียน วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) สำรวจองค์ประกอบสำคัญของความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2) ป่งชี้ปัจจัยที่จะพัฒนาความสำเร็จของความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 3) สร้างสรรค์และตรวจสอบรูปแบบแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

การศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญของรัฐบาล จากกรณีศึกษาในหลาย ๆ มหาวิทยาลัยของทั้งสองประเทศด้วยแบบสอบถามโดยตรงไปยังผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับความเป็นนานาชาติ และรวมทั้งมีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญในวงการอุดมศึกษาและความเป็นนานาชาติ

จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบสำคัญของความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษาและปัจจัยที่เพิ่มประสิทธิภาพของความเป็นนานาชาติในการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากกรณีศึกษาในประเทศไทยและประเทศมาเลเซียเพื่อนำมาซึ่งรูปแบบแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลักที่สำคัญ ดังนี้ 3 อันดับแรกคือ ภาครัฐบาล คณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อันดับ 4 สถาบันอุดมศึกษาที่มีหอองค์ประกอบคุณภาพภายใน อันดับ 5 เครือข่าย/หุ้นส่วนระดับนานาชาติ อันดับ 6 นายจ้าง และอันดับ 7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา

5.2.6 *Refnaldi, Fitrawati, and Aryuliva Adnan (2017)* ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการสู่การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ : การบรรลุมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ AUN-QA (From Need Analysis to ELT Study Program Learning Outcome Development: Meeting the Standards of the ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA)) ผลลัพธ์การเรียนรู้ภายใต้บริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากที่สุดของโปรแกรมการศึกษาเนื่องจากหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินควรสอดคล้องส่งเสริมกันด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้ งานวิจัยชิ้นนี้รายงานแผนที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การศึกษาภาษาอังกฤษ) ของ Universitas Negeri Padang (UNP) ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อบรรลุมาตรฐาน AUN-QA

การเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มต้นโดยการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลลัพธ์การเรียนรู้ การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การปรับผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ดีขึ้นภายใต้เกณฑ์ AUN-QA แล้วเก็บแบบสอบถามจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ELT ในระดับอุดมศึกษา และเกณฑ์ AUN-QA

ผลการวิจัยบ่งชี้ว่ามีช่องว่างระหว่างความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงหรือปรับผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ทันสมัยจึงถูกจัดทำ
ขึ้นเพื่อเติมเต็มความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบรรลุเกณฑ์ AUN-QA

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูล ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 (หลักสูตรสหวิทยาการ) สาขาวิชานิเทศศาสตร์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ) สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินทราเน็ต (Intranet) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบฟอร์มในการรวบรวมข้อมูล

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินทราเน็ต (Intranet) และอินเทอร์เน็ต (Internet) ด้วยตัวเอง และยังได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 1 คน สงแบบสอบถามถึงประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 1 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 7 คน คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) จำนวน 3 คน คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 6 คน

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูล การคัดเลือกมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยต้องการศึกษา มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษาด้วยระบบการศึกษาทางไกล แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จัดการศึกษาเหมือนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่มีข้อมูล มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตรแบบเจาะจง คือ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในส่วนของการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศคัดเลือกแบบเจาะจงจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบ

อินเทอร์เน็ต (Internet) ของมหาวิทยาลัยเปิดที่มีข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนดประเด็นไว้มากที่สุดได้แก่ มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี (Korea National Open University (KNOU) และมหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย (The Open University of Japan – School of Graduate Studies) และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบฟอร์มในการรวบรวมข้อมูลที่กำหนดประเด็นสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน ด้านการเรียนการสอน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์ (Website) ในระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ด้วยตัวเอง (ยกเว้นมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ผู้วิจัยเดินทางไปศึกษางานได้เก็บข้อมูล และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โดยตรง)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา

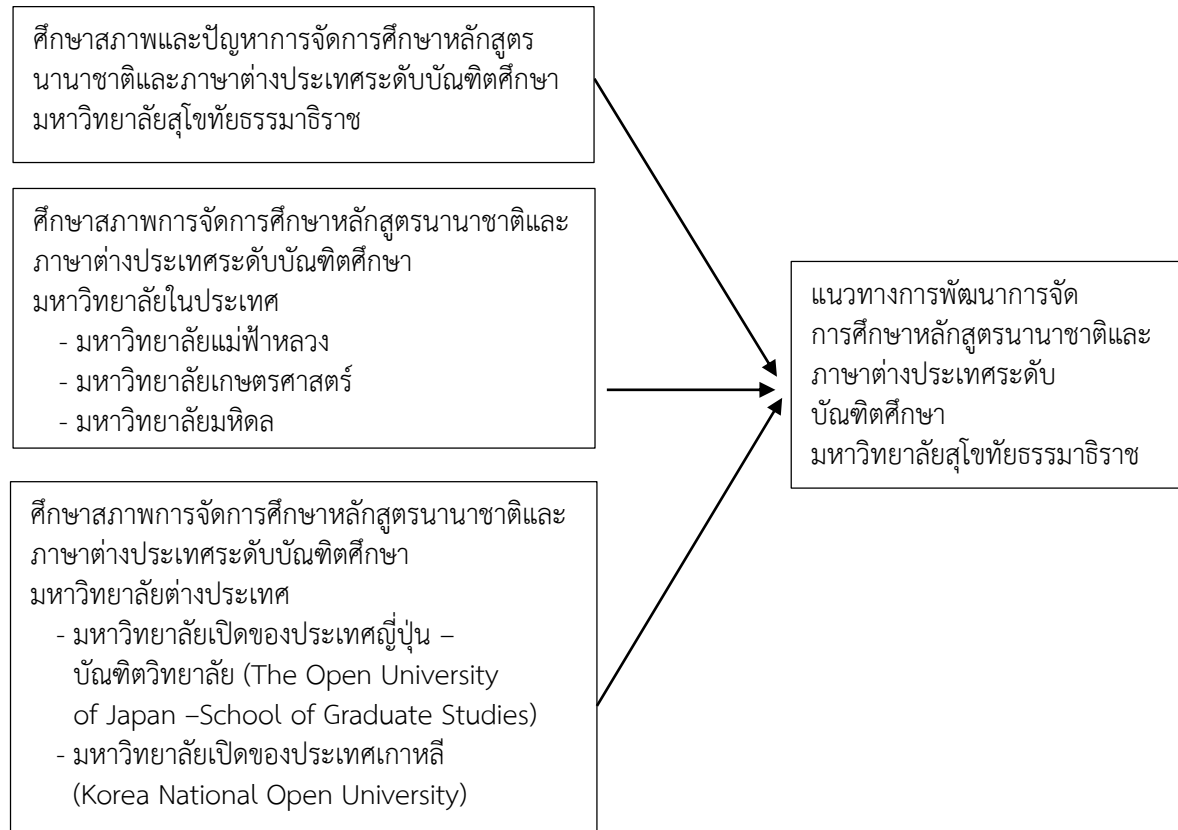
ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนสำคัญของชาติ และของมหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช ที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ

3.2 สรุปข้อมูลปัญหา และแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในทุกขั้นตอนมาประกอบแล้วเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและ
ภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ

มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีสภาพการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศ
และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านโครงสร้าง
หลักสูตรและจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน และด้านการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
1.1.1 สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กร สูงสุด ประกอบด้วย - นายกสภามหาวิทยาลัย ที่ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือผู้แทน - อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือ ผู้แทน - อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขหรือ ผู้แทน - ผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชน แห่งประเทศไทยหรือผู้แทน - ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน - อธิการบดีซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง	- ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยและโดยเฉพาะ มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับ การศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และ การทะนุบำรุงวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัยและ นโยบายของรัฐ - จัดวางระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย - อนุมัติปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง อนุปริญญา และ ประกาศนียบัตร - พิจารณาการจัดตั้ง ยุบ รวม และเลิก สำนักงานอธิการบดี สถาบัน สำนักและสาขาวิชา แล้วแต่กรณี - อนุมัติการรับสถาบันวิชาการชั้นสูงเข้าสมทบในมหาวิทยาลัย - พิจารณาการแต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดีและศาสตราจารย์ ประจำ อนุมัติการแต่งตั้งและถอดถอน รองอธิการบดี ผู้อำนวยการ

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
- กรรมการสภาวิชาการซึ่งสภาวิชาการเลือกจำนวนหนึ่งคน - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินเก้าคน	สถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ - จัดวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย - แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย และหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
1.1.2 สภาวิชาการ เป็นองค์กรรองลงมาประกอบด้วย - อธิการบดี - ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา - ผู้อำนวยการสถาบัน - ผู้อำนวยการสำนัก - ศาสตราจารย์ประจำ - ผู้แทนคณาจารย์ประจำที่คณาจารย์เลือกจากคณาจารย์ประจำสาขาวิชา ๆ ละหนึ่งคน	- พิจารณากำหนดหลักสูตร การสอน และการวัดผลการศึกษา - เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง อนุปริญญา และประกาศนียบัตร - เสนอการจัดตั้ง ยุบ รวม และเลิก สถาบัน สำนักและสาขาวิชา - พิจารณาการรับสถาบันวิชาการชั้นสูงเข้าสมทบในมหาวิทยาลัย - เสนอแนะการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ - พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอน ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ - จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษา การวิจัย และการบริการทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัย - พิจารณาให้ความเห็นแก่สภามหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย - แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่สภาวิชาการมอบหมาย
1.1.3 สาขาวิชาต่าง ๆ 12 สาขาวิชา (มีฐานะเทียบเท่าคณะ)	รับผิดชอบด้านวิชาการและหลักสูตร
1.1.4 หน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 สำนัก 1 สถาบัน คือ สำนักวิชาการ สำนักทะเบียนและวัดผล สำนักการศึกษาต่อเนื่อง สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักบรรณสารสนเทศ สำนักบริการการศึกษา สำนักพิมพ์ สำนักบัณฑิตศึกษา และสถาบันวิจัยและพัฒนา โดยมีสำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานบริหารส่วนกลาง	สนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
1.1.5 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย -อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อย่างน้อย 2 คน (กรณีหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรและปริญญาตรี) หรือ อย่างน้อย 3 คน (กรณีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา) เป็นกรรมการ หรือ -อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ อาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นกรรมการ หรือ -อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ อาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นกรรมการ หากมีความจำเป็นอาจแต่งตั้งอาจารย์ อื่นภายในมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการเพิ่มเติม ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ อาจารย์ 1 คน สามารถเป็น กรรมการบริหารหลักสูตรได้มากกว่า 1 คณะ ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเลือก กรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน และอีกคน หนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจสาขาวิชา จำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีวาระ การดำรงตำแหน่ง 2 ปี	-จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณา วางแผน ติดตาม ทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ -พิจารณาจัดทำแผนการผลิตชุดวิชาในภาพรวมของหลักสูตร โดยประสานงานกับคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการบริหารชุดวิชา (คบ.ช.) คณะกรรมการกลุ่มผลิตหรือปรับปรุงชุดวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะกรรมการผลิต หรือปรับปรุงชุดวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาโท และคณะกรรมการ ผลิตหรือปรับปรุงแนวการศึกษาชุดวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาเอก -การจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4) (ถ้ามี) เพื่อเสนอ สาขาวิชาและสภาวิชาการ -ประเมิน วิเคราะห์ รวบรวม รายงานผลการดำเนินการของ หลักสูตร ดังนี้ 1) รายงานรายภาคการศึกษาต่อสาขาวิชาและสภาวิชาการ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) รายงานผล การดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.6) (ถ้ามี) 2) รายงานรายปีการศึกษาต่อสาขาวิชาและสภาวิชาการ ได้แก่ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) 3) รายงานผลการประเมินหลักสูตรรอบ 5 ปี ต่อสาขาวิชา สภาวิชาการ 4) ติดตามบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต 5) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการประเมิน 6) ปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็น ระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี 7) หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พัฒนาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) 2) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) และ 3) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณภาพ	แผนการศึกษา
1.2.1 หลักสูตรนิเทศศาสตร-มหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) สาขาวิชานิเทศศาสตร์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 (หลักสูตรสหวิทยาการ) เปิดสอน ครั้งแรกในภาคต้น ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตรนานาชาติ) เปิดสอนในภาคต้น ปีการศึกษา 2560 และเลื่อนเปิดสอนเป็นภาคต้น ปีการศึกษา 2562 (มติสภามหาวิทยาลัยครั้งที่ 17/2561 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2561) โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 5/2555 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2555 - สกอ. รับทราบให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555 - สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560 - สกอ. รับทราบให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2561	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ 1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 4 ชุดวิชา (24 หน่วยกิต) และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 5 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต) และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)
1.2.2 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดเปิดสอน ครั้งแรกในภาคต้นปีการศึกษา 2563 และมีการเลื่อนเปิดสอน จนปิดหลักสูตร ไม่มีการเปิดสอน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2561 - สกอ. พิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561	

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
1.2.3 หลักสูตรศิลปศาสตร- มหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2557 (หลักสูตร นานาชาติ) ไม่มีการเปิดสอน	สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ หลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2557 และครั้งที่ 6/2557 วันที่ 27 มิถุนายน 2557	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของ สถาบันโดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ 1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำ วิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 6 ชุดวิชา (36 หน่วยกิต) และ ทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และ มีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับ นักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 7 ชุดวิชา (42 หน่วยกิต) และการศึกษา ค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต) และมีการอบรมเข้มเสริม ประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับ หน่วยกิต) จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษา เป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ 1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำ วิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษารายวิชา 8 รายวิชา (24 หน่วยกิต) และ ทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และ มีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
		2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษารายวิชา 10 รายวิชา (30 หน่วยกิต) และการศึกษา ค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

1.3 ด้านการเรียนการสอน

1.3.1 ผู้เรียน คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาดังนี้

1) หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตรสหวิทยาการ)

(1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

(2) เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชพิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้ โดยไม่กระทบต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา

หมายเหตุ

ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย

ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าได้

2) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)

(1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยนั้น ๆ รับรอง หรือ

(2) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก หรือมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ

(3) เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชพิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้ โดยไม่กระทบต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา

หมายเหตุ

ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย

ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าและสื่อสารโต้ตอบผ่านสื่อออนไลน์กับอาจารย์ผู้สอนได้ดี

3) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ)

(1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

(2) มีความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมายเหตุ ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการการศึกษาและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย

1.3.2 ผู้สอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ โดยอาศัยการใช้สื่อประสม ซึ่งมีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก สื่อโสตทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม ทำให้อาจารย์มีบทบาทแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยปิดทั่ว ๆ ไป

หน้าที่หลักของอาจารย์เน้นการผลิตสื่อประสมทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษาต้องใช้ประกอบการเรียนด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาทั้งการสัมมนาเสริม/ เข้ม การตอบกระดานสนทนา การฝึกอบรม/ การฝึกปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตซึ่งเป็นกิจกรรมปัจฉิมที่กำหนดในหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษาตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดประมาณ 4 วัน หรือ 30 ชั่วโมง โดยมีอาจารย์เป็นผู้ประเมินผล โดยมีอาจารย์ ดังนี้

หลักสูตร	อาจารย์ผู้สอน
1) หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตรสหวิทยาการ)	- อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 23 คน - อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน - อาจารย์พิเศษซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอาจารย์พิเศษ โดยความเห็นชอบจากสภาวิชาการปฏิบัติหน้าที่ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมผลิตชุดวิชาในคณะกรรมการผลิตหรือปรับปรุงชุดวิชา (2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการสัมมนาเสริม/สัมมนาเพิ่มชุดวิชา/ประสบการณ์วิชาชีพ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา/กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
2. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)	- อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 48 คน - อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน - อาจารย์พิเศษซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอาจารย์พิเศษ โดยความเห็นชอบจากสภาวิชาการปฏิบัติหน้าที่ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมผลิตชุดวิชาในคณะกรรมการผลิตหรือปรับปรุงชุดวิชา (2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการสัมมนาเสริม/สัมมนาเพิ่มชุดวิชา/ ประสบการณ์วิชาชีพ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา/กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
3. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ)	- อาจารย์ประจำ จำนวน 9 คน - อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 6 คน - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 4 คน - อาจารย์พิเศษ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอาจารย์พิเศษ โดยความเห็นชอบจากสภาวิชาการปฏิบัติหน้าที่ใน 3 ลักษณะ ดังนี้ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมผลิตชุดวิชาในคณะกรรมการผลิตหรือปรับปรุงชุดวิชา

หลักสูตร	อาจารย์ผู้สอน
	(2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการสัมมนาเสริม/สัมมนา เข้มชุดวิชา/ประสบการณ์วิชาชีพ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา/ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

1.3.3 สื่อ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กัน เข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปแบบชุดการสอนที่เรียกว่า “ชุดวิชา” ซึ่งบูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ แต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตวิทยภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ชุดวิชาหนึ่ง ๆ แบ่งเนื้อหาการสอนไม่น้อยกว่า 15 โมดูล แต่ละโมดูลใช้เวลาศึกษาประมาณ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาเป็นระบบวิทยภาค ปีการศึกษาหนึ่งมี 2 ภาคการศึกษา ปกติ แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 12 หน่วยกิต โดยที่นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ 18 หน่วยกิต ตามที่สาขาวิชากำหนดเป็นรายกรณี ส่วนในภาคการศึกษาพิเศษนักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต จนกว่าจะครบจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา นับจากวันเปิดภาคการศึกษาแรก ผู้เรียนต้องศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาจากสื่อต่าง ๆ ตามหัวข้อที่สาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอนกำหนดด้วยตนเอง ผู้เรียนและผู้สอนจะต้องกำหนดเวลาเพื่อเข้ามาทำกิจกรรมการเรียนการสอนพร้อมกัน ผู้สอนนำเสนอบทเรียนผ่านเว็บไซต์และกระดานสนทนาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหาสาระตามที่ได้รับมอบจากผู้สอนจากสื่อผสมและมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้บทเรียนเข้าถึงได้พร้อมกันและในเวลาเดียวกัน (Synchronous) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนลักษณะการร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนกับผู้เรียนโดยสื่อสารผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ กระดานสนทนา การประชุมทางไกลด้วยเสียงและการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ นำสภาพแวดล้อมของแหล่งทรัพยากรออนไลน์มาใช้เชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือออนไลน์ ฐานข้อมูลวิจัยและเนื้อหารายวิชา เป็นต้น นักศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์และใช้เป็นเครื่องมือในการสืบค้น

ระบบการศึกษาทางไกลผ่านสื่อออนไลน์ที่มหาวิทยาลัยใช้เป็นระบบที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ใช้วิธีการศึกษาโดยศึกษาด้วยตนเองตามที่ได้รับมอบหมายผ่านสื่อการสอนออนไลน์ดังนี้

1) **สื่อหลัก** ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือออนไลน์ตามกลุ่มชุดวิชา ระบุ และแนะนำ ตามแนวการศึกษาออนไลน์ และ/หรือสื่อการศึกษาออนไลน์ที่แนะนำครอบคลุมเนื้อหา จำนวนรวม 6- 15 โมดูล/ชุดวิชา

แนวการศึกษา (Study Guide) สื่อออนไลน์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหน่วย แผนการสอนประจำตอน สารสังเขป แหล่งข้อมูลกิจกรรม แนวตอบกิจกรรม และแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน

2) **สื่อเสริม** ได้แก่ การเรียนการสอน และการสนทนาผ่านสื่อออนไลน์

การเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ เน้นการจัดการเรียนการสอน แบบปฏิสัมพันธ์บนเครือข่าย ครอบคลุมการจัดทำประกาศ ปฐมนิเทศชุดวิชา รายละเอียดชุดวิชา ปฏิทิน การศึกษา การมอบหมายกิจกรรม การตรวจกิจกรรม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การตอบคำถามนักศึกษา แหล่งเนื้อหาและการสนทนาเสริมออนไลน์

การสนทนาแบบออนไลน์ ประกอบด้วย การสนทนาเสริม และการสนทนาเข้ม

1.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช มีการประเมินผลการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

แผน ก แบบ ก2 ประเมินผลการศึกษาจากผลงานที่ได้มอบหมายให้ทำการสอบชุด วิชาประจำภาคการศึกษา การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หรือ ประสบการณ์วิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์ ดังนี้

1) การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา เป็นการสอบประจำภาคการศึกษา เพื่อ วัดว่านักศึกษามีความรู้ในชุดวิชา ซึ่งอาจเป็นการสอบข้อเขียนหรือการวัดผลการศึกษาโดยวิธีอื่น โดย นักศึกษาจะต้องสอบชุดวิชาทุกชุดที่ลงทะเบียนเรียนไว้ เว้นแต่ชุดวิชานั้นได้ถอนอย่างถูกต้อง ตามประกาศมหาวิทยาลัย

2) การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อประเมินผลงานวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท แผน ก ประกอบด้วย การตรวจประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่า กระทำโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จำนวนไม่เกิน 4 คน ที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา และถือว่าสอบผ่านวิทยานิพนธ์ เมื่อคณะกรรมการสอบทั้งคณะมีมติเป็นเอกฉันท์ให้สอบผ่าน นักศึกษามีสิทธิสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ ไม่เกิน 2 ครั้ง

3) การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตหรือประสบการณ์ วิชาชีพมหาบัณฑิต เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทจะต้องเข้ารับการอบรมผ่าน ระบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาทักษะและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ส่งเสริมภาวะผู้นำ รวมทั้งการส่งเสริม

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพ ในภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษาหรือตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

แผน ข ประเมินผลการศึกษาจากผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษา การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หรือประสบการณ์วิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรดังนี้

1) การสอบชุดวิชาประจำภาคการศึกษาเป็นการสอบประจำภาคการศึกษาเพื่อวัดว่านักศึกษามีความรู้ในชุดวิชา ซึ่งอาจเป็นการสอบข้อเขียนหรือการวัดผลการศึกษา โดยวิธีอื่น โดยนักศึกษาต้องสอบชุดวิชาทุกชุดวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้ เว้นแต่ชุดวิชานั้นได้ถอนอย่างถูกต้องตามประกาศมหาวิทยาลัย

2) การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) เป็นการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่าหรือเป็นการสอบข้อเขียนอย่างเดียว สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท แผน ข เพื่อวัดความสามารถในการบูรณาการความรู้ที่ได้ศึกษาไปแล้วของนักศึกษา โดยนักศึกษามีสิทธิสอบประมวลความรู้เมื่อสอบผ่านชุดวิชาครบตามหลักสูตรหรือกำลังศึกษาชุดวิชาในภาคการศึกษาสุดท้าย และมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 การสอบให้สอบข้อเขียนเป็นหลัก ส่วนการสอบปากเปล่าเพิ่มเติมให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา การสอบประมวลความรู้ภาคข้อเขียนประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ภาควิชาและภาคประยุกต์ โดยมีระยะเวลาในการสอบรวมกันไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง กระทำโดยคณะกรรมการสอบประมวลความรู้แยกตามหลักสูตรหรือแขนงวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คนแต่ไม่เกิน 5 คน คณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา นักศึกษามีสิทธิสอบประมวลความรู้ได้ไม่เกิน 2 ครั้ง

3) การสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นการสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาลัทธิปริญญาโท แผน ข ประกอบด้วย การตรวจประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่าและการประชุมพิจารณาผลงานของกรรมการ กระทำโดยคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวนไม่เกิน 2 คน คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งและถือว่าสอบผ่านการศึกษาค้นคว้าอิสระ เมื่อคณะกรรมการสอบทั้งคณะมีมติเป็นเอกฉันท์ให้สอบผ่าน นักศึกษามีสิทธิสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ไม่เกิน 2 ครั้ง

4) การเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตหรือประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักศึกษาลัทธิปริญญาโทจะต้องเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ส่งเสริมภาวะผู้นำ รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพ ในภาคการศึกษาสุดท้ายด้วยระบบออนไลน์ก่อนสำเร็จการศึกษาหรือตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

การรายงานผลการศึกษา

การรายงานผลการศึกษาของแต่ละชุดวิชา ให้กระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่าคะแนนต่อหน่วยกิต ดังนี้

อักษรระดับคะแนน	ความหมาย	คะแนนต่อหน่วยกิต
A	ผลการประเมินขั้นดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ผลการประเมินขั้นดีมาก (Very Good)	3.5
B	ผลการประเมินขั้นดี (Good)	3.0
C+	ผลการประเมินขั้นค่อนข้างดี (Fairly Good)	2.5
C	ผลการประเมินขั้นพอใช้ (Fair)	2.0
D	ผลการประเมินขั้นอ่อน (Poor)	1.0
F	ผลการประเมินขั้นตก (Failed)	0

นักศึกษาที่ได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.0 ถือว่าสอบไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนเรียนชุดวิชานั้นใหม่

ผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่น ดังนี้

P (Passed)	สอบผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน
U (Unsatisfactory)	สอบไม่ผ่านสำหรับการประเมินผลที่ไม่คิดคะแนน
I (Incomplete)	การประเมินผลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินกิจกรรมครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
IP (In Progress)	ผลการประเมินความก้าวหน้าตามจำนวนหน่วยกิตที่ได้รับการประเมินในภาคการศึกษานั้น
W (Withdrawn)	การยกเลิก ใช้ในกรณีที่นักศึกษาขอถอนชุดวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้แล้วภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
N (Not Graded and Credited)	ไม่นับคะแนน
SP (Suspended)	ผลสอบของชุดวิชาที่ลงทะเบียนเพื่อขอระดับคะแนนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

แผน ก แบบ ก2 ศึกษาชุดวิชา ตามที่กำหนดในหลักสูตร และข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยโดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

แผน ข ศึกษาชุดวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

1.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาแบบไม่มีชั้นเรียนของตัวเองทำให้มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องขอความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั่วประเทศไทย อีกทั้งนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องจัดบริการการศึกษาที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถขอรับบริการได้ตามความพร้อมและความสะดวกโดยการจัดบริการแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอย่างน้อย 6 ประเภท ดังนี้

1) **ศูนย์บริการการศึกษาภาค** เป็นศูนย์บริการการศึกษาระดับภูมิภาค ที่จัดตั้งขึ้นโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในการอนุญาตให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาขึ้น ณ สถาบันการศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ ศูนย์บริการการศึกษาภาคจะมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดบริการการสอนเสริม สรรหาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่สอนเสริมเฉพาะในภูมิภาคที่รับผิดชอบ จัดสนามสอบให้ปรึกษาและแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาตลอดจนการประชาสัมพันธ์และให้บริการข่าวสารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

2) *ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด* เป็นศูนย์บริการการศึกษาระดับจังหวัด ที่จัดตั้งขึ้นโดยได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ตามนโยบายความร่วมมือเมื่อปี พ.ศ. 2521) ในการอนุญาตให้มหาวิทยาลัยจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดขึ้น ณ โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดจะมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดสถานที่ ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การปฐมนิเทศนักศึกษา การสอนเสริม การสอบ การแนะแนวการศึกษา การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บัณฑิตศึกษา และกิจกรรมการศึกษาอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา เป็นแหล่งบริการข่าวสารและ หน่วยประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัดของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นหน่วยประสานงานในการติดต่อระหว่าง นักศึกษากับมหาวิทยาลัยในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถติดต่อกับมหาวิทยาลัยได้โดยตรงอีกด้วย

3) *ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ* เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่จัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของสาขาวิชาเป็นครั้งคราวตาม ความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาเฉพาะทาง โดยมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้การศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการ เสริมความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ ฝึกงานฝึกปฏิบัติในห้องทดลอง ฝึกปฏิบัติภาคสนามเฉพาะวิชา ทั้งยังเป็นแหล่งกลางในการสรรหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาจารย์สอนเสริม

4) *ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจในเรือนจำ* เป็นศูนย์บริการที่จัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับกรมราชทัณฑ์ ให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจใน เรือนจำขึ้นในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นสถานที่จัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติเสริมทักษะนักศึกษาและกิจกรรมบริการ การศึกษาอื่น ๆ แก่นักศึกษาที่เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยไม่ต้องเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่วนกลาง

5) *ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมุม มสธ.* เป็นศูนย์บริการห้องสมุดและ สื่อการศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานพันธมิตรภายนอก ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มหาวิทยาลัยจัดตั้ง มุม มสธ. ขึ้นในห้องสมุดประชาชนอำเภอเมืองทุกจังหวัด และสำนักวัฒนธรรม กีฬา และ การท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครให้จัดตั้ง มุม มสธ. ในห้องสมุดประชาชนของกรุงเทพมหานคร บางแห่ง รวมทั้งร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์จัดตั้ง มุม มสธ. ในห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถานบางแห่ง โดยศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ มุม มสธ. เป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการสื่อการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารการสอนพร้อมแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยผลิต หนังสืออ่านประกอบชุดวิชา หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดีและความรู้ต่าง ๆ และสื่อซีดีเสียงชุดวิชา

6) *ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.* เป็นหน่วยงานในสังกัดของมหาวิทยาลัย ซึ่งจัดตั้งอยู่ใน ส่วนภูมิภาค รวม 10 แห่งทั่วประเทศ เพื่อให้บริการสื่อการศึกษาและบริการข่าวสารข้อมูล ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษานักเรียน และผู้สนใจใฝ่รู้โดยทั่วไป

1.4 ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ และภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และแบบสอบถามที่ส่งให้ประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 1 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 7 คน คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) จำนวน 3 คน คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 6 คน ระบุปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศในอนาคต ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ปัญหาการจัดการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ จำแนกตามประเด็น

ประเด็น	รายละเอียด
การบริหารและการจัดการหลักสูตร	1) ขาดหน่วยงานกลางระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ชัดเจน (n=3) 2) ขาดการสนับสนุนเรื่องการประชาสัมพันธ์จากมหาวิทยาลัย (n =3) 3) ขาดบุคลากรสายสนับสนุนที่มีความรู้ ความสามารถด้านภาษา (n=3) 4) ขาดการประชาสัมพันธ์ การรับสมัครนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวก (n=2) 5) บุคลากรสายสนับสนุนขาดความสามารถด้านเทคโนโลยี (n=1) 6) บุคลากรสายสนับสนุนไม่เพียงพอ (n=1) 7) การที่มหาวิทยาลัยมุ่งเป้าทำกำไรจากหลักสูตรนานาชาติในระยะสั้น ทำให้ค่าเทอมสูงเกินกว่าที่กลุ่มเป้าหมายจะจ่ายได้ ทำให้มีจำนวนนักศึกษาสมัครน้อย (n =1) 8) ระเบียบการบริหารและการจัดการขาดความยืดหยุ่น (n=1) 9) ขาดการสนับสนุนเพื่อเป็นการนำร่องในระยะเริ่มต้น เช่น การศึกษาบางส่วน การให้ทุนการศึกษา และทุนวิจัย เป็นต้น (n=1) 10) ไม่มีการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาขาวิชา (n =1) 11) ขาดอาจารย์ชาวต่างประเทศจากสถาบันในต่างประเทศที่ให้ความร่วมมือ (n=1) 12) ด้านผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาประจำหลักสูตร (n=1) 13) ด้านผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ (n=1) 14) ขาดการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ (n=1) 15) ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย (n=1) 16) หน่วยงานสนับสนุนมีการวิเคราะห์ค่าเล่าเรียนล่าช้า (n=1)

ประเด็น	รายละเอียด
การบริหารและการจัดการหลักสูตร (ต่อ)	17) การที่มหาวิทยาลัยมุ่งเป้าทำกำไรจากหลักสูตรนานาชาติในระยะสั้นทำให้ค่าเทอมสูงเกินกว่าที่กลุ่มเป้าหมายจะจ่ายได้ ทำให้มีจำนวนนักศึกษาสมัครน้อย (n=1)
หลักสูตรและเนื้อหาวิชา	1) เนื้อหาหลักสูตรยังขาดความทันสมัย (n=2) 2) เนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรอาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน (n=1) 3) เนื้อหาหลักสูตรขาดความยืดหยุ่น การปรับเนื้อหาให้ทันสมัยค่อนข้างยาก (n=1) 4) การจัดทำเนื้อหาชุดวิชามีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งอาจจะมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย (n=1) 5) ขาดชุดวิชาที่เกี่ยวกับบริบทของไทยและประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญมากในการเรียนรู้ด้านการสื่อสารและทุกสาขาวิชา (n=1) 6) ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาให้มีโอกาสเลือกชุดวิชามากขึ้น (n=1) 7) ขาดมุมมองในเชิงวิพากษ์ การมองปัญหาอาเซียนจากประชาชนและมุมมองเชิงนโยบายมหภาค (n=1) 8) การบริหารจัดการชุดวิชา (n = 1) 9) การสื่อสารอาเซียนมีตลาดผู้เรียนแคบ (n = 1)
การเรียนการสอน	1) การจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ (n=2) 2) ขาดผู้เชี่ยวชาญภาษาประจำหลักสูตร (n=2) 3) ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยยังผูกติดกับ สกอ. ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา และสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนักศึกษา (n=1) 4) ระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยไม่ทันสมัยเพียงพอที่จะรองรับการเรียนภาษาต่างประเทศ (n=1) 5) การจัดทำหลักสูตรและเนื้อหาชุดวิชาต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้เวลามากในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาชุดวิชามีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย 6) เนื้อหาหลักสูตรขาดความยืดหยุ่น (n=1) 7) การปรับเนื้อหาให้ทันสมัยค่อนข้างยาก (n=1) 8) เนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรอาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน (n=1) 9) ควรเน้น e-Learning และไม่จำเป็นต้องผลิตชุดวิชา จัดทำเพียง Lesson Plan (n=1) 10) เน้น interactive media และกรณีศึกษา (n=1)

ประเด็น	รายละเอียด
การเรียนการสอน (ต่อ)	11) ผู้เรียนขาดการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ดี (n=1) 12) ผู้เรียนขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษ (n=1) 13) ผู้เรียนมีจำนวนน้อย (n=1)

1.4.2 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศในอนาคต จำแนกตามประเด็น

ประเด็น	รายละเอียด
การบริหารและการจัดการ	1) ควรจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยนานาชาติหรือหน่วยงานกลาง เพื่อรองรับการดำเนินการ ควรจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร (n=3) 2) ควรบริหารจัดการโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบ และประสานงานกับหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (n=2) 3) หาพันธมิตรจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ (n=2) 4) ระบุบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถทางภาษา (n=2) 5) เพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตร อาจจะต้องเจาะกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มนักศึกษาจากประเทศจีนด้วย (n=1) 6) การเพิ่มค่าตอบแทนในอัตราที่จูงใจ (n=1) 7) ขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง (n=1) 8) ควรจัดทำตำราเฉพาะที่ไม่ใช่เอกสารการสอน โดยออกแบบให้ทันสมัย อ่านง่าย เพื่อยกระดับและสร้างเครดิตให้หลักสูตร (n=1) 9) ควรปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากนักศึกษา เช่น ควรลดขั้นตอนการสมัครเรียน (n=1) 10) ควรสนับสนุนงานประชาสัมพันธ์ (n=1) 11) มีการใช้ระบบตรวจสอบซึ่งกันและกัน (n=1) 12) มีองค์กรบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ (n=1) 13) หน่วยงานสนับสนุน สาขาวิชา และผู้บริหารมหาวิทยาลัย ควรทำงานร่วมกันและประชุมหารือกันบ่อยมากขึ้น เปิดใจถึงปัญหากันมากขึ้น (n=1)
หลักสูตรและเนื้อหาวิชา	1) การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ (n=2) 2) การพัฒนา ปรับปรุง ตามระยะเวลาที่เหมาะสม ที่มีการปรับเปลี่ยนของ 3) ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก (n=2) 4) กรณีเน้นการสื่อสารอาเซียนควรเพิ่มวิชาประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของไทยและอาเซียน เพราะบริบทเหล่านี้สำคัญมากต่อการศึกษ (n=1) 5) การจัดหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่นเพื่อลดทอนข้อจำกัดของเนื้อหา และเพื่อให้มีเนื้อหาที่หลากหลาย (n=1)

ประเด็น	รายละเอียด
หลักสูตรและเนื้อหาวิชา (ต่อ)	6) จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่มีความรู้ และประสบการณ์จัดการศึกษา หลักสูตรนานาชาติ (n=1) 7) มีการใช้ระบบตรวจสอบซึ่งกันและกัน (n=1) 8) มีองค์กรบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ (n=1) 9) ไม่ควรเน้นเฉพาะเรื่องการสื่อสารอาเซียน เพราะตลาดผู้เรียนแคบมาก และไม่เป็นที่นิยมในระยะยาว หากทำเป็นนิเทศศาสตร์นานาชาติ และเรียนบูรณาการอาจจะได้ ฐานผู้เรียนกว้างมากขึ้น หรือเรียนบูรณาการด้านสังคมศาสตร์และวิจัยในอาเซียนหลายสาขา เช่น ธุรกิจการสื่อสารร่วมกับสังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ร่วมกับการสื่อสาร ประวัติศาสตร์ร่วมกับศิลปะวัฒนธรรม เป็นต้น (n=1) 10) หลักสูตรควรมีวิชาเลือกให้นักศึกษาได้เลือก (n=1) 11) หลักสูตรสำหรับกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีกำลังจ่ายสามารถทำได้ ด้วยการผสมการท่องเที่ยวลงไปด้วย (n=1)
การจัดการเรียนการสอน	1) มีการจัดทำกฎระเบียบรองรับ (n=2) 2) การทำงานที่รวดเร็วและจริงจัง (n=1) 3) ควรจัดทำรูปแบบ Blended learning (n=1) 4) ควรใช้ระบบการสื่อสารที่สะดวก เช่น Cisco (n=1) 5) จัดชั้นเรียนเพื่อเรียนแบบเผชิญหน้าให้มากขึ้น เช่น เดือนละ 2 - 3 ครั้ง (n=1) 6) จัดทำเฉพาะ Lesson Plan (n=1) 7) ดำเนินการเลือกตำราหรือ E-book ของต่างประเทศ (n=1) 8) เน้น interactive media และกรณีศึกษา (n=1) 9) ปรับเทคโนโลยีการสอนทางออนไลน์ให้เห็นหน้าและได้ยินเสียงแบบ real time ได้จริง (n=1) 10) มีการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของระบบการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (n=1) 11) ผู้เรียนควรสอบภาษาอังกฤษให้ผ่านโทเฟล อย่างต่ำ 500 คะแนน ก่อนเข้ามาเรียน (n=1) 12) การมีนักศึกษาที่เชี่ยวชาญระบบการจัดการ และ e-Learning (n=1)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศ

ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ

1. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาลตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงราย ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2541 ภายหลังการเรียกร้องของชาวจังหวัดเชียงรายที่ต้องการมีมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น และเพื่อเป็นการระลึกถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงใช้พระราชสมัญญา "แม่ฟ้าหลวง" เป็นชื่อมหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน (ปี 2563) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประกอบด้วยสำนักวิชา 14 สำนัก เป็นมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนระดับอนุปริญญา 1 หลักสูตร ปริญญาตรี 38 สาขา ปริญญาโท 25 สาขา ปริญญาเอก 15 สาขา โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการเรียนการสอน ทั้งนี้มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติในระดับระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2 หลักสูตร โดยมีสภาพการจัดการศึกษานานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนด้านการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
1. สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด ประกอบด้วย - นายกสภามหาวิทยาลัยที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิการบดี และประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณา	- วางนโยบายและอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ - วางระเบียบ ออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้วางระเบียบออกข้อบังคับและประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้ - อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร - อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกสำนักวิชา สถาบัน ศูนย์ หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ รวมทั้งการแบ่งส่วนงานของส่วนงานดังกล่าว - อนุมัติการรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบของสถาบันการศึกษาชั้นสูงและสถาบันวิจัยอื่น - อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งการยุบ รวม และยกเลิกหลักสูตรและสาขาวิชาพิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ - แต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย	- แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ - แต่งตั้งและถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย - ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่น - การบรรจุ แต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ การลงโทษของพนักงานและลูกจ้าง - กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหารายได้ และการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล - ออกข้อบังคับและวางระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย - อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับ และอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย - แต่งตั้งผู้มีความสมบัติตามมาตรา 25 ให้รักษาการแทนอธิการบดีในกรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง - แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย - ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ - ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
2. <i>สภาวิชาการ</i> เป็นองค์กรรองลงมาประกอบด้วย - ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี - กรรมการสภาวิชาการโดยตำแหน่ง ได้แก่ คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ และศาสตราจารย์	- พิจารณากำหนดหลักสูตร การสอน และการวัดผลการศึกษา - เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร - เสนอการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกสำนักวิชา สถาบัน ศูนย์ หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ รวมทั้งการแบ่งส่วนงานของส่วนงานดังกล่าว - พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเข้าสอบหรือการยกเลิกการสอบของสถาบันการศึกษาชั้นสูงและสถาบันวิจัยอื่น

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
- กรรมการสภาวิชาการ ซึ่งคณาจารย์ประจำเลือกจากคณาจารย์ประจำของสำนักวิชา สำนักวิชาละสามคน	- พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอน ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ - จัดหาวิธีการอันจะทำให้การศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเจริญยิ่งขึ้น - พิจารณาให้ความเห็นแก่สภามหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย - ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย - แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ
3. มีสำนักวิชาต่าง ๆ 14 สำนักวิชา (มีฐานะเทียบเท่าคณะ) ดังนี้ 3.1 สำนักวิชากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาอุตสาหกรรมเกษตร สำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง 3.2 สำนักวิชากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ สำนักวิชาแพทยศาสตร์ สำนักวิชาทันตแพทยศาสตร์ 3.3 สำนักวิชากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย สำนักวิชาการจัดการ สำนักวิชานิติศาสตร์ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สำนักวิชานวัตกรรมสังคม สำนักวิชาจีนวิทยา 3.4 สำนักวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย สำนักวิชาเวชศาสตร์ชะลอวัย และฟื้นฟูสุขภาพ	รับผิดชอบด้านวิชาการและหลักสูตร

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
4. หน่วยงานสนับสนุนการบริหาร จำนวน 5 ศูนย์ มีหน่วยงานพิเศษ 2 หน่วยงาน โครงการ/โครงการจัดตั้ง 4 โครงการ หน่วยบริการทางวิชาการ 1 หน่วยงาน และหน่วยงานพิเศษ 2 หน่วยงาน	สนับสนุนด้านวิชาการและหลักสูตร

1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดการศึกษานานาชาติในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2 หลักสูตรคือ 1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) และ 2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
1. หลักสูตรศิลปศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 สำนักวิชาศิลปศาสตร์ กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 โดยใช้เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ หลักสูตรครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 - สกอ.รับทราบ ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษา เป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 3 แผนคือ 3) แผน ก แบบ ก1 จัดสำหรับ นักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 0 หน่วยกิต* หมวด วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต* ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชา การออกแบบและระเบียบวิธีวิจัย รายวิชาสัมมนาภาษาอังกฤษเพื่อ การพัฒนาวิชาชีพ 1, 2 4) แผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับ นักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 9 หน่วยกิต หมวดวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
		5) แผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 15 หน่วยกิต หมวดการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต
2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สำนักวิชาศิลปศาสตร์ กำหนดเปิดสอนภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 - สกอ.รับทราบให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 66 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 1 แผนคือ แบบ 2.1 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 18 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 12 หน่วยกิต หมวดดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต

1.3 ด้านการเรียนการสอน

1.3.1 ผู้เรียน คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาดังนี้

1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดต่อไปนี้

(1) สำเร็จปริญญาตรี สาขาที่เกี่ยวข้อง จากสถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และ ก.พ. รับรอง ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า 2.75 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า และพิจารณาเกรดของวิชาเอกร่วมด้วย

(2) มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้ โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานตามรายชื่อและระดับคะแนนต่อไปนี้

TOEFL (ITP) ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 500 โดยผลการสอบต้องมีอายุไม่เกิน 2 ปี หรือ

TOEFL (IBT) ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 55 โดยผลการสอบต้องมีอายุไม่เกิน 2 ปี หรือ

IELTS ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ

MFU-TEP ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 55 หรือตามเกณฑ์ที่สำนักวิชาศิลปศาสตร์กำหนด ทั้งนี้ผลการสอบต้องมีอายุไม่เกิน 2 ปี

(3) ถ้าคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ (1) (2) ให้เป็นไปตามมติของกรรมการหลักสูตร สำนักวิชาศิลปศาสตร์

2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดต่อไปนี

(1) ปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าในสาขาภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ประยุกต์ บริหารการศึกษาหรืออื่น ๆ ให้เป็นไปตามการพิจารณาของคณะกรรมการหลักสูตร

(2) มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานตามรายชื่อและระดับคะแนนต่อไปนี้

TOEFL (Paper-based) ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 550 หรือ

TOEFL (Internet-based) ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 80 หรือ

IELTS ระดับคะแนนไม่น้อยกว่า 6 หรือ

MFU-TEP ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกำหนด

ทั้งนี้ผลการสอบต้องมีอายุไม่เกิน 2 ปี

(3) คุณสมบัติอื่นใดของผู้เข้าศึกษาที่ไม่เป็นไปตามข้อ 1) และ/หรือ ข้อ 2) ให้เป็นไปตามมติของกรรมการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

1.3.2 ผู้สอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย และ “อาจารย์” เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย อาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีหน่วยพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน การพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน และการสร้างสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ในการจัดการเรียนสอนนานาชาติของทั้ง 2 หลักสูตรมีอาจารย์ดังนี้

1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ประจำจำนวน 7 คน อาจารย์พิเศษจำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน

2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ประจำจำนวน 8 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 7 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน

1.3.3 สื่อ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง
จัดการเรียนรายวิชา 3 หน่วยกิต

1.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาในระดับ
บัณฑิตศึกษา ดังนี้

1) กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมาย
และแต้ระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้ระดับคะแนน
A	ผลการประเมินขั้นดีเยี่ยม (Excellent)	4.00
B ⁺	ผลการประเมินขั้นดีมาก (Very Good)	3.50
B	ผลการประเมินขั้นดี (Good)	3.00
C ⁺	ผลการประเมินขั้นเกือบดี (Fairly Good)	2.50
C	ผลการประเมินขั้นพอใช้ (Fair)	2.00
D ⁺	ผลการประเมินขั้นอ่อน (Poor)	1.50
D	ผลการประเมินขั้นอ่อนมาก (Very Poor)	1.00
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	0.00
I	กระบวนการวัดผลยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)	-
M	นักศึกษาขาดสอบ (Missing)	-
P	การเรียนการสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)	-
S	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)	-
U	ผลการประเมินยังไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)	-
V	ร่วมฟังการบรรยาย (Visitor)	-
W	การถอนรายวิชาตามเงื่อนไข (Withdrawn)	-
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)	-

การให้สัญลักษณ์ผลการศึกษา นักศึกษาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
ของเวลาศึกษาทั้งหมดของแต่ละรายวิชา จึงจะมีสิทธิ์วัดผลในรายวิชานั้น เว้นแต่เป็นกรณีมีเหตุจำเป็นและ
ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนให้มีสิทธิ์วัดผลได้ หลักเกณฑ์การให้สัญลักษณ์ผลการศึกษาเป็นไปตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 หรือเป็นไปตาม

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ปรับปรุงใหม่ การรายงานผลการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ใช้ค่าที่แสดงระดับคุณภาพโดยรวมที่เหมาะสมกับการแสดงออกของนักศึกษาในการสอบ โดยเลือกจากค่าดังต่อไปนี้

(1) ดีเยี่ยม (Excellent) ใช้กับกรณีที่คณะกรรมการสอบมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าความสามารถของนักศึกษาในการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งการตอบข้อซักถามอยู่ในระดับดีมาก โดยมีเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์

(2) ดี (Good) ใช้กับกรณีที่คณะกรรมการสอบมีความเห็นว่าความสามารถของนักศึกษาในการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งการตอบข้อซักถามอยู่ในระดับพอใจยิ่ง โดยมีเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์

(3) ผ่าน (Pass) ใช้กับกรณีที่คณะกรรมการสอบมีความเห็นว่า ความสามารถของนักศึกษาในการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งการตอบ ข้อซักถามอยู่ในระดับพอใจ โดยมีเนื้อหาสาระที่ต้องปรับปรุงเพียงเล็กน้อย

(4) ผ่านแบบมีเงื่อนไข (Pass with conditions) ใช้กับกรณีที่คณะกรรมการสอบมีความเห็นว่า ความสามารถของนักศึกษาในการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งการตอบข้อซักถามอยู่ในระดับพอใจ แต่ยังเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมสาระสำคัญ และ/หรือวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระให้ถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ การกำหนดระยะเวลาการแก้ไขวิทยานิพนธ์ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการสอบ แต่ต้องไม่เกิน 90 วัน นับจากวันสอบป้องกัน กรณีที่นักศึกษาไม่สามารถทำการแก้ไขวิทยานิพนธ์ภายในระยะเวลาได้ ให้ถือว่าผลการสอบป้องกันเป็น “ไม่ผ่าน”

(5) ไม่ผ่าน (Fail) ใช้กับกรณีที่คณะกรรมการสอบมีความเห็นว่า ความสามารถของนักศึกษาในการแสดงผลงานวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ และ/หรือการตอบข้อซักถามอยู่ในระดับไม่พอใจ และนักศึกษายังไม่มี ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงเนื้อหาสาระ และ/หรือวิธีการที่นักศึกษาใช้ทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

การสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม (Excellent) และ ดี (Good) จะมีการแสดงผลระดับคุณภาพท้ายชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ในใบแสดงผลการศึกษา

2) การประเมินผล

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 การประเมินผลมี 3 ระยะดังนี้

ก. การสอบประมวลความรู้ให้เป็นไปตามระเบียบการสอบประมวลความรู้ ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปี 2554 และอาจารย์ผู้สอนนำผลคะแนนที่ได้จากการประเมิน ขอความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำรายวิชา เพื่อนำเสนอคณะกรรมการประจำสำนักวิชาต่อไป

ข. การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์/โครงการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามระเบียบการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์/โครงการค้นคว้าอิสระ ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปี 2554 และนักศึกษานำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ และอาจารย์ผู้เข้าร่วมฟัง

ค. การสอบวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามระเบียบการสอบวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปี 2554 และนักศึกษานำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ และอาจารย์ผู้เข้าร่วมฟัง

(2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 การประเมินผลมี 3 ระยะดังนี้

ก. การสอบวัดคุณสมบัติให้เป็นไปตามระเบียบการสอบวัดคุณสมบัติ ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปี 2560 และอาจารย์ผู้สอนนำผลคะแนนที่ได้จากการประเมินขอความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำรายวิชา เพื่อนำเสนอคณะกรรมการประจำสำนักวิชาต่อไป

ข. การสอบโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบการสอบโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 และนักศึกษานำเสนอผลการศึกษาและรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ และอาจารย์ผู้เข้าร่วมฟัง

ค. การสอบดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบการสอบดุษฎีนิพนธ์ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2560 และนักศึกษานำเสนอผล การศึกษา และรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการและอาจารย์ผู้เข้าร่วมฟัง

3) เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

ก. แผน ก แบบ ก 1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงาน ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และต้องสอบผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตามหมวด 8 การสอบ ส่วนที่ 6 การสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ข. แผน ก แบบ ก 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และต้องผ่านการสอบวัด มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตามหมวด 8 การสอบส่วนที่ 6 การสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ค. แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตามหมวด 8 การสอบส่วนที่ 6 การสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ทั้งนี้ การตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ รวมถึงการนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) เพื่อขอสำเร็จการศึกษา ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรและประกาศของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

(2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย ผลงานดุษฎีนิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพ ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาการขอรับรางวัลการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและต้องสอบผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การตีพิมพ์ผลงานดุษฎีนิพนธ์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรและประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการดังนี้

1) ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา หรือห้องสมุด เป็นหน่วยงานบริการทางวิชาการที่สนับสนุนความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งพัฒนาให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่มีระบบการบริหารจัดการและบริการที่มีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการดำเนินการแสวงหา วิเคราะห์ การจัดระบบและการบำรุงรักษา พร้อมทั้งให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทุกรูปแบบ รวมทั้งให้บริการผลิตสื่อการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี

ที่ทันสมัย บริการระบบ Learning Management System นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งรวบรวมบริการสืบค้นเอกสารจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัย

ปัจจุบันศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มีหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 91,248 เล่ม, หนังสือภาษาไทย จำนวน 89,304 เล่ม, E-Book จำนวน 98,450 เล่ม, สื่อโสตทัศนวัสดุ จำนวน 7,918 รายชื่อ, ฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 36 ฐาน และยังให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นและให้บริการทางอินเทอร์เน็ตภายในหอสมุดอีกด้วย

2) ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยครบครัน ได้มาตรฐานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้บริการและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการวิจัยพัฒนาแก่บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัย แบ่งประเภทการใช้งานได้ดังนี้ (1) ห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนการสอน (2) ห้องปฏิบัติการสำหรับกลุ่มงานวิจัยเฉพาะทาง และ (3) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบขั้นสูง

นอกจากการให้บริการสนับสนุนการเรียนการสอน งานวิจัยและบริการวิชาการแก่สังคมแล้ว ทางศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังให้บริการวิเคราะห์ทดสอบ ผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าทั้งจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งการตรวจวิเคราะห์น้ำทิ้งจากระบบต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งใช้เครื่องมือวิเคราะห์ทดสอบขั้นสูงในห้องปฏิบัติการและเทคนิคเฉพาะทาง โดยให้บริการวิเคราะห์ทดสอบทางเคมี ชีวภาพ กายภาพ สิ่งแวดล้อม และการสอบเทียบอีกด้วย

ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ได้รับการรับรองตามคุณภาพห้องปฏิบัติการมาตรฐานสากล มอก.17025-2543 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยได้รับการรับรอง 2 หัวข้อ คือ การทดสอบ pH ในน้ำ และการสอบเทียบเครื่องชั่งไฟฟ้าตามวิธี UKAS-LAB14

3) ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธรและสถาบันขงจื้อ

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธรและสถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อมุ่งเน้นการเผยแพร่วรรณคดีภาษาจีนและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจีนสู่ประเทศไทย โดยมีหลักสูตรการสอนภาษาจีนกลาง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมจีน และเป็นหน่วยงานในการจัดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK : Hanyu Shuiping Kaoshi) และการแข่งขันทักษะในด้านต่าง ๆ ให้แก่เยาวชนและบุคคลทั่วไปในเขตภาคเหนือตอนบน

4) ศูนย์บริการวิชาการ

ศูนย์บริการวิชาการ เป็นหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างคน สร้างความรู้ สร้างคุณภาพ สร้างคุณธรรม โดยการประยุกต์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และนำองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนและสังคมให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการให้บริการในการดำเนินการทางวิชาการ ได้แก่ ให้การจัดฝึกอบรม สัมมนา จัดการประชุมทางวิชาการ เผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่สังคม รวมทั้งเป็นแหล่งการหารายได้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้แก่มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของการให้คำปรึกษาด้านวิชาการและวิจัยแก่หน่วยงานภายในและภายนอกอีกด้วย

5) ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่ให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยให้บริการคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพให้แก่นักศึกษา อาจารย์ รวมทั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการเรียนการสอน งานวิจัย รวมทั้งงานบริหารของมหาวิทยาลัยโดยให้บริการหลัก ดังนี้ 1) ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 2) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการบริการ และ 3) การให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการ

6) สถาบันฯ

สถาบันฯ มีภารกิจในการติดตามนโยบาย ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของอุตสาหกรรมชาวไทย เป็นศูนย์กลางประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายงานวิจัยฯทั้งในและต่างประเทศ รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เผยแพร่ และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับฯ รวมถึงสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมฯโดยให้บริการด้านเทคนิค ด้านวิจัยพัฒนา และด้านห้องปฏิบัติการ

7) ศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยเชื้อรา

ศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยเชื้อรา ได้รับการก่อตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นองค์กรวิจัยชั้นนำของด้านเชื้อราในประเทศไทย เอเชีย และของโลก รวมทั้งยังเป็นองค์กรที่ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาอาชีพให้ชุมชน

8) ศูนย์วิจัยนวัตกรรมสังคมเชิงพื้นที่

ศูนย์วิจัยนวัตกรรมสังคมเชิงพื้นที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตงานวิจัยที่เป็นนวัตกรรมสังคม สร้างองค์ความรู้เชิงบูรณาการ และสร้างเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยการนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและบริการวิชาการแก่สังคม เป็นตัวกลางในการทำให้เกิดการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อให้เป็นสังคมที่สร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางทางวิชาการสำหรับสร้างนักวิจัยและเครือข่ายการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ผลิตวารสารทางวิชาการ และจัดกิจกรรมทางวิชาการทางด้านนวัตกรรมสังคม

9) โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อปกป้องและส่งเสริมสุขภาพ

โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อปกป้องและส่งเสริมสุขภาพ ได้ก่อตั้งเพื่อเป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง สุขภาพและความงาม เพื่อผลิตและพัฒนางานวิจัยที่มีมาตรฐาน อีกทั้งนำนวัตกรรมและองค์ความรู้มาต่อยอดเพื่อขยายผลสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างอุตสาหกรรมใหม่ทางด้านสุขภาพและเครื่องสำอางของประเทศ และเสริมสร้างขีดความสามารถเชิงการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมให้มีศักยภาพสูง นอกจากนี้ยังให้บริการวิเคราะห์ทดสอบปริมาณสารสำคัญและฤทธิ์ทางชีวภาพรวมทั้งให้บริการเครื่องมือวิทยาศาสตร์แก่หน่วยงานภายในและภายนอก

10) หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

โครงการจัดตั้งหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เป็นหน่วยงานพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศฝรั่งเศส และประสานงานความร่วมมือด้านงานวิจัยระหว่างนักวิจัยของมหาวิทยาลัยและองค์กรต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและฝรั่งเศสเป็นการเฉพาะ โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ โครงการภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศสให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคเหนือตอนบน การประชุมสร้างความสัมพันธ์กับนักธุรกิจและบุคลากรชาวฝรั่งเศสเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยได้เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับบริษัทฝรั่งเศส เป็นต้น

11) โครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์อารยธรรมลุ่มน้ำโขง

พิพิธภัณฑ์อารยธรรมลุ่มน้ำโขง เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าวิจัย ศิลปวัฒนธรรมแถบอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในลักษณะพิพิธภัณฑ์สถาน เพื่อนำเสนอความรู้ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์สถานที่เป็นมาตรฐาน เป็นแหล่งค้นคว้า บริการวิชาการ มีผลเชิงรุกทางการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมสู่สังคม และรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม แถบอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวบรวมวัตถุทางวัฒนธรรม ภาพถ่าย หนังสือ ฯลฯ ให้พิพิธภัณฑ์มีความเคลื่อนไหวทางวิชาการร่วมสมัยตลอดเวลา

12) สำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมีสำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา บริการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาและเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยนักศึกษาสามารถมาปรึกษาด้วยตนเองที่ห้องสำนักงานตัวช่วยหรือปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์สายด่วน E-mail หรือทางเว็บไซต์ สำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา

13) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีมาตรฐาน การพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน และการสร้างสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมุ่งมั่นในการเสริมสร้างให้มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อีกด้วย

14) สำนักงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและพัฒนานวัตกรรม

สำนักงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและพัฒนานวัตกรรม (Intellectual Property Management and Innovation Development Office : MFii) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน และกระตุ้นให้นักวิจัยของมหาวิทยาลัยได้ประดิษฐ์คิดค้น และสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้อย่างเป็นระบบและนำไปเชื่อมโยงใช้ประโยชน์ในภาคธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในเวทีการค้าโลก ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป แบ่งประเภทได้ดังนี้ 1) บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา 2) บริการวิเคราะห์ทดสอบทางด้านวิทยาศาสตร์ 3) บริการฐานข้อมูลงานวิจัย และ 4) หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ ซึ่งประกอบด้วย โครงการบ่มเพาะธุรกิจวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โครงการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและวิจัยของภาคเอกชน ศูนย์ออกแบบนวัตกรรม ชมรมนักศึกษาผู้ประกอบการ

15) โครงการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์

สำนักงานเศรษฐกิจชายแดนและโลจิสติกส์ เป็นศูนย์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจการค้าชายแดนและโลจิสติกส์ ซึ่งเปิดบริการให้ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญแก่ประชาชนทั่วไป นักวิชาการ ภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลเศรษฐกิจการค้าชายแดนและด้านโลจิสติกส์โดยเฉพาะ อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน อันจะนำไปสู่การยกระดับองค์ความรู้ที่เป็นฐานสำคัญของประเทศไทย ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กรธุรกิจและของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคม

16) โครงการสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเฉลิมพระเกียรติ

80 พรรษา มหาราช

โครงการสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราช สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ อนุรักษ์ เพาะพันธุ์ จัดแสดง และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้นานาชนิดของไทย รวมถึงพันธุ์ไม้ต่างประเทศ และโดยเฉพาะพันธุ์ไม้ในเขตภาคเหนือ โดยดำเนินการผ่านแผนแม่บทและมีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วนทั้งยังส่งเสริมการปลูกและอนุรักษ์พืชพันธุ์ออกไปยังชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย และปลูกฝังแนวคิดรักษ์และหวงแหนธรรมชาติ

ให้กับนักศึกษาทุกคนผ่านการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นการสืบสารพระราชปณิธานของ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการ "ปลูกป่า...สร้างคน" โดยมีผลสำเร็จคือพื้นที่ภายใน มหาวิทยาลัยกว่า 5000 ไร่ ที่ถูกพลิกฟื้นจากป่าแล้งกลับมาอุดมสมบูรณ์ในปัจจุบัน กระทั่ง มฟล. ได้รับการขนานนามว่าเป็น University in the Park หรือมหาวิทยาลัยในสวน ที่ได้รับคำชื่นชมว่าเป็น มหาวิทยาลัยที่มีภูมิทัศน์สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย

2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตร ก่อตั้งขึ้นเป็นลำดับที่ 3 ของประเทศ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มี 3 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขต กำแพงแสน วิทยาเขตศรีราชา และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ทั้งยังมีโครงการจัดตั้งวิทยาเขตสุพรรณบุรีอีกหนึ่งแห่งด้วย เปิดการสอนปีการศึกษา 2561 จำนวน 29 คณะ 1 วิทยาลัย และสถาบัน สมทบอีก 2 แห่ง มีหลักสูตร 373 หลักสูตร เป็นหลักสูตรนานาชาติ 27 หลักสูตร มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ มีสภาพการจัดการศึกษานานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการบริหารและการจัดการ หลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน ด้านการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
1. สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด ประกอบด้วย - นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบห้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย - กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานกรรมการวิชาการ ประธานสภาพนักงาน และนายกสภามคณิสิตเก่ามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก	- ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึงกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย - ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกระเบียบและข้อบังคับสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้ - อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาและประกาศนียบัตรทั้งของมหาวิทยาลัยและที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ - อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแบ่งหรือการปรับปรุงหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
- กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำที่ทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกจากพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก	- อนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบ การยกเลิก การจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น - อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม หรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา - พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ - แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ - ออกระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน บุคคลของมหาวิทยาลัย กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดการรายได้ จัดหาแหล่งทุนและทรัพยากรอื่น ออกระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย - อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย อนุมัติการกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุนตามมาตรา 14 (4) วรรคสอง อนุมัติการจัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลหรือยกเลิกนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 14 (7) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบ - ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ วิทยาลัย สถาบัน หรือสำนัก - แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือบุคคลดังกล่าวทำ

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
	การแทนแล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
2. <i>สภาวิชาการ</i> เป็นองค์กรรองลงมา ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งมาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 3. จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระ การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธาน กรรมการและกรรมการ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	- เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่ออธิการบดี - กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย - จัดทำจรรยาบรรณของคณาจารย์และบุคลากรวิจัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว - ประมวลและประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี - เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุงการยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา - เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาและประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย - พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเข้าสอบหรือการยกเลิกการสอบของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นตามมาตรา 11 และการจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นตามมาตรา 12 ต่อสภามหาวิทยาลัย - แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาการ - ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

2.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ จำนวน 27 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์ คือ 1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) 2) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) 3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตร/ รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณภาพ	แผนการศึกษา
1. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ)	-	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต มี 2 แผนคือ 1) แผน ก โดยต้องศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต) วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต รวมเป็น 44 หน่วยกิต 2) แผน ข โดยต้องศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต รวมเป็น 44 หน่วยกิต
2. หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กำหนดเปิดสอนเดือนสิงหาคม 2556	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2556	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต มี 1 แผนคือ แผน ก แบบ ก2 โดยต้องศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต (วิชาสัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 13 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต) และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556	- สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2556	มี 4 แผน โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 1) หลักสูตรแบบ 1.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต 2) หลักสูตรแบบ 1.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต

หลักสูตร/ รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
		3) หลักสูตรแบบ 2.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต 4) หลักสูตรแบบ 2.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต

ทั้งนี้ หลักสูตรลำดับที่ 2 และ 3 จัดการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันมีความร่วมมือด้านการวิจัยกับสถาบันต่างชาติ โดยมีความร่วมมือด้านวิชาการกับสถาบันกับ University of Oxford, UK. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) ประเทศอินโดนีเซีย และ Ministry of Agriculture and Irrigation ประเทศพม่า โดยมีรูปแบบของความร่วมมือสนับสนุนอุปกรณ์วิจัยสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา และการทำวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยเฉพาะทางกับศูนย์วิจัยหรือมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

2.3 ด้านการเรียนการสอน

2.3.1 ผู้เรียน คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระบบการจัดการศึกษา แบบระบบทวิภาค จัดการเรียนการสอน แบบชั้นเรียนและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 30 คน

3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556

(1) แบบ 1.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโทที่มีวิทยานิพนธ์ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมี เทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสาขา และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษา ในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 2 คน

(2) แบบ 1.2 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลการเรียนดีโดยได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.20 จากระบบคะแนนเต็ม 4.0 หรือ 15% แรกของสาขา และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 2 คน

(3) แบบ 2.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิคหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 4 คน

(4) แบบ 2.2 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลการเรียนดีโดยได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบคะแนนเต็ม 4.0 หรือ 15% แรกของสาขา และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 2 คน

2.3.2 ด้านผู้สอน

1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 4 คน

2) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 ใช้อาจารย์ชุดเดียวกันคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ประจำ จำนวน 18 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 5 คน

2.3.3 สื่อ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบมีชั้นเรียนและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูล โดยมีสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหอสมุดในวิทยาเขตต่าง ๆ รองรับการจัดการศึกษา

2.3.4 การประเมินผลและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยระดับคะแนน ความหมาย และแต้มระดับคะแนน มีดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	แต้มระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (excellent)	4.0
B+	ดีมาก (very good)	3.5
B	ดี (good)	3.0
C+	ค่อนข้างดี (fairly good)	2.5
C	พอใช้ (fair)	2.0
D+	อ่อน (poor)	1.5
D	อ่อนมาก (very poor)	1.0
F	ตก (fail)	0.0
I	ยังไม่สมบูรณ์ (incomplete)	-
S	พอใจ (satisfactory)	-
U	ไม่พอใจ (unsatisfactory)	-
P	ผ่าน (passed)	-
N	ยังไม่ทราบระดับคะแนน	-

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาโท

แผน ก แบบ ก1 (1) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่า
ขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้
(2) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับ
ให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

แผน ก แบบ ก2 (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร
โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) เสนอ
วิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และ
ต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับ
การตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพ
ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับ
การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์
(Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ(Proceedings) ดังกล่าว

แผน ข (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้
แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) สอบผ่านการสอบ
ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนหรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้ง
เสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการ

ที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือ ส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

ปริญญเอก

แบบ 1 (1) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (2) เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอก สถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 2 เรื่อง

แบบ 2 (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) สอบผ่านการสอบวัด คุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (3) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบ ผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (4) ผลงาน วิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

2.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีพื้นที่รวม 24,486 ไร่ ประกอบด้วย หน่วยงาน การเรียนการสอน 29 คณะ 1 บัณฑิตวิทยาลัย และหน่วยงานสนับสนุน 4 สถาบัน 5 สำนักงาน 6 สำนัก 2 ศูนย์ 18 สถานีวิจัย 4 สถานีฝึกนิสิต 4 โรงพยาบาลสัตว์ 2 โรงเรียนสาธิต และ 4 สถานีวิทยุ ในส่วนของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน มุ่งเน้นบัณฑิตศึกษา วิจัยขั้นสูง พัฒนาวิชาการ บริการวิชา พื้นฐาน บริหารโครงการพิเศษ ประสานความร่วมมือกับนานาชาติ ปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอน ในหลากหลายสาขาวิชา มีหน่วยงานประกอบด้วย 5 สำนัก 4 สถาบัน 1 ศูนย์ โดยมีหน่วยงานสนับสนุน การศึกษา ดังนี้

1) สำนักบริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีภารกิจหลัก ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และให้บริการด้านระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย รวมถึง บริการวิชาการแก่นิสิต อาจารย์ บุคลากร มก. และบุคคลทั่วไป เพื่อสนับสนุนการเป็น e-University สำนักบริการคอมพิวเตอร์เป็นจุดเชื่อมต่อเครือข่ายหลักของทั้งยูนิเน็ต และไทยสารผ่านใยแก้วนำแสงไปยัง วิทยาเขตต่าง ๆ และได้ขยายจุดบริการเครือข่ายไร้สายให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานเครือข่ายไร้สายภายใน

วิทยาเขตบางเขนกว่า 1,300 จุด โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ (KITS - Kasetsart IT Square) ให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์กว่า 220 เครื่อง พร้อมด้วยห้องสนทนากลุ่มย่อย และห้องอบรมขนาดใหญ่ ซึ่งความจุสูงสุดกว่า 300 ที่นั่ง รวมถึงบริการหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายแก่ผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

2) ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยที่นิสิตจะใช้ค้นคว้าได้ คือ

(1) สำนักหอสมุด มีตำราและเอกสารทุกสาขา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นคลังความรู้ของมหาวิทยาลัย เป็นห้องสมุดดิจิทัลด้านการเกษตรของประเทศไทย และเป็นห้องสมุดสีเขียวที่อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการและพัฒนาบริการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาและปรับปรุงบริการเชิงรุกเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้บริการสารสนเทศสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยของนิสิต อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นอกจากนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังเป็นต้นแบบของ Eco-Library แห่งแรกของประเทศ และเป็นศูนย์บริการความรู้ด้านการเกษตรที่มีความสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาเกษตรศาสตร์ เป็นศูนย์สนเทศทางการเกษตรแห่งชาติ และศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ

(2) ห้องสมุดคณะ มีตำราและเอกสารทั่ว ๆ ไปของสาขาวิชาต่าง ๆ สังกัดในคณะ

(3) ห้องสมุดของภาควิชา มีตำราและเอกสาร โดยเฉพาะของสาขาวิชาที่ภาควิชา นั้น ๆ รับผิดชอบ

(4) ห้องสมุดของส่วนราชการและองค์การอื่นที่อยู่ใกล้เคียง มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ คือห้องสมุดของกรมวิชาการเกษตร ศูนย์เอกสารแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3) วิทยาเขตกำแพงแสนที่มุ่งเน้นส่งเสริมวิจัยขั้นสูง พัฒนาวิชาการเพื่อภาคตะวันตก สร้างความเป็นเลิศในสาขาวิชาเกษตร มีหน่วยงานประกอบด้วย 5 คณะ โดยมีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนงานที่ขยายการดำเนินงานจากหน่วยงานเดิมที่วิทยาเขตบางเขน

4) วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร มีกรอบนโยบายการบริหารจัดการ การเรียนการสอนแบบบูรณาการของศาสตร์ด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาการจัดการ และการจัดการ และด้านสุขภาพ ที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น สร้างบุคลากรรุ่นใหม่ให้กับภูมิภาค โดยจัดตั้งคณะหลัก 4 คณะ

5) วิทยาเขตศรีราชา มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อการบริหารภาคตะวันออก มีหน่วยงานประกอบด้วย 5 คณะ

3. มหาวิทยาลัยมหิดล

เป็นสถาบันที่มีที่มาจากการเป็นโรงเรียนแพทย์ ณ โรงพยาบาลศิริราช ชื่อว่า โรงเรียนแพทยากร ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2432 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม "มหิดล" อันเป็นพระนามของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ใช้แทนชื่อมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2512 มหาวิทยาลัยมหิดล มีสภาพการสภาพการจัดการศึกษานานาชาติระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน ด้านการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
1.สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด ประกอบด้วย - นายกสภามหาวิทยาลัย ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบห้าคน ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์ นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัย - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มีใช้คณาจารย์ประจำ - กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนสิบคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำจำนวนห้าคน และจากผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าจำนวนห้าคน ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย และจะแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงาน สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ สภามหาวิทยาลัยด้วยก็ได้	- ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง กำหนดเป้าหมาย วางนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัย - ออกข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับและประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้ - ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยการออกข้อบังคับตาม (3) ต้องเป็นไปเพื่อความเป็นธรรม - สร้างขวัญและกำลังใจโดยได้รับฟังความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้างมหาวิทยาลัยประกอบด้วย - ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย - อนุมัติแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย - อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา 10 รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว - อนุมัติการรับเข้าสมทบและการยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น - อนุมัติการจัดการศึกษาและการยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
	- อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา - อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญากิตติมศักดิ์ - พิจารณาสรรหา และดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และอธิการบดี - พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา 57 วรรคสาม แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น - วางนโยบายและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการจัดหารายได้ การจัดหาผลประโยชน์และการลงทุน - ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ - รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ - แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย คณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงานประจำมหาวิทยาลัย คณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดหรือส่วนงานใดโดยเฉพาะ

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
2. สภาคณาจารย์ประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาคณาจารย์ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	- ให้คำปรึกษาแนะนำแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดี ในกิจการของมหาวิทยาลัย - เสนอแนะข้อคิดเห็น คำแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัย และอธิการบดีเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณดังกล่าว ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย - เสนอแนะข้อคิดเห็น คำแนะนำ และให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีเกี่ยวกับการพัฒนาคณาจารย์ทางด้านทักษะแห่งวิชาชีพคณาจารย์ - ติดตามและประเมินผลการพัฒนาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทักษะแห่งวิชาชีพคณาจารย์ เชิดชูและผดุงเกียรติคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย - ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย
3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย (1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยให้แต่งตั้ง คนหนึ่งเป็นประธานหลักสูตร และอีกคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และ (2) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกส่วนงาน อย่างน้อย 1 คน เป็นที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจมีอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมเป็นกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ทั้งนี้กรรมการบริหารหลักสูตรแต่ละท่านอาจร่วมเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรได้มากกว่า 1 หลักสูตร	- วางนโยบายและแผนการบริหารจัดการและการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินงานของส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย - ควบคุมมาตรฐานหลักสูตรสาขาวิชาที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) - ดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรติดตามรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรรวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อการ พัฒนา ให้ประธานหลักสูตรเป็นผู้ประสานงานในเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บัณฑิตวิทยาลัย ส่วนงาน ภาควิชา
4. ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลจัดการเรียนการสอน ใน 17 คณะ 6 วิทยาลัย 9 สถาบัน 3 วิทยาเขต และหน่วยงานต่างๆ ครอบคลุมด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมีที่ตั้งหลายพื้นที่ทั้งใน	-

องค์ประกอบ	อำนาจและหน้าที่
กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอำนาจเจริญ	
	-

3.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/ จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการศึกษานานาชาติในระดับปริญญาโท จำนวน 92 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก จำนวน 74 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์มีดังนี้

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
1. หลักสูตรวิทยาศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชาชีพวิทยาสภาวะ แวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 เริ่มใช้ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะไม่มี ความร่วมมือกับสถาบันอื่น	- สภามหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติหลักสูตรในการประชุม ครั้งที่ 531 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2561	จำนวนหน่วยกิตรวมตลอด หลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โครงสร้างหลักสูตร แผน ก แบบ ก2 ดังนี้ (1) หมวดวิชาบังคับ 14 หน่วยกิต (2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต (3) วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต
2. หลักสูตรสาธารณสุขศาสตร- ดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย 1) วิชาเอกการ พยาบาลสาธารณสุข 2) วิชาเอก โภชนาการสาธารณสุข 3) วิชาเอก บริหารสาธารณสุข 4) วิชาเอกปรสิต วิทยาและกวีวิทยา 5) วิชาเอก วิทยาการระบาด 6) วิชาเอกสุขศึกษา และส่งเสริมสุขภาพ 7) วิชาเอกสุขภาพ ประชากรโลก และ 8) วิชาเอกอนามัย ครอบครัว เริ่มใช้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ ไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่น	- สภามหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติหลักสูตร ในการประชุม ครั้งที่ 459 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2555	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตรไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เปิดสอนสำหรับ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โครงสร้างหลักสูตร แบบ 2 ดังนี้ หมวดวิชาแกน 8 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับ 7 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต

หลักสูตร/รายละเอียดหลักสูตร	การรับรองหลักสูตรและคุณวุฒิ	แผนการศึกษา
3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 เริ่มใช้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ ไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่น	- สภามหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติหลักสูตร ในการประชุม ครั้งที่ 531 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2561	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร สำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต สำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โครงสร้างหลักสูตร แบบ 2 ดังนี้ 1) สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี หมวดวิชาบังคับ 17 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต 2) สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท หมวดวิชาบังคับ 6 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

3.3 ด้านการเรียนการสอน

3.3.1 ผู้เรียน

1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

(1) สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น จุลชีววิทยา วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สัตววิทยา พฤกษศาสตร์ พืชวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง

(2) ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50

(3) มีผลสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

(4) ผู้ที่มีคุณสมบัตินอกเหนือจากเกณฑ์ข้างต้น อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษา ตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตรและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จำนวนนักศึกษาคาดว่าจะรับปีการศึกษาละ 15 คน

2) สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

(1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขานามัยสิ่งแวดล้อม สาขานามัยครอบครัว สาขาการพยาบาลสาธารณสุข สาขาโรคติดเชื้อและการระบาด สาขาส่งเสริมสุขภาพ สาขาบริหารสาธารณสุข สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง

(2) มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 สำหรับผู้ที่สำเร็จปริญญาโทหรือเทียบเท่า

(3) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านสาธารณสุขและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ปี

หมายเหตุ ผู้ที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ 1) – 3) อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษา ตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตร และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
จำนวนนักศึกษาคาดว่าจะรับปีการศึกษาละ 16 คน

3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

(1) สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 หรือ

(2) สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50

(3) มีผลการสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

(4) ผู้ที่มีคุณสมบัตินอกเหนือจากเกณฑ์ดังกล่าว อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตร และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

จำนวนนักศึกษาคาดว่าจะรับปีการศึกษาละ 12 คน สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี 6 คน สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท 6 คน

3.3.2 ผู้สอน

1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 มีอาจารย์ประจำหลักสูตร 18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน อาจารย์ประจำ 6 คน อาจารย์พิเศษหลักสูตรจะพิจารณาเรียนเชิญตามความเหมาะสม ทั้งนี้ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรจะประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยเน้นพิจารณาจากความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ในการสอนเป็นหลัก พิจารณารายวิชาเลือกที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา และพิจารณากำหนดเวลาเรียนของแต่ละรายวิชาไม่ให้ซ้ำซ้อนกันในช่วงเวลาที่เหมาะสมทั้งกับผู้เรียนและผู้สอน

2) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 7 คน

3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 มีอาจารย์ประจำหลักสูตร 17 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน อาจารย์ประจำ 5 คน และมีอาจารย์พิเศษ ซึ่งหลักสูตรจะพิจารณาเรียนเชิญตามความเหมาะสม

3.3.3 สื่อ

มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา และสื่ออื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

3.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การประเมินผลการศึกษาจะต้องกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาคโดยกระทำเป็นสัญลักษณ์แสดงผลการศึกษาแต่ละรายวิชาดังนี้

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายและแต้มประจำผลการสอบของแต่ละรายวิชาแสดงได้ด้วย

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้มประจำ
A	ดีเลิศ (Excellent)	4.00
B+	ดีมาก (Very Good)	3.50
B	ดี (Good)	3.00
C+	ค่อนข้างดี (Fairly Good)	2.50
C	พอใช้ (Fair)	2.00
D+	อ่อน (Poor)	1.50
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.00

สัญลักษณ์	ความหมาย	แต้มประจำ
F	ตก (Fail)	0.00

สัญลักษณ์ซึ่งไม่มีแต้มประจำ ผลการสอบของแต่ละรายวิชาแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
S	พอใจ (Satisfactory)
U	ไม่พอใจ (Unsatisfactory)
I	รอการประเมินผล (Incomplete)
P	การศึกษายังไม่สิ้นสุด (in Progress)
W	ถอนการศึกษา (Withdrawal)
AU	การศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)
X	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)
T	การโอนหน่วยกิต (Transfer of Credit)

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561

- (1) ใช้เวลาในการศึกษาตามแผนการศึกษา
- (2) ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
- (3) ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
- (4) ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล
- (5) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล
- (6) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ผ่านด้วยวิธีการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และการสอบเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้
- (7) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

2) หลักสูตรสาขารวมสหศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 หลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ 2 มีเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) มีเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร
(2) ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร และได้รับสัญลักษณ์แสดงผลการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด

(3) ได้แต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
(4) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)
(5) ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

(6) สอบวิทยานิพนธ์ผ่าน
(7) ส่งรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ที่จัดพิมพ์ตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลตามจำนวนที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(8) ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่มีผู้ประเมิน

(9) ข้อกำหนดอื่น ๆ ตามที่แต่ละหลักสูตรจะกำหนด โดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย

(10) ประธานหลักสูตรเสนอขออนุมัติปริญญาให้นักศึกษาเมื่อนักศึกษาได้ดำเนินการตาม (1) - (9) ครบถ้วนแล้ว โดยกำหนดให้วันที่นักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ผ่านเป็นวันที่สำเร็จการศึกษา

3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 มีเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) ใช้เวลาในการศึกษาตามแผนการศึกษา
(2) ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ 1) ผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต 2) ผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

(3) ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
(4) ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล

(5) ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)

(6) ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม ผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

(7) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ผ่านด้วยวิธีการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และการสอบเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(8) ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่มีผู้ประเมินอย่างน้อย ๑ ฉบับ ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

3.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบันมีส่วนงาน หน่วยงาน และกลุ่มภารกิจในสังกัด ประกอบด้วย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตกาญจนบุรี บัณฑิตวิทยาลัย หอสมุดและคลังความรู้ คณะ 16 คณะ สถาบัน 7 สถาบัน วิทยาลัย 6 วิทยาลัย ศูนย์ 10 ศูนย์ กองงาน ในสำนักงานอธิการบดี 12 กองงาน และโครงการจัดตั้งวิทยาเขต 2 โครงการ นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบ อีก 17 แห่งและ สถาบันร่วม 1 แห่ง ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น อยู่ในพื้นที่ที่หลากหลายทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยมีการกำหนดชื่อของที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหิดลในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา มีที่ตั้งศูนย์กลางอยู่ ณ ที่ดินพระราชทาน 2 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ประมาณ 1,240 ไร่ เป็นที่ตั้งของ มหาวิทยาลัยมหิดล บางกอกน้อย ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 2 ถนนพราณิก แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 123 ไร่

2) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เป็นที่ตั้งของวิทยาเขตกาญจนบุรี โดยมีพื้นที่โดยรวมประมาณ 4,000 ไร่ ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 199 หมู่ 9 หมู่บ้านไตรรัตน์ ตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

3) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ เป็นที่ตั้งของโครงการจัดตั้ง วิทยาเขตนครสวรรค์ มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 1,009 ไร่ ตั้งอยู่ ณ ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัด นครสวรรค์ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างจึงมีสำนักงานชั่วคราวอยู่ ณ ที่ตั้งเดิมตำบล บึงเสนาท อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

4) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ เป็นที่ตั้งของโครงการจัดตั้ง วิทยาเขตอำนาจเจริญ มีพื้นที่ ณ ศูนย์ราชการ จังหวัดอำนาจเจริญ 43 ไร่ ตั้งอยู่เลขที่ 259 หมู่ 13 ตำบล โนนนามนามแห่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ 37000 ประกอบด้วย อาคารเรียนรวม และอาคาร ดลเมธา และมีพื้นที่ในเขต ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง อีก 384 ไร่ 73 ตารางวา ประกอบด้วย อาคาร ศูนย์ฝึกอบรมและปฏิบัติการ และอาคารหอพัก พร้อมใช้งาน และมีพื้นที่ขยายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงห้วยกองและป่าดงบังอี ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง อีกประมาณ 600 ไร่ ปัจจุบันอยู่ในระหว่าง การดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าว

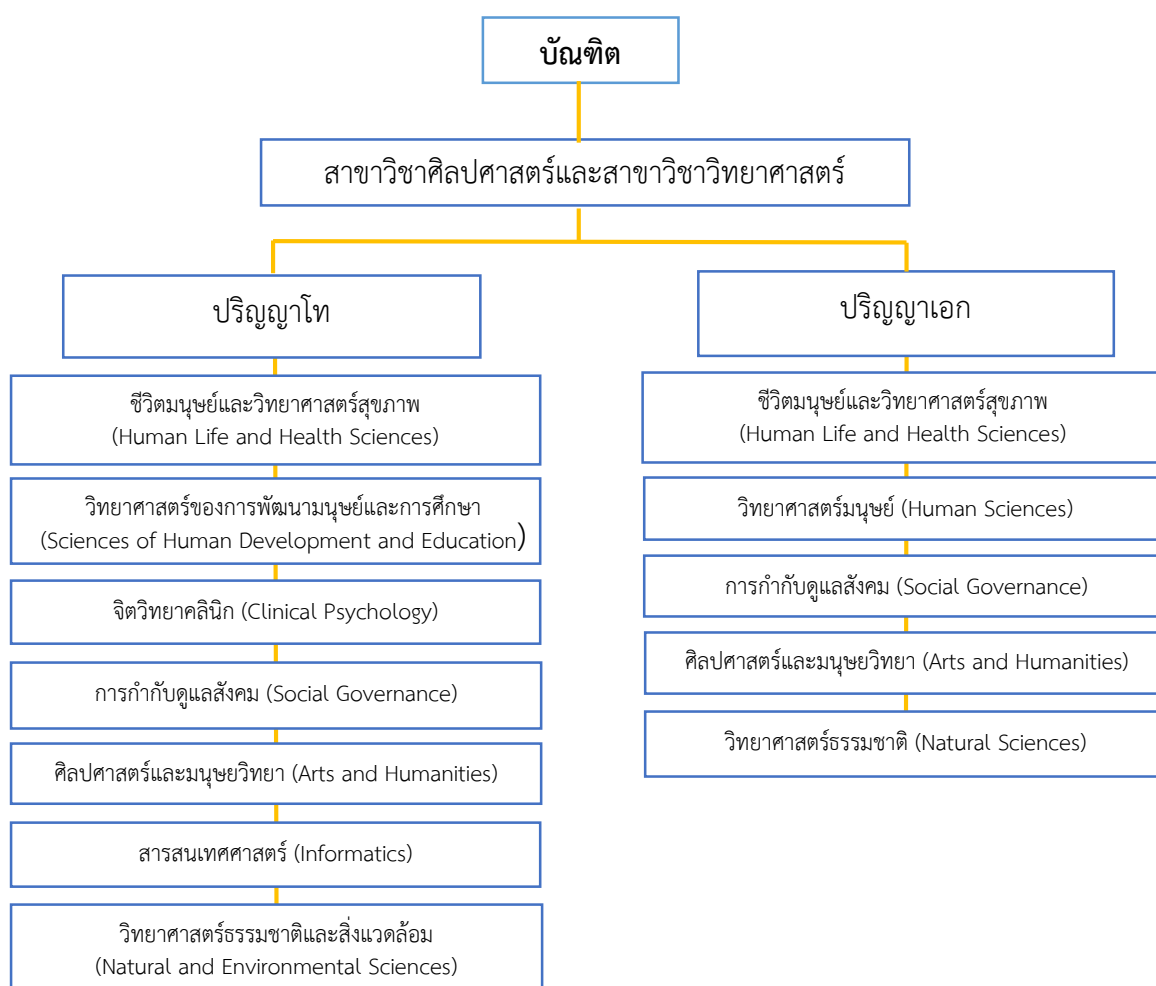
4. มหาวิทยาลัยเปิดของญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย (The Open University of Japan – School of Graduate Studies)

4.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

ไม่มีข้อมูล

4.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

ไม่มีข้อมูลโครงสร้างหลักสูตร มีหลักสูตรที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตรปริญญาโท จำนวน 7 หลักสูตร หลักสูตรปริญญาเอก จำนวน 5 หลักสูตรดังนี้

4.3 ด้านการเรียนการสอน

4.3.1 ผู้เรียน ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

4.3.2 ผู้สอน มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่นจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.3.3 สื่อ มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) การสอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา (2 หน่วยกิต/ รายวิชา)

(1) การสอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต)

มหาวิทยาลัยจัดทำการสอนแบบออกอากาศจำนวน 15 ครั้ง (ครั้งละ 45 นาที) ต่อภาคการศึกษาผ่านทางโทรทัศน์และวิทยุ ในกรณีที่นักศึกษาพลาดการสอนออกอากาศ นักศึกษาสามารถรับชมย้อนหลังได้ที่ศูนย์การเรียนรู้ นอกจากการสอนทางโทรทัศน์และวิทยุแล้วยังมีการสอนทางอินเทอร์เน็ตด้วย

(2) เอกสารการสอน

รายวิชาของมหาวิทยาลัยถูกออกแบบมาใช้ในการเรียนการสอนแบบออกอากาศและเอกสารการสอน โดยเอกสารการสอนดังกล่าว เขียนโดยผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยและผู้เชี่ยวชาญภายนอก เอกสารการสอนบางเล่มได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากจากสาธารณะ และหลังจากที่เอกสารการสอนใช้ในการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว เอกสารการสอนบางเล่มถูกนำมาปรับปรุงและขายในรูปแบบหนังสือของมหาวิทยาลัย

(3) การประเมินผลการเรียน

การสอบกลางภาค จะจัดขึ้นหลังจากการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 8 ของรายวิชา นักศึกษาจะต้องผ่านการประเมิน โดยการประเมินมีทั้งแบบใช้กระดาษในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและการทำงานที่ได้รับมอบหมายผ่านทางออนไลน์ ทั้งนี้ การทำงานที่ได้รับหมายดังกล่าวเป็นข้อบังคับที่ต้องทำให้เรียบร้อยก่อนที่จะเข้าสอบปลายภาค

การสอบปลายภาค จะจัดขึ้นหลังจากการเรียนการสอนสัปดาห์ที่ 15 ของรายวิชา โดยนักศึกษาจะต้องเข้าสอบที่ศูนย์การเรียนรู้ที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนไว้ เมื่อนักศึกษาสอบผ่านในวิชานั้น ๆ หน่วยกิตของวิชานั้นจะได้รับการบันทึก

2) รายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) (1 หน่วยกิต/ รายวิชา)

ห้องเรียนที่เรียกว่า Schooling รวมกับการเรียนการสอนแบบออกอากาศมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนครอบคลุมรายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ นอกจากการสอนปกติและการทดลองต่าง ๆ ในบางครั้งยังมีการออกภาคสนามและการเยี่ยมชมหน่วยงานต่าง ๆ ส่วนประกอบของการเรียนถูกออกแบบ วางแผน และจัดขึ้นโดยศูนย์การเรียนรู้ทั่วประเทศ นอกจากศูนย์การเรียนรู้แต่ละศูนย์มีการเรียนการสอนในรายวิชาทั่วไปแล้ว ยังมีการจัดสอนรายวิชาเฉพาะ เช่น ทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อุทยานธรรมชาติ และอื่น ๆ นอกจากนั้น ศูนย์การเรียนรู้ยังร่วมมือกับมหาวิทยาลัยใกล้เคียงและสถาบันวิจัยต่าง ๆ อีกด้วย

3) รายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (2 หน่วยกิต/ รายวิชา)

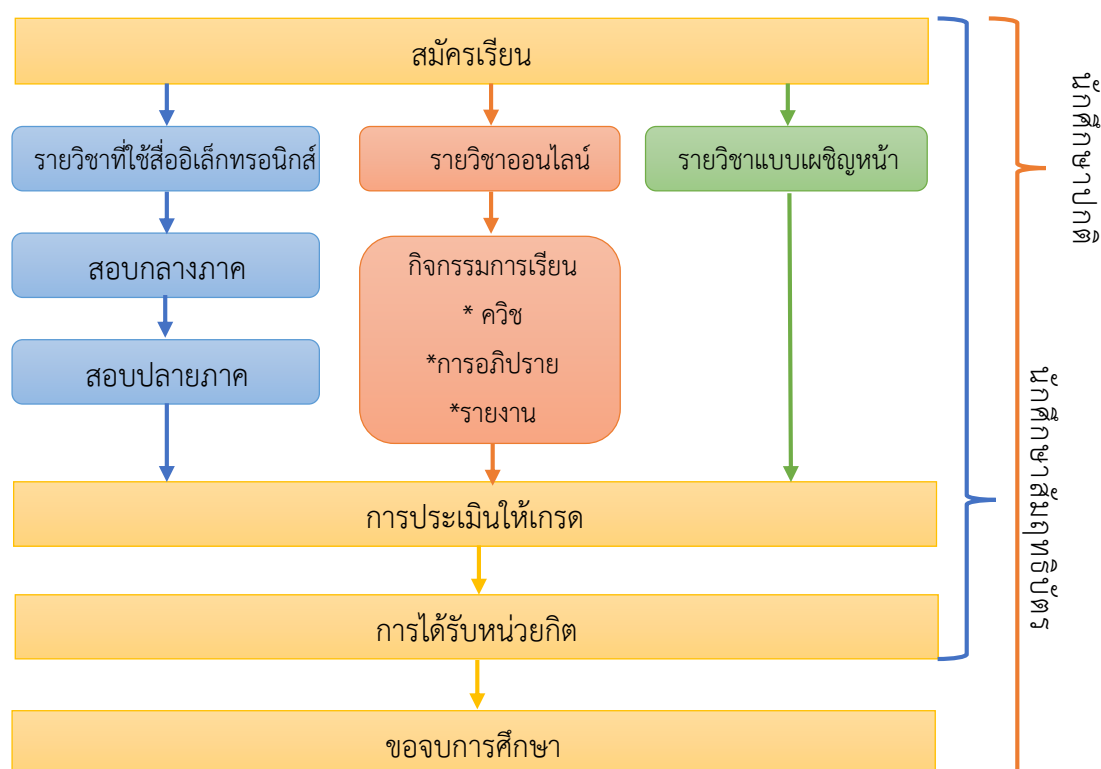
ในช่วงแรกของประวัติของมหาวิทยาลัย รายวิชาออนไลน์มีการเปิดสอนเมื่อปี 2016 รายวิชาดังกล่าวใช้ระบบจัดการเรียนการสอน Moodle ในการสร้างการสอนแบบวิดีโอ และเอกสารการสอนออนไลน์ ดังนั้น นักศึกษาจึงดูการสอนและเอกสารดังกล่าวได้ทุกที่ทุกเวลา

การทดสอบออนไลน์ถูกจัดขึ้นเมื่อจบการสอน ซึ่งผลการสอบจะทราบได้ทันทีหลังทดสอบ นอกจากนั้น นักศึกษาสามารถถามคำถามกับอาจารย์ได้โดยตรงและนักศึกษาสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของรายวิชากับนักศึกษาคนอื่นได้ รายวิชาต่าง ๆ ถูกสร้างขึ้นโดยสาขาวิชากรรมการผลิต รายวิชารวมทั้งอาจารย์ ผู้ออกแบบการเรียนการสอน ผู้ผลิตสื่อการสอน และผู้จัดการรายวิชา

มหาวิทยาลัยวางแผนที่จะขยายรายวิชาออนไลน์ในปีต่อ ๆ ไป กิจกรรมของนักศึกษาและวิธีการประเมินผลของรายวิชาออนไลน์ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา

4.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมีระบบการประเมินผลตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้
รายวิชาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เอกสารการสอนใช้การประเมินผล
โดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด ส่วนรายวิชาออนไลน์
ใช้การประเมินผลโดยกิจกรรมการเรียนรู้ คิวช การอภิปราย รายงาน และการประเมินให้เกรด และรายวิชา
แบบเผชิญหน้าประเมินให้เกรดเลย รายละเอียดดังแผนภูมิ

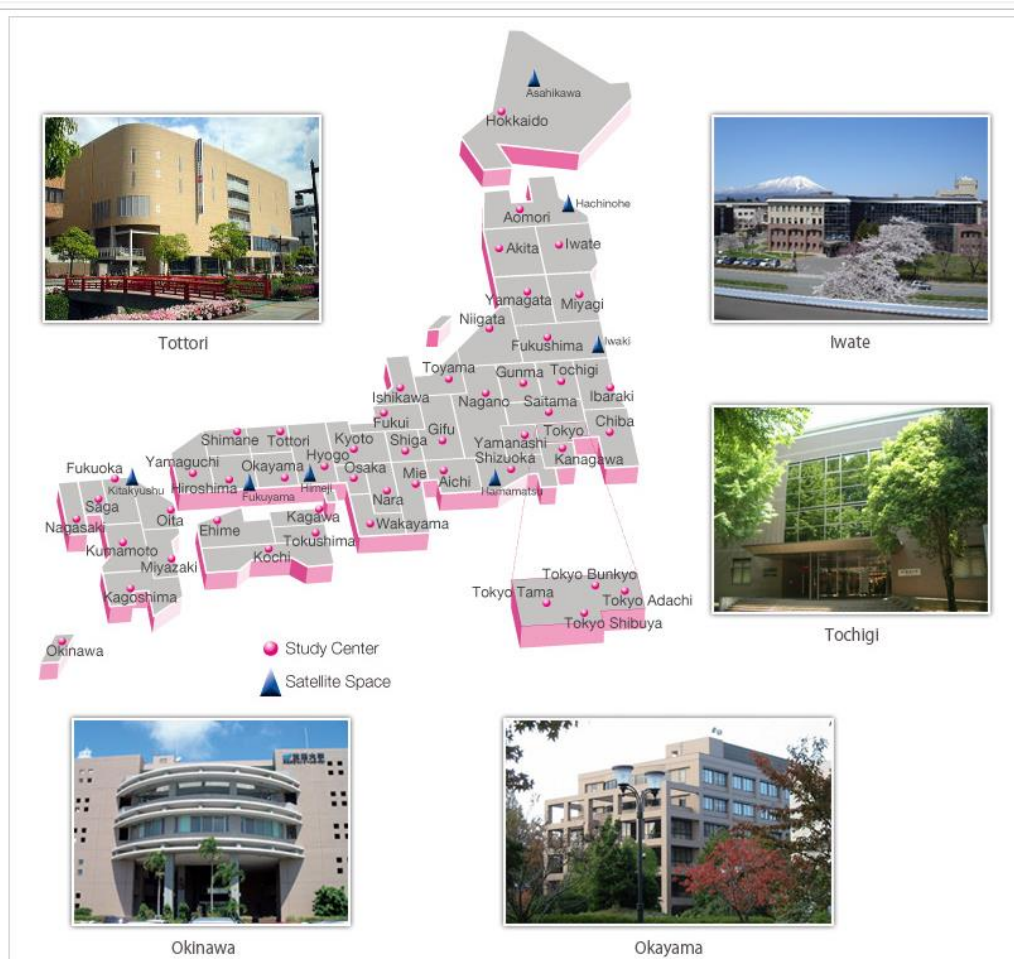

4.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมีศูนย์การเรียนรู้ 50 ศูนย์ (4 ศูนย์ในโตเกียว) 7 ศูนย์ดาวเทียม และ 64 ห้องเรียนสื่อการสอนประเภทเสียงทั่วประเทศญี่ปุ่น ศูนย์การเรียนรู้ใช้ในการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า และการสอบ รวมไปถึงการสอนเสริม และการให้คำปรึกษาด้านการเรียนอีกด้วย

นอกจากนั้น ยังมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการดูและฟังการสอนออนไลน์ และห้องสมุด รวมไปถึงเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมอื่น ๆ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้อยู่ภายในวิทยาเขตต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ส่วนศูนย์การเรียนรู้ดาวเทียมและห้องเรียนสื่อการสอนประเภทเสียงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ

5. มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี (Korea National Open University)

5.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร

มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลีมีการบริหารและการจัดการการจัดการศึกษานานาชาติ ประกอบด้วยอธิการบดี 1 คน รองอธิการบดี 1 คน และกรรมการ 14 คน

วิทยาเขตหลัก (Main Campus) ประกอบไปด้วยสำนักวิชาการ สำนักบริการนักศึกษา สำนักนโยบายและแผน และสำนักงานการจัดการศึกษาทั่วไป

การจัดโครงสร้างองค์กร (Organization) ประกอบไปด้วย บัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชา วิทยาลัย วิทยาลัยชั้นสูง หน่วยงานสนับสนุนของวิทยาลัยชั้นสูง

หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ (Other Affiliated Facilities) มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานสนับสนุน วิทยาเขตในภูมิภาค และฝ่ายวิจัยที่ดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอน

ความร่วมมือในด้านอื่น ๆ (Other corporate structures) มหาวิทยาลัยมีการทำความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมและการศึกษา หน่วยงานการให้ทุน สำนักพิมพ์ และหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์

5.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

ไม่มีข้อมูลโครงสร้างหลักสูตร มีสาขาวิชาที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 18 ภาควิชา ดังนี้

5.2.1 ภาควิชาการเขียนสร้างสรรค์และวรรณกรรม (Department of Creative Writing and Literary Contents)

5.2.2 ภาควิชาการประยุกต์ใช้ภาษาจีน (Department of Practical Chinese)

5.2.3 ภาควิชาประชาคมผู้ใช้ภาษาแอฟริกาและภาษาฝรั่งเศส (Department of Africa and Francophonie)

5.2.4 ภาควิชาการบริหารสาธารณะ (Department of Public Administration)

5.2.5 ภาควิชาเกษตรและวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต (Department of Agriculture and Life Science)

5.2.6 ภาควิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Department of Computer Science)

5.2.7 ภาควิชาชีวสารสนเทศศาสตร์และสถิติ (Department of Bioinformatics and Statistics)

5.2.8 ภาควิชาพยาบาล (Department of Nursing)

5.2.9 ภาควิชาการศึกษาเยาวชน (Department of Youth Education)

5.2.10 ภาควิชาการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ (Department of Practical English)

5.2.11 ภาควิชาภาษาญี่ปุ่นและวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Department of Japanese Language and Culture)

5.2.12 ภาควิชานิติศาสตร์ (Department of Law)

5.2.13 ภาควิชานิเทศศาสตร์และวัฒนธรรม (Department of Media Arts and Cultural Contents)

5.2.14 ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ (Department of Home Economics)

5.2.15 ภาควิชาการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (Department of e-Learning)

5.2.16 ภาควิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม (Department of Environmental Health Systems)

5.2.17 ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต (Department of Lifelong Education)

5.2.18 ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย (Department of Early Childhood Education)

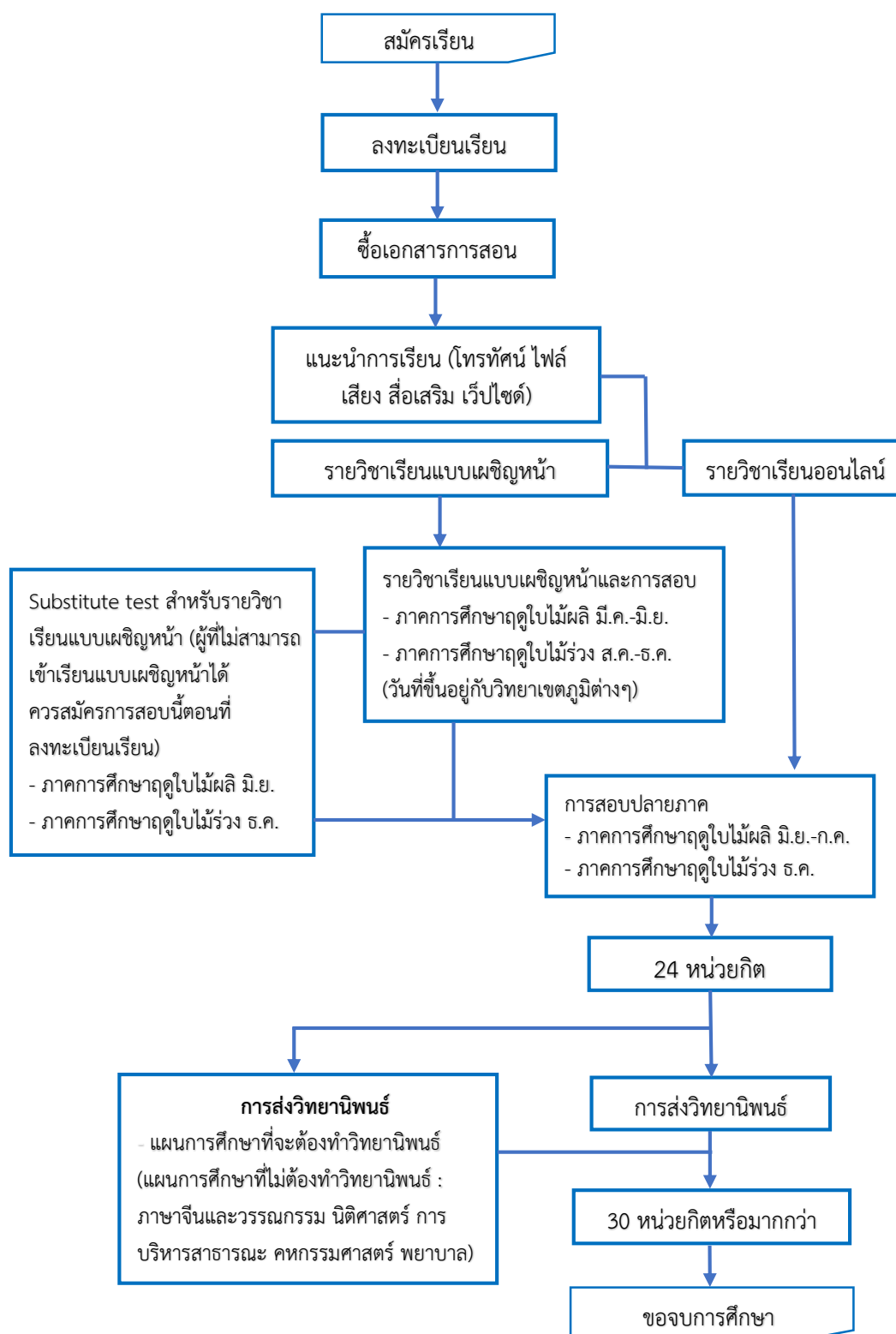
5.3 ด้านการเรียนการสอน

5.3.1 ผู้เรียน ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

5.3.2 ผู้สอน มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลีจัดการเรียนการสอน

ในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนดังนี้

5.3.3 สื่อ

มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน (Textbook) มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ประกอบด้วย

- เอกสารการสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนหลักของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยคำอธิบายและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ พัฒนาขึ้นโดยอาจารย์

- แนวการศึกษาผ่านรายการโทรทัศน์ ใช้เครือข่ายมหาวิทยาลัยเปิด (OUN) เป็นช่องทางการศึกษาแก่สาธารณะ แนวการศึกษาประกอบด้วยหลายหัวข้อ เช่น การฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ การอบรมประกาศนียบัตร

- แนวการศึกษาผ่านสื่อเสริม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน เนื่องจากสื่อประเภทนี้ ใช้วิดีโอ หนังสือ และสื่อเสริมอื่น ๆ การเข้าถึงสื่อนี้ สามารถเข้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต และ active learning ในหลาย ๆ ช่องทาง

- แนวการศึกษาผ่านไฟล์เสียง ใช้กับรายวิชาที่มีการเรียนการสอนที่เน้นการสนทนาภาษาต่างประเทศ และคำอธิบายเป็นไฟล์เสียง ซึ่งไฟล์เสียงดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ต

- แนวการศึกษาผ่านเว็บไซต์ กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยก้าวข้ามข้อจำกัดในการศึกษาทางไกล เนื่องจากช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น งานกลุ่ม และการอภิปรายออนไลน์ที่ใช้สื่อเสริมที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ ไฟล์เสียง และแอนิเมชัน

- แนวการศึกษาผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ ถูกออกแบบมาเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนให้ใกล้เคียงกับการเรียนแบบเผชิญหน้า เพื่อลดช่องว่างระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา

- รายวิชาที่เรียนแบบเผชิญหน้า นักศึกษาปี 1 2 และ 3 ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาแบบเผชิญหน้า 3-4 รายวิชา ยกเว้นนักศึกษาปีสุดท้าย (ยกเว้นสาขาพยาบาล) ต้องลงทะเบียน 2-3 รายวิชาต่อภาคการศึกษา ซึ่งจะทำให้ นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ และเพื่อนนักศึกษามากยิ่งขึ้น

5.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ประเมินผลจากการสอบปลายภาค และการทำวิทยานิพนธ์ ผู้เรียนจะต้องเรียนครบตามหน่วยกิตที่กำหนด คือ 30 หน่วยกิตขึ้นไป จึงจะสามารถขอจบการศึกษาได้

ผลการสอบ

เกรด	คะแนน	เปอร์เซ็นต์
A ⁺	4.5	95-100
A ⁰	4.0	90-94
B ⁺	3.5	85-89
B ⁰	3.0	80-84
C ⁺	2.5	75-79
C ⁰	2.0	70-74
F		น้อยกว่า 70

* รายวิชาที่จะได้นับหน่วยกิตจะต้องได้รับเกรด A⁰ หรือ 2.0 และเกรดเฉลี่ยรวมของรายวิชาที่ลงทะเบียนทั้งหมดควรได้ B⁰ (3.0) หรือมากกว่า

การขอจบการศึกษา

หน่วยกิต			การสอบ	เกรด
Common (ทั่วไป)	Optional (เลือก)	รวม	ประมวลความรู้	
Major (วิชาหลัก) : 24 หน่วยกิต	วิทยานิพนธ์ : 6 หน่วยกิต	30	ผ่าน	นักศึกษาที่ได้รับ GPA ระดับ C ⁰ (เกรด 2.0) หรือ มากกว่า และเกรด เฉลี่ย (grade average) ระดับ B ⁰ (เกรด 3.0) หรือมากกว่า
	Additional Major (วิชาหลักเพิ่มเติม) : 6 หน่วยกิต			

5.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา มีศูนย์บริการดังนี้

- 1) ศูนย์บริการนักศึกษา
- 2) ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
- 3) ศูนย์บริการด้านสุขภาพของนักศึกษา
- 4) ศูนย์ทุนการศึกษา
- 5) กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบด้านบริหารและการจัดการหลักสูตรมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างการบริหาร	1. มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด ทำหน้าที่ควบคุมดูแล กิจการทั่วไปของ มหาวิทยาลัย มีองค์ประกอบ จากผู้แทนภายใน มหาวิทยาลัย และภายนอก มหาวิทยาลัย จำนวน ไม่เกิน 17 คน	1. มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลกิจการทั่วไปของ มหาวิทยาลัย มีองค์ประกอบ จากผู้แทนภายใน มหาวิทยาลัย และภายนอก มหาวิทยาลัย จำนวน ไม่เกิน 22 คน	1. มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลกิจการทั่วไปของ มหาวิทยาลัย มีองค์ประกอบ จากผู้แทนภายใน มหาวิทยาลัย และภายนอก มหาวิทยาลัย จำนวน ไม่เกิน 29 คน	1. มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลกิจการทั่วไปของ มหาวิทยาลัย มีองค์ประกอบ จากผู้แทนภายใน มหาวิทยาลัย และภายนอก มหาวิทยาลัย จำนวน ไม่เกิน 33 คน	ไม่มีข้อมูล	ประกอบด้วย อธิการบดี 1 คน รองอธิการบดี 1 คน และกรรมการ 14 คน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างการบริหาร (ต่อ)	2. มีสภาวิชาการ ทำหน้าที่ดูแล ด้านวิชาการ มีองค์ประกอบจาก ประธานกรรมการ ประจำสาขาวิชาทุก สาขาวิชาผู้อำนวยการ สถาบัน/สำนัก และ ผู้แทน ปัจจุบันจำนวน 39 คน	2. มีสภาวิชาการ ทำหน้าที่ดูแล ด้านวิชาการ มีองค์ประกอบจาก คณบดี ผู้อำนวยการ ศูนย์และอื่น ๆ จำนวน 29 คน	2. มีคณะกรรมการ วิชาการทำหน้าที่ดูแล ด้านวิชาการ มีองค์ประกอบจาก ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน และภายนอก ตามข้อบังคับของ มหาวิทยาลัย	2. มีสภาคณาจารย์ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา สภามหาวิทยาลัย และอธิการบดี ในกิจการของ มหาวิทยาลัย องค์ประกอบ เป็นไปตาม ข้อบังคับของ มหาวิทยาลัย	-	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างการบริหาร (ต่อ)	3. มีคณะกรรมการ บริหารหลักสูตร ทำหน้าที่บริหาร หลักสูตรที่เปิดสอน มีองค์ประกอบจำนวน ตามที่สาขาวิชาเห็น ควรแต่งตั้ง	3. มีคณะกรรมการ ส่งเสริมกิจการ มหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่ สภามหาวิทยาลัย และ สนับสนุนการดำเนิน กิจการ ของมหาวิทยาลัย องค์ประกอบเป็นไป ตามข้อบังคับของ มหาวิทยาลัย	-	3. มีคณะกรรมการ บริหารหลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรต้องได้รับ การแต่งตั้งจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย	-	-

จากตารางที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด องค์ประกอบและจำนวนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย มีสภาวิชาการทำหน้าที่ดูแลด้านวิชาการ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่บริหารหลักสูตร

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบด้านโครงสร้างหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร	1. หลักสูตร นิเทศศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์ อาเซียน (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตร สหวิทยาการ) จำนวน หน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	1. หลักสูตร ศิลปศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อ พัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน หน่วยกิตที่เรียนตลอด หลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	1. หลักสูตร บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) จำนวนหน่วยกิต ที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	1. หลักสูตรวิทยา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา สภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 จำนวน หน่วยกิตรวม ตลอด หลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต จัด การศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	ไม่มีข้อมูล	จำนวนหน่วยกิตที่ เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	มี 2 แผนคือ 1) แผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือก ทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 4 ชุดวิชา (24 หน่วยกิต) และ ทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการ อบรมเข้มเสริม ประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)	มี 3 แผนคือ 1) แผน ก แบบ ก1 จัดสำหรับนักศึกษาที่ เลือกทำวิทยานิพนธ์ โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 0 หน่วยกิต หมวดวิชา วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต ให้นักศึกษา ลงทะเบียนเรียน รายวิชาการออกแบบ และระเบียบวิธีวิจัย รายวิชาสัมมนา ภาษาอังกฤษเพื่อการ พัฒนาวิชาชีพ 1, 2	มี 2 แผนคือ 1) แผน ก โดยต้องศึกษา วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอก บังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือกไม่น้อย กว่า 6 หน่วยกิต) วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต รวมเป็น 44 หน่วยกิต	มี 1 แผนคือ แผน ก แบบ ก2 โดยต้องศึกษา (1) หมวดวิชาบังคับ 14 หน่วยกิต (2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 10 หน่วย กิต (3) วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมไม่น้อย กว่า 36 หน่วยกิต	ไม่มีข้อมูล	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษา ที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 5 ชุด วิชา (30 หน่วยกิต) และ การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต และมีการอบรม เข้มเสริมประสบการณ์ มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วย กิต)	2) แผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับ นักศึกษาที่เลือกทำ วิทยานิพนธ์โครงสร้าง หลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชา เลือก 9 หน่วยกิต หมวดวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	2) แผน ข โดยต้อง ศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 38 หน่วย กิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอก บังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อย กว่า 12 หน่วยกิต) การศึกษาค้นคว้า อิสระ 6 หน่วยกิต รวมเป็น 44 หน่วยกิต		ไม่มีข้อมูล	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)		3) แผน ข จัดสำหรับ นักศึกษาที่ไม่เลือกทำ วิทยานิพนธ์ โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 15 หน่วยกิต หมวดการค้นคว้า อิสระ 6 หน่วยกิต				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	2. หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตร ภาษาอังกฤษ) มีจำนวนหน่วย กิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษา ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	2. หลักสูตรปรัชญา ดุขฎิบัณฑิต สาขา วิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีจำนวนหน่วยกิตที่ เรียนตลอดหลักสูตร 66 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	2. หลักสูตร วิศวกรรมศาสตร- มหาบัณฑิตสาขาวิชา วิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีจำนวน หน่วยกิตที่เรียน ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาอังกฤษเป็น หลักสูตรเฉพาะของ	2. หลักสูตร สาธารณสุข-ศาสตร ดุขฎิบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีจำนวนหน่วยกิตที่ เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรปริญญา เอก แบบ 2	ไม่มีข้อมูล	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	มี 2 แผน คือ 1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์โดยต้องศึกษา ชุดวิชา 6 ชุดวิชา (36 หน่วยกิต) และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษา ชุดวิชา 7 ชุดวิชา (42 หน่วยกิต)	มี 1 แผน คือ เป็นหลักสูตร แบบ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 18 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 12 หน่วยกิต หมวดดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต	สถาบันมีความร่วมมือด้านการวิจัยกับสถาบันต่างชาติ (พม่า) มี 1 แผน คือ แผน ก แบบ ก2 โดยต้องศึกษาวิชาเอกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต วิชาสัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 13 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	โดยศึกษาในหมวดวิชาแกน 8 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับ 7 หน่วยกิตหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต	ไม่มีข้อมูล	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	และการศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิตและมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) 3. หลักสูตรศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ) มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มี 2 แผน คือ		3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 จัดการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันมีความร่วมมือด้านการวิจัยกับสถาบันต่างชาติ (พม่า)	3.หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 โครงสร้างหลักสูตรแบบ 2 ดังนี้ 1) สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ต้องศึกษาหมวดวิชาบังคับ 17 หน่วยกิต	ไม่มีข้อมูล	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก 2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์โดยต้องศึกษารายวิชา 8 รายวิชา (24 หน่วยกิต) และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ महाบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) 2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษารายวิชา 10 รายวิชา (30 หน่วยกิต) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิตและมีการอบรมเข้มเสริม		โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร มี 4 แผน 1) หลักสูตรแบบ 1.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต 2) หลักสูตรแบบ 1.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต 3) หลักสูตรแบบ 2.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต 4) หลักสูตรแบบ 2.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต	หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวม ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต 2) สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ต้องศึกษาหมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)	ประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)					

จากตารางที่ 2 ด้านโครงสร้างหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศ เปิดสอน โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ได้แก่ ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36-48 หน่วยกิต มีแผนการศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก1 แบบ ก2 และแผน ข และระดับปริญญาเอก มีจำนวนหน่วยกิตตลอดทั้งหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48-79 หน่วยกิต มีแผนการศึกษา ทั้งแบบ 1.1 แบบ 1.2 แบบ 2.1 และแบบ 2.2 มีการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็น เฉพาะของสถาบันและร่วมมือกับต่างประเทศ ส่วนมหาวิทยาลัยต่างประเทศ มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนมหาวิทยาลัยต่างๆ

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน	มีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ/ภาษาต่างประเทศ 3 หลักสูตร แต่มีการเปิดสอนหลักสูตรเดียว คือ หลักสูตรนิเทศศาสตร์-มหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562	เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ 1 สำนักวิชา (คณะ) 2 หลักสูตร คือสำนักวิชาศิลปศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ)	เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 หลักสูตร หลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์ ในระดับปริญญาโท ได้แก่ 1. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) 2. หลักสูตรวิศวกรรม-ศาสตรมหาบัณฑิต	เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 169 หลักสูตร จำแนกเป็นหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 3 หลักสูตรระดับปริญญาโท จำนวน 92 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก จำนวน 74 หลักสูตร	มีหลักสูตรที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ หลักสูตรปริญญาโท จำนวน 7 หลักสูตร คือ 1. ชีวิตมนุษย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2. วิทยาศาสตร์ของการพัฒนามนุษย์และการศึกษา	มีหลักสูตรที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัยจำนวน 18 หลักสูตรคือ 1. การเขียนสร้างสรรค์และวรรณกรรม 2. การประยุกต์ใช้ภาษาจีน 3. ประชาคมผู้ใช้ภาษาแอฟริกาและภาษาฝรั่งเศส 4. การบริหารสาธารณะ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน (ต่อ)	(หลักสูตรสหวิทยาการ) สาขาวิชานิติศาสตร์	หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวชิรชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560	สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และระดับปริญญาเอก 1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556	หลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์ในระดับปริญญาโท คือ 1. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา สภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 และระดับปริญญาเอก	3. จิตวิทยาคลินิก 4. การกำกับดูแลสังคม 5. ศิลปศาสตร์และมนุษยวิทยา 6. สารสนเทศศาสตร์ 7. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลักสูตร และระดับปริญญาเอก จำนวน 5 หลักสูตร คือ 1. ชีวิตมนุษย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ	5. เกษตรและวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต 6. วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ 7. ชีวสารสนเทศศาสตร์และสถิติ 8. พยาบาล 9. การศึกษาเยาวชน 10. การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ 11. ภาษาญี่ปุ่นและวัฒนธรรมญี่ปุ่น 12. นิติศาสตร์ 13. นิเทศศาสตร์และวัฒนธรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน (ต่อ)				ได้แก่ 2. หลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์- ดุซงึบบัณฑิต(หลักสูตร นานาชาติ)หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2555 3. หลักสูตรปริญญา ดุซงึบบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	2. วิทยาศาสตร์ มนุษย์ 3. การกำกับดูแล สังคม 4. ศิลปศาสตร์และ มนุษยวิทยา 5. วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ	14. คหกรรมศาสตร์ 15. การเรียน การสอน อิเล็กทรอนิกส์ 16. อนามัย สิ่งแวดล้อม 17. การศึกษาตลอด ชีวิต 18. การศึกษา ปฐมวัย

จากตารางที่ 3 จำนวนหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก มีจำนวนที่หลากหลายนในแต่ละมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 1 หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 2 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 27 หลักสูตร มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 169 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเปิดประเทศญี่ปุ่น จำนวน 12 หลักสูตร และมหาวิทยาลัยเปิดประเทศเกาหลี จำนวน 18 หลักสูตร ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผู้เรียน (คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา) ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มhitล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
1) หลักสูตรนิเทศศาสตร- มหาบัณฑิต แขนงวิชา นิเทศศาสตรอาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตร สหวิทยาการ) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (1) สำเร็จการศึกษาชั้น ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จากสถาบันอุดมศึกษาที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือ	1) หลักสูตรศิลปศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการ พัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตรฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จ การศึกษาในระดับหนึ่ง ระดับใดต่อไปนี้ (1) สำเร็จปริญญาตรี สาขาที่เกี่ยวข้องจาก สถาบัน-อุดมศึกษาที่ กระทรวงศึกษาธิการและ	1) หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) ต้องเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า และเป็นไปตาม ข้อบังคับว่าด้วย การศึกษาชั้น บัณฑิตศึกษาของบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัย 2) หลักสูตรวิศวกรรม ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ)	1) หลักสูตรวิทยาศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชา ชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (1) สำเร็จการศึกษา หลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา หรือ สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของ ผู้เข้าศึกษา	ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของ ผู้เข้าศึกษา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
(2) เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัย-สุโขทัยรร มาพิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเข้าศึกษา ได้ โดยไม่กระทบต่อการ รักษา มาตรฐาน บัณฑิตศึกษา	ก.พ. รับรอง ด้วยคะแนน ไม่น้อยกว่า 2.75 จาก ระบบ 4 แต้ม หรือ เทียบเท่า และพิจารณา เกรดของวิชาเอกร่วมกับ	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 เป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือ สาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีคุณสมบัติเป็นไปตาม ข้อบังคับว่าด้วย การศึกษาชั้น บัณฑิตศึกษาของบัณฑิต วิทยาลัยของ มหาวิทยาลัย ระบบการ จัดการศึกษา แบบระบบ ทวิภาค	เช่น จุฬาลงกรณ์วิทยา วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สัตววิทยา พฤษศาสตร์ พืชวิทยา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และได้รับ การรับรองจากสถาบัน- อุดมศึกษาที่ สกอ. รับรอง		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
หมายเหตุ ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ค้นคว้าได้ 2) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)	(2) มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้ โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด (3) ถ้าคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ (1) (2) ให้เป็นไปตามมติของกรรมการหลักสูตรสำนักวิชาศิลปศาสตร์ 2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวชิราวุธ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดต่อไปนี้	จัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 (1) แบบ 1.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีวิทยานิพนธ์ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสาขา และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษา	(2) ได้แต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50 (3) มีผลการสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล (4) ผู้ที่มีคุณสมบัติ นอกเหนือจากเกณฑ์ข้างต้น อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษา ตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตรและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย 2) สาธารณสุขศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
(1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยนั้น ๆ รับรอง หรือ (2) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักหรือมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ (3) เป็นผู้ที่มีสภามหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้โดยไม่กระทบต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา	(1) ปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าในสาขาภาษาอังกฤษการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาศาสตร์ภาษาศาสตร์ประยุกต์บริหารการศึกษาหรืออื่นๆให้เป็นไปตามการพิจารณาของคณะกรรมการหลักสูตร (2) มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด (3) ถ้าคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ (1) (2) ให้เป็นไปตามมติของกรรมการ	ชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย (2) แบบ 1.2 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิคหรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลการเรียนดีมากโดยได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.20 จากระบบคะแนนเต็ม 4.0 หรือ 15% แรกของสาขาและให้เป็นไปตามข้อบังคับ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย	(1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขานามัยสิ่งแวดล้อม สาขานามัยครอบครัว สาขากาพยาบาลสาธารณสุข สาขาโรคติดต่อและการระบาดสาขาส่งเสริมสุขภาพสาขาบริหารสาธารณสุขสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพหรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากสถาบันอุดมศึกษาที่ สกอ. รับรอง (2) มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
หมายเหตุ ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ค้นคว้าและสื่อสารได้ตอบผ่านสื่อออนไลน์กับอาจารย์ผู้สอนได้ดี	หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ	(3) แบบ 2.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย	สำหรับผู้สำเร็จปริญญาโทหรือเทียบเท่า (3) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านสาธารณสุขและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ปี 3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (1) สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่ สกอ.		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
3) หลักสูตรศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต แขนงวิชาอาชีวศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2557 (หลักสูตรนานาชาติ) (1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง (2) มีความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หมายเหตุ ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น			รับรองโดยได้แต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า 3.50 หรือ (2) สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาชีววิทยาสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่ สกอ.รับรอง โดยได้แต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 (3) มีผลการสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
เนื่องจากความประพฤติ เสื่อมเสีย			(4) ผู้ที่มีคุณสมบัติ นอกเหนือจากเกณฑ์ ดังกล่าว อาจได้รับการ พิจารณาให้สมัครเข้ารับ การคัดเลือกเข้าศึกษา ตามดุลยพินิจของ ประธานหลักสูตร และ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย		

จากตารางที่ 4 ผู้เรียน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาแตกต่างกันออกไปตามหลักสูตรที่เปิดสอน ในระดับปริญญาโท วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้ โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50-2.75 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 3.20-3.50 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผู้สอนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มทิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
มสธ. ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาดำรงศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ โดยอาศัยการใช้สื่อประสมซึ่งมีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก สื่อโสตทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม ทำให้อาจารย์มีบทบาทแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยปิดทั่ว ๆ ไป หน้าที่หลักของอาจารย์เน้นการผลิตสื่อประสม	แม่ฟ้าหลวงจัดการเรียนการสอนในระบบปิด การจัดการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย และ “อาจารย์” เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา กระบวน การเรียน การสอนของมหาวิทยาลัย อาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชา 1) หลักสูตรศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ	เกษตรศาสตร์จัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชาเป็นหลัก 1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร/อาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 4 คน 2) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี	มทิดลจัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชาเป็นหลัก 1) หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 มีอาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 5 คน	มหาวิทยาลัยเปิดของญี่ปุ่นจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชาเป็นหลัก จัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลีจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชาเป็นหลัก จัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และ จัดการเรียนสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหาดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
ทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษา ต้องใช้ประกอบการเรียน ด้วยตนเอง 1) หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์ อาเซียน (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2560 (หลักสูตรสหวิทยาการ) อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 23 คน อาจารย์ ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน และ มีอาจารย์พิเศษ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง	(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ ประจำ จำนวน 7 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำ หลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 3 คน 2) หลักสูตรปรัชญา ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 8 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 7 คน อาจารย์ประจำ หลักสูตรจำนวน 5 คน	(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และ 3) หลักสูตรปรัชญา ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมเคมี (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2556 ใช้อาจารย์ชุดเดียวกัน คือ อาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน อาจารย์ ประจำ จำนวน 18 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 5 คน	อาจารย์ประจำ จำนวน 6 คน และอาจารย์พิเศษ ซึ่งหลักสูตรจะพิจารณา เรียนเชิญตามความ เหมาะสม 2) หลักสูตรสาธารณสุข- ศาสตรดุสิตบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีอาจารย์ ประจำหลักสูตร และ อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 7 คน 3) หลักสูตรปรัชญา ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชา ชีววิทยา (หลักสูตร นานาชาติ) หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2561		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
ผู้ทรงคุณวุฒิจาก สถาบันอุดมศึกษาและ หน่วยงานต่างๆ เป็น อาจารย์พิเศษ โดยความ เห็นชอบจากสภาวิชาการ 2) หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต หลักสูตร ใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 48 คน อาจารย์ ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน และ มีอาจารย์พิเศษ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจาก สถาบันอุดมศึกษาและ	อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 3 คน		มีอาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 17 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ประจำ จำนวน 5 คน และอาจารย์พิเศษ ซึ่งหลักสูตรจะพิจารณา เรียนเชิญตามความ เหมาะสม		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
หน่วยงานต่าง ๆ เป็น อาจารย์พิเศษ โดยความเห็นชอบจาก สภาวิชาการ 3) หลักสูตรศิลปศาสตรม หาบัณฑิต แขนงวิชา อาชีวศึกษา หลักสูตร ใหม่ พ.ศ.2557 (หลักสูตรนานาชาติ) อาจารย์ประจำ จำนวน 9 คน อาจารย์ประจำ หลักสูตร จำนวน 6 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 4 คน และมีอาจารย์พิเศษ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจาก สถาบันอุดมศึกษาและ หน่วยงานต่าง ๆ					

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
เป็นอาจารย์พิเศษ โดยความเห็นชอบจาก สภาวิชาการ					

จากตารางที่ 5 ผู้สอน พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นชุดวิชาหรือรายวิชา จัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling/Face-to-Face) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในส่วนของ มสธ. กำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5-10 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน

ในส่วนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชาเป็นหลัก มีการกำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 4 -18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3-5 คน ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
มสธ. ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปแบบชุดการสอนที่เรียกว่า “ชุดวิชา” ซึ่งบูรณาการเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน และดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน และดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น	มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน และดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น	มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาโดย 1. มีรายวิชา (2 หน่วยกิต/รายวิชา) ที่มีการจัดสอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทู และ อินเทอร์เน็ต) และ เอกสารการสอน 2. มีรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) (1 หน่วยกิต/รายวิชา)	มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้เรียนสามารถศึกษาจากเอกสารการสอน (Textbook) และการจัดเรียนการสอนมีทั้งแบบการเรียนการสอนแบบต่อหน้า (Face-to-Face)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
แต่ละชุดวิชามีค่า ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ทวิภาคของหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาชุดวิชา หนึ่ง ๆ แบ่งเนื้อหา การสอนไม่น้อยกว่า 15 โมดูล แต่ละโมดูล ใช้ เวลาศึกษาประมาณ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ระบบ การศึกษาทางไกลผ่าน สื่อออนไลน์ที่ มหาวิทยาลัยใช้เป็น ระบบที่เอื้อให้นักศึกษา สามารถศึกษาค้นคว้าได้ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้อง เข้าชั้นเรียนตามปกติ ใช้ วิธีการศึกษาโดยศึกษา ด้วยตนเอง ตามที่ได้รับ				3. มีรายวิชาที่มีการเรียน การสอนแบบออนไลน์ Moodle (2 หน่วยกิต/ รายวิชา)	และการเรียนการสอน ออนไลน์ ประกอบด้วย - เอกสารการสอน - แนวการศึกษาผ่าน รายการโทรทัศน์ - แนวการศึกษาผ่าน สื่อเสริม - แนวการศึกษาผ่าน ไฟล์เสียง - แนวการศึกษาผ่าน เว็บไซต์ - แนวการศึกษาผ่าน วิดีโอคอนเฟอเรนซ์ - รายวิชาที่เรียนแบบ เผชิญหน้า

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
มอบหมาย ผ่านสื่อ การสอนออนไลน์					

จากตารางที่ 6 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีรูปแบบสื่อที่แตกต่างกันตามระบบการศึกษา ในส่วนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิดใช้สื่อที่เป็นเอกสารการสอน มีการเรียนการสอนแบบต่อหน้า (Face-to-Face) หรือแบบเผชิญหน้า (Schooling) การเรียนการสอนออนไลน์ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เรียกว่า ชุดวิชา หรือรายวิชา ส่วนมหาวิทยาลัยในระบบปิดจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน ดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบการประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
มสธ. มีการประเมินผล ดังนี้ หลักเกณฑ์ในการ ให้ ระดับคะแนน (เกรด) การประเมินผลการศึกษา ของแต่ละชุดวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ A B ⁺ B C ⁺ C D ⁺ D F	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีกระบวนการประเมินผล ตาม กฎระเบียบหรือ หลักเกณฑ์ในการให้ ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วย การศึกษาชั้น บัณฑิตศึกษาของบัณฑิต วิทยาลัย โดย การประเมินผลการศึกษา ของแต่ละรายวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งมีความหมายและ แต่มีระดับคะแนน A B ⁺ B C ⁺ C D ⁺ D F	มหาวิทยาลัยเกษตร- ศาสตร์ใช้กระบวนการ ประเมินผลตาม กฎระเบียบหรือ หลักเกณฑ์ ในการให้ ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วย การศึกษาชั้น บัณฑิตศึกษาของบัณฑิต วิทยาลัย กระทำเป็น สัญลักษณ์ A B ⁺ B C ⁺ C D ⁺ D F	มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้กระบวนการวัดผลและ การสำเร็จการศึกษา เป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา การ ประเมินผลการศึกษา จะต้องกระทำเมื่อสิ้นภาค การศึกษาแต่ละภาคโดย กระทำเป็นสัญลักษณ์ แสดงผลการศึกษาแต่ละ รายวิชาดังนี้ A B ⁺ B C ⁺ C D ⁺ D F	มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น มีการประเมินผล ตามแนวทางการจัด การเรียนการสอน ดังนี้ 1) รายวิชาที่ใช้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ เอกสารการสอน ใช้การประเมินผล โดยการสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด	มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีการประเมินผลจาก การสอบปลายภาค และ การทำวิทยานิพนธ์ โดย กระทำเป็นสัญลักษณ์ A ⁺ A ⁰ B ⁺ B ⁰ C ⁺ C ⁰ F ผู้เรียนจะต้องเรียนครบ ตามหน่วยกิตที่กำหนด คือ 30 หน่วยกิตขึ้นไป จึงจะ สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรได้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร 1) แผน ก แบบ ก2 ประเมินผลการศึกษาจาก ผลงานที่ได้มอบหมาย ให้ทำการสอบชุดวิชา ประจำภาคการศึกษา การสอบปกป้อง วิทยานิพนธ์ รวมทั้งการ เข้ารับการอบรมเข้มเสริม ประสบการณ์หรือ ประสบการณ์วิชาชีพ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรผ่านระบบ ออนไลน์ 2) แผน ข ประเมินผล การศึกษาจากผลงานที่ ได้รับมอบหมายให้ทำ การสอบชุดวิชาประจำ	เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโท 1) แผน ก แบบ ก1 เสนอ วิทยานิพนธ์และสอบผ่าน การสอบวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ต้อง ได้รับการตีพิมพ์ หรือ อย่างน้อยดำเนินการ ให้ผลงานหรือส่วนหนึ่ง ของผลงานได้รับการ ยอมรับให้ตีพิมพ์ใน วารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทาง วิชาการ หรือเสนอต่อที่ ประชุมวิชาการที่มี รายงานการประชุม (Proceeding) และ ต้องสอบผ่านการสอบวัด มาตรฐานความรู้	เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตร- ศาสตร์มีการประเมินผล ดังนี้ ปริญญาโท 1) แผน ก แบบ ก1 (1) เสนอวิทยานิพนธ์และ สอบผ่านการสอบปาก เปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการ ที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิด ให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (2) ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับ ให้ตีพิมพ์ในวารสาร	เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร 1) หลักสูตรวิทยาศาสตร- มหาบัณฑิต สาขาวิชา ชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 (1) ใช้เวลาในการศึกษา ตามแผนการศึกษา (2) ต้องศึกษารายวิชา ต่าง ๆ ตามโครงสร้าง หลักสูตร คือ ต้องศึกษา รายวิชา ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำ วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมจำนวน หน่วยกิตที่ต้องศึกษา	2) รายวิชาออนไลน์ ใช้การประเมินผล โดยกิจกรรมการเรียนรู้ ควิซ การอภิปราย รายงาน และ การประเมินให้เกรด 3) รายวิชาแบบ เผชิญหน้าประเมินให้ เกรด	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
ภาคการศึกษาการสอบ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และ การศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งการเข้ารับการ อบรมเข้มเสริม ประสบการณ์หรือ ประสบการณ์วิชาชีพ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร	ภาษาอังกฤษตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด ตามหมวด 8 การสอบ ส่วนที่ 6 การสอบวัด มาตรฐานความรู้ ภาษาอังกฤษ 2) แผน ก แบบ ก2 ศึกษารายวิชาครบถ้วน ตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้ระดับคะแนน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 เสนอวิทยานิพนธ์และ สอบผ่านการสอบ วิทยานิพนธ์ ผลงาน วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ดำเนินการ ให้ผลงานหรือส่วนหนึ่ง ของผลงานได้รับการ	ระดับชาติหรือ ระดับ นานาชาติที่มีคุณภาพ ตามประกาศ คณะกรรมการการ อุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณา วารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ 2) แผน ก แบบ ก2 (1) ศึกษารายวิชา ครบถ้วนตามที่กำหนด ในหลักสูตร โดยจะต้อง ได้แต้มคะแนนเฉลี่ย สะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า (2) เสนอวิทยานิพนธ์และ สอบผ่านการสอบปาก	ตลอดหลักสูตรไม่น้อย กว่า 36 หน่วยกิต (3) ได้แต้มระดับคะแนน เฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (4) ต้องสอบผ่าน ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (5) ต้องเข้าร่วมกิจกรรม เสริมทักษะการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม ผ่านตามเกณฑ์ของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (6) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน ด้วยวิธีการสอบปากเปล่า		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
	ยอมรับให้ตีพิมพ์ ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ ทางวิชาการ หรือเสนอ ต่อที่ประชุมวิชาการ ที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และ ต้องผ่านการสอบวัด มาตรฐานความรู้ ภาษาอังกฤษตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด ตามหมวด 8 การสอบ ส่วนที่ 6 การสอบวัด มาตรฐานความรู้ ภาษาอังกฤษ 3) แผน ข ศึกษาวิจัย ครบถ้วนตามที่กำหนดใน หลักสูตร โดยต้องได้รับ คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบ	เปล่าขั้นสุดท้ายโดย คณะกรรมการที่บัณฑิต วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้อง เป็นระบบเปิด ให้ผู้สนใจ เข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับ การตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับ ให้ตีพิมพ์ในวารสาร ระดับชาติหรือระดับ นานาชาติที่มีคุณภาพ ตามประกาศ คณะกรรมการ การอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณา วารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่	ขั้นสุดท้าย โดย คณะกรรมการที่บัณฑิต วิทยาลัยแต่งตั้ง และ การสอบเป็นระบบเปิด ให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (7) ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของผลงาน วิทยานิพนธ์ต้องได้รับ การตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับ ให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือ เสนอต่อที่ประชุมวิชาการ ที่มีรายงาน การประชุม (Proceedings) ตาม ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย 2) หลักสูตรสาธารณสุข- ศาสตรดุษฎีบัณฑิต		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
	ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 4) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวชิชาชีพ(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ	ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ปริญญาเอก แบบ 1 (1) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วย	(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 หลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ 2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (1) มีเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร (2) ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร และได้รับสัญลักษณ์ แสดงผลการศึกษา ตามเกณฑ์ที่กำหนด (3) ได้แต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (4) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
	(Qualifying Examination) เสนอ วิทยานิพนธ์และ สอบผ่านการสอบปาก เปล่าขั้นสุดท้าย ผลงาน ดุชนิพนธ์จะต้องได้รับ การตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ดำเนินการให้ผลงาน หรือ ส่วนหนึ่งของผลงานได้รับ การยอมรับให้ตีพิมพ์ใน วารสารระดับชาติหรือ นานาชาติที่มีคุณภาพ ตามประกาศ คณะกรรมการอุดมศึกษา และต้องสอบผ่านการ สอบวัดมาตรฐานความรู้ ภาษาอังกฤษ ตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การตีพิมพ์ผลงาน	ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน และภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับให้ ตีพิมพ์ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติ ที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการ การอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณา วารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 2 เรื่อง	(5) ผ่านเกณฑ์การ ประเมินความรู้ ความสามารถทาง ภาษาต่างประเทศ ตามประกาศของ บัณฑิตวิทยาลัย (6) สอบวิทยานิพนธ์ผ่าน (7) ส่งรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์ที่จัดพิมพ์ ตามข้อกำหนดของ บัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งแผ่นบันทึก ข้อมูลตามจำนวนที่ บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด (8) ผลงานหรือส่วนหนึ่ง ของผลงานวิทยานิพนธ์ ได้รับการตีพิมพ์หรือ ได้รับการยอมรับให้ ตีพิมพ์ในวารสาร		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
	คุณสมบัติ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรและประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนด	แบบ 2 (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (3) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน	ทางวิชาการระดับนานาชาติที่มีผู้ประเมิน (9) ข้อกำหนดอื่น ๆ ตามที่แต่ละหลักสูตรจะกำหนด โดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย (10) ประธานหลักสูตรเสนอขออนุมัติปริญญาให้นักศึกษาเมื่อนักศึกษาได้ดำเนินการตาม (1)-(9) ครบถ้วนแล้ว โดยกำหนดให้วันที่นักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน เป็นวันที่สำเร็จการศึกษา 3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตร		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
		และภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (4) ผลงานวิทยานิพนธ์ หรือส่วนหนึ่งของ วิทยานิพนธ์ต้องได้รับ การตีพิมพ์ หรืออย่าง น้อยได้รับการยอมรับ ให้ตีพิมพ์ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติ ที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการ การอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณา วารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ	ปรับปรุง พ.ศ. 2561 มี เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร (1) ใช้เวลาในการศึกษา ตามแผนการศึกษา (2) ต้องศึกษารายวิชา ต่าง ๆ ตามโครงสร้าง หลักสูตร คือ ก. ผู้สำเร็จ หลักสูตรปริญญาตรีแล้ว เข้าศึกษา ต่อหลักสูตร ปริญญาเอก ต้องศึกษา รายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำ วิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ ต้องศึกษา ตลอด หลักสูตรไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
			ข. ผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก ต้องศึกษารายวิชา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมจำนวน หน่วยกิตที่ต้องศึกษา ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต (3) ได้แต้มระดับคะแนน เฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (4) ต้องสอบผ่าน ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (5) ต้องสอบผ่านการสอบ วัดคุณสมบัติ		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
			(Qualifying Examination) (6) ต้องเข้าร่วมกิจกรรม เสริมทักษะการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม ผ่านตามเกณฑ์ของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (7) ต้องเสนอวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน ด้วยวิธีการสอบปากเปล่า ขั้นสุดท้ายโดย คณะกรรมการที่บัณฑิต วิทยาลัยแต่งตั้ง และ การสอบเป็นระบบเปิด ให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (8) ผลงานหรือส่วนหนึ่ง ของผลงานวิทยานิพนธ์ ได้รับการตีพิมพ์หรือ		

ตารางที่ 7 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
			ได้รับการยอมรับให้ ตีพิมพ์ในวารสารทาง วิชาการระดับนานาชาติ ที่มีผู้ประเมินอย่างน้อย 1 ฉบับ ตามประกาศ บัณฑิตวิทยาลัย		

จากตารางที่ 7 การประเมินผล พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่ใช้ระดับคะแนน ความหมาย และแต้มระดับคะแนนคือ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D F มีมหาวิทยาลัยที่ใช้แตกต่าง คือ มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลีใช้ A⁺, A⁰, B⁺, B⁰, C⁺, C⁰, F

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ระดับปริญญาโทคือ 1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และ 3) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ระดับปริญญาเอกคือ 1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 3) ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) และ 4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น มีการประเมินผลตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) รายวิชาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ เอกสารการสอนใช้การประเมินผล โดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด 2) รายวิชาออนไลน์ใช้การประเมินผลโดยกิจกรรมการเรียนรู้ คิวชี การอภิปราย รายงาน และการประเมินให้เกรด และ 3) รายวิชาแบบเผชิญหน้าประเมินให้เกรด และมหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีการประเมินผลจากการสอบปลายภาค และการทำวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบบริการสนับสนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
มสธ. ได้มีการจัดตั้ง ศูนย์บริการการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งบริการ การศึกษาแก่นักศึกษาของ มหาวิทยาลัย ที่กระจาย อยู่ทั่วประเทศ อย่างน้อย 6 ประเภท 1) ศูนย์บริการการศึกษาภาค 2) ศูนย์บริการการศึกษา จังหวัด 3) ศูนย์บริการการศึกษา เฉพาะกิจ 4) ศูนย์บริการการศึกษา เฉพาะกิจในเรือนจำ 5) ศูนย์บริการการศึกษา เฉพาะกิจมม มสธ.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีหน่วยงานสนับสนุนและ ให้บริการทางวิชาการ ดังนี้ 1) ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา 2) ศูนย์เครื่องมือ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี 3) ศูนย์ภาษาและ วัฒนธรรมจีนสิรินธรและ สถาบันขงจื้อ 4) ศูนย์บริการวิชาการ 5) ศูนย์บริการเทคโนโลยี สารสนเทศ 6) สถาบันฯ	มหาวิทยาลัยเกษตร- ศาสตร์มีวิทยาเขต 3 วิทยาเขต มีหน่วยงาน สนับสนุน 4 สถาบัน 5 สำนักงาน 6 สำนัก 2 ศูนย์ 18 สถานีวิจัย 4 สถานีฝึกนิสิต 4 โรงพยาบาลสัตว์ 2 โรงเรียนสาธิต และ 4 สถานีวิทยุ	มหาวิทยาลัยมหิดล ในปัจจุบันมีส่วนงาน หน่วยงาน และ กลุ่มภารกิจในสังกัด 1 ประกอบด้วย สำนักงาน สภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตกาญจนบุรี บัณฑิตวิทยาลัย หอสมุดและคลังความรู้ คณะ 16 คณะ สถาบัน 7 สถาบัน วิทยาลัย 6 วิทยาลัย ศูนย์ 10 ศูนย์	มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น ศูนย์การเรียนรู้ 50 ศูนย์ (4 ศูนย์ในโตเกียว) 7 ศูนย์ดาวเทียม และ 64 ห้องเรียนสื่อการสอน ประเภทเสียงทั่วประเทศ ญี่ปุ่น ศูนย์การเรียนรู้ใช้ใน การเรียนการสอนแบบ เผชิญหน้า และการสอบ รวมไปถึงการสอนเสริม และการให้คำปรึกษา ด้านการเรียนอีกด้วย	มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีศูนย์บริการดังนี้ 1) ศูนย์บริการนักศึกษา 2) ศูนย์ให้คำปรึกษาด้าน อาชีพ 3) ศูนย์บริการด้านสุขภาพ ของนักศึกษา 4) ศูนย์การศึกษา 5) กิจกรรมช่วยเหลือ ชุมชน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
6) ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. 10 แห่งทั่วประเทศ	7) ศูนย์ความเป็นเลิศ ทางการวิจัยเชื้อรา 8) ศูนย์วิจัยนวัตกรรม สังคมเชิงพื้นที่ 9) โครงการจัดตั้ง ศูนย์วิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เพื่อปกป้องและส่งเสริม สุขภาพ 10) หน่วยความร่วมมือ ทางวิชาการฝรั่งเศส- อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 11) โครงการจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์อารยธรรม ลุ่มน้ำโขง 12) สำนักงานให้คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษา 13) สำนักงานส่งเสริม และพัฒนาวิชาการ		กองงานในสำนักงาน อธิการบดี 12 กองงาน และโครงการจัดตั้งวิทยา เขต 2 โครงการ นอกจากนี้ยังมีสถาบัน สมทบอีก 17 แห่ง และ สถาบันร่วม 1 แห่ง ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย มหิดลนั้น อยู่ในพื้นที่ ที่หลากหลาย ทั้งส่วนกลางและส่วน ภูมิภาค โดยมีการกำหนด ชื่อของที่ตั้งมหาวิทยาลัย ในพื้นที่ ต่าง ๆ ดังนี้ (1) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา (2) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
	14) สำนักงานจัดการ ทรัพยากรเส้นทางปัญญาและ พัฒนานวัตกรรม 15) โครงการจัดตั้ง สำนักงานเศรษฐกิจ ชายแดนและโลจิสติกส์ 16) โครงการสวน พฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาราชฯ		(3) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตนครสวรรค์ (4) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ		

จากตารางที่ 8 บริการสนับสนุนการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด (มสธ. มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น มหาวิทยาลัย เปิดเกาหลี) มีศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์บริการการศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีวิทยาเขตย่อย ๆ ยกเว้น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไม่มีวิทยาเขตย่อย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2) ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ 3) วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอการสรุปผลดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด มีอำนาจควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยและโดยเฉพาะ มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทะนุบำรุงวัฒนธรรมจัดวางระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรปริญญา จำนวนกรรมการไม่เกิน 17 คน มีสภาวิชาการ เป็นองค์กรรองลงมา มีอำนาจหน้าที่พิจารณา กำหนดหลักสูตรการสอน และการวัดผลการศึกษา เสนอการให้ปริญญา มีสาขาวิชาต่าง ๆ 12 สาขาวิชา (มีฐานะเทียบเท่าคณะ) รับผิดชอบด้านวิชาการและหลักสูตร มีหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 สำนัก 1 สถาบัน มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทำหน้าที่จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณา วางแผน ติดตาม ทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช มีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 3 หลักสูตรคือ

1.2.1 หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 (หลักสูตรสหวิทยาการ) สาขาวิชานิเทศศาสตร์ เปิดสอนครั้งแรกในภาคต้น ปีการศึกษา 2557 และมีการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตรนานาชาติ) กำหนดเปิดสอนภาคต้น ปีการศึกษา 2561 และเลื่อนเปิดสอนเป็นภาคต้น ปีการศึกษา 2562 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบัน โดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ

1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 4 ชุดวิชา (24 หน่วยกิต) และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 5 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต) และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

1.2.2 หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ ไม่มีการเปิดสอน จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบัน โดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ

1) หลักสูตรแผน ก แบบ ก2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 6 ชุดวิชา (36 หน่วยกิต) และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

2) หลักสูตรแผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาชุดวิชา 7 ชุดวิชา (42 หน่วยกิต) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต) และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

1.2.3 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ไม่มีการเปิดสอน จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบัน โดยเฉพาะ มี 2 แผนคือ

1) แผน ก แบบ ก 1 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาหมวดวิชาเฉพาะ 24 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต โดยไม่นับหน่วยกิต

2) แผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาหมวดวิชาเฉพาะ 30 หน่วยกิต การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต และการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต โดยไม่นับหน่วยกิต

1.3 ด้านการเรียนการสอน

1.3.1 ผู้เรียน ผู้เข้าศึกษามีคุณสมบัติดังนี้

1) *หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน* หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (*หลักสูตรนานาชาติ*) สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือ (2) เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชพิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้โดยไม่กระทบต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา หมายเหตุ ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าได้

2) *หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ (1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยนั้น ๆ รับรอง หรือ (2) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก หรือมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ (3) เป็นผู้ที่สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชพิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้ โดยไม่กระทบต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา หมายเหตุ ก. ผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย ข. ผู้สมัครต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าและสื่อสารได้ตอบผ่านสื่อออนไลน์กับอาจารย์ผู้สอนได้ดี

3) *หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ)* สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (1) สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง (2) มีความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และไม่เคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย

1.3.2 ผู้สอน หน้าที่หลักของอาจารย์เน้นการผลิตสื่อประสมทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษาต้องใช้ประกอบการเรียนด้วยตนเอง มีภาระการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา ทั้งการสัมมนาเสริม/เข้ม การตอบกระดานสนทนา การฝึกอบรม/การฝึกปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต นอกจากนี้ยังมีภาระในการเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตร์อาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (หลักสูตรนานาชาติ) มีอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2560 (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) มีอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาเซียนศึกษา หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557 (หลักสูตรนานาชาติ) มีอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 6 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 4 คน

1.3.3 สื่อ มหาวิทยาลัยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปแบบชุดการสอน ที่เรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งบูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ แต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตวิภาคของหลักสูตร ชุดวิชาหนึ่ง ๆ แบ่งเนื้อหา

การสอนไม่น้อยกว่า 15 โมดูล แต่ละโมดูลใช้เวลาศึกษาประมาณ 18 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ จัดการศึกษาเป็นระบบวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งมี 2 ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 5 สัปดาห์ ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 12 หน่วยกิต โดยที่นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ 18 หน่วยกิต ตามที่สาขาวิชากำหนดเป็นรายกรณี ส่วนในภาคการศึกษาพิเศษนักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต จนกว่าจะครบจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องใช้เวลา ศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา นับจากวันเปิดภาคการศึกษาแรก ผู้เรียนต้องศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาจากสื่อต่าง ๆ ตามหัวเรื่องที่สาขาวิชาและอาจารย์ผู้สอน กำหนดด้วยตนเอง นักศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหา หลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์และใช้เป็นเครื่องมือในการสืบค้นระบบการศึกษาทางไกลผ่าน สื่อออนไลน์มีดังนี้

1) **สื่อหลัก** ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือออฟไลน์ตามกลุ่มชุดวิชาระบุและ แนะนำตามแนวการศึกษาออนไลน์ และ/หรือสื่อการศึกษาออฟไลน์ที่แนะนำครอบคลุมเนื้อหา จำนวน รวม 6- 15 โมดูล/ชุดวิชา

แนวการศึกษา (Study Guide) สื่อออนไลน์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหน่วย แผนการสอนประจำตอน สารสังเขป แหล่งข้อมูลกิจกรรม แนวตอบกิจกรรม และแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน

2) *สื่อเสริม* ได้แก่ การเรียนการสอน และการสัมมนาผ่านสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย การสัมมนาเสริม และการสัมมนาเข้ม

1.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัย มีการประเมินผลการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

แผน ก แบบ ก2 ประเมินผลการศึกษาจากผลงานที่ได้มอบหมายให้ทำ การสอบ ชุติวิชาประจำภาคการศึกษา การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ หรือประสบการณ์วิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์

แผน ข ประเมินผลการศึกษาจากผลงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ การสอบชุติวิชา ประจำภาคการศึกษา การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์หรือประสบการณ์วิชาชีพตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร

การรายงานผลการศึกษาการรายงานผลการศึกษาของแต่ละชุติวิชา กระทำเป็น สัญลักษณ์ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D F

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

แผน ก แบบ ก2 ศึกษาชุติวิชาตามที่กำหนดในหลักสูตร และข้อกำหนดของ มหาวิทยาลัยโดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัย แต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

แผน ข ศึกษาชุติวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนน เฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอ รายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัย แต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงาน การค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

บริการสนับสนุนการศึกษา มหาวิทยาลัยได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ คือ 1) ศูนย์บริการ การศึกษาภาค 2) ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด 3) ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ 4) ศูนย์บริการ การศึกษาเฉพาะกิจในเรือนจำ 5) ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมูม มสธ. และ 6) ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ.

2. ปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านบริหารและการจัดการหลักสูตร

- 1) ขาดหน่วยงานกลางระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ที่ชัดเจน
- 2) ขาดการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร นักศึกษาไม่ได้รับความสะดวก จำนวนนักศึกษาน้อย ขาดการสนับสนุนเพื่อเป็นการนำร่องในระยะเริ่มต้น เช่น การศึกษาบางส่วน การให้ทุนการศึกษา และทุนวิจัย เป็นต้น
- 3) ระเบียบการบริหารและการจัดการขาดความยืดหยุ่น ไม่มีการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาขาวิชา
- 4) ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาประจำหลักสูตร ขาดผู้สอนทั้งชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ
- 5) บุคลากรสายสนับสนุนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความสามารถด้านภาษา และ ด้านเทคโนโลยี หน่วยงานสนับสนุนมีการวิเคราะห์ค่าเล่าเรียนล่าช้า
- 6) ขาดการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ที่เพียงพอ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 7) การที่มหาวิทยาลัยมุ่งเป้าทำกำไรจากหลักสูตรนานาชาติในระยะสั้น ทำให้ค่าเทอมสูงเกินกว่าที่กลุ่มเป้าหมายจะจ่ายได้ ทำให้มีจำนวนนักศึกษาสมัครน้อย

2.2.2 หลักสูตรและเนื้อหาวิชา

- 1) เนื้อหาหลักสูตรยังขาดความทันสมัย
- 2) เนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรอาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน
- 3) เนื้อหาหลักสูตรขาดความยืดหยุ่น การปรับเนื้อหาให้ทันสมัยค่อนข้างยาก
- 4) การจัดทำเนื้อหาชุดวิชามีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งอาจจะมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย
- 5) ขาดชุดวิชาที่เกี่ยวกับบริบทของไทยและประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นรากฐาน สำคัญมากในการเรียนรู้ด้านการสื่อสารและทุกสาขาวิชา
- 6) ควรเปิดโอกาสให้แก่นักศึกษาให้มีโอกาสเลือกชุดวิชามากขึ้น

7) ขาดมุมมองในเชิงวิพากษ์ การมองปัญหาอาเซียนจากประชาชนและมุมมอง
เชิงนโยบายมหภาค

8) การบริหารจัดการชุดวิชา

9) การสื่อสารอาเซียนมีตลาดผู้เรียนแคบ

2.2.3 ด้านการเรียนการสอน

1) ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยยังผูกติดกับ สกอ. ที่เน้น
การจัดการเรียนการสอนแบบมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา
โดยเฉพาะด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา และสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนักศึกษา

2) การจัดทำหลักสูตรและเนื้อหาชุดวิชาต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้เวลามาก
ในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาชุดวิชามีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากสถาบันการศึกษา
ต่าง ๆ ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งทำให้มีภาระเรื่องค่าใช้จ่าย เนื้อหาหลักสูตรขาดความยืดหยุ่น การปรับ
เนื้อหาให้ทันสมัยค่อนข้างยาก เนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรอาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน

3) มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ ระบบการเรียน
การสอนของมหาวิทยาลัยไม่ทันสมัยเพียงพอที่จะรองรับการเรียนภาษาต่างประเทศ

4) ควรเน้น e-Learning และไม่จำเป็นต้องผลิตชุดวิชา จัดทำเพียง Lesson Plan

5) ควรเน้น interactive media และกรณีศึกษา

6) ผู้เรียนมีจำนวนน้อย ขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษและขาด
การบริหารจัดการการเรียนที่ดี

3. สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ

3.1 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

3.1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด มีอำนาจจรรยาบรรณและอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยอนุมัติ
การเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งการยุบ
รวม และยกเลิกหลักสูตร และอื่น ๆ จำนวนกรรมการไม่เกิน 22 คน มีสภาวិชาการ เป็นองค์กรรองลงมา
มีอำนาจพิจารณากำหนดหลักสูตร การสอน และการวัดผลการศึกษา เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตร
บัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร เสนอการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกสำนักวิชา สถาบัน ศูนย์
หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักวิชา สถาบัน หรือศูนย์ รวมทั้งการแบ่งส่วนงาน
ของส่วนงานดังกล่าว และอื่น ๆ มีสำนักวิชาต่าง ๆ 14 สำนักวิชา (มีฐานะเทียบเท่าคณะ) รับผิดชอบ
ด้านวิชาการและหลักสูตร มีหน่วยงานสนับสนุนการบริหาร จำนวน 5 ศูนย์ มีหน่วยงานพิเศษ 2 หน่วยงาน

โครงการ/โครงการจัดตั้ง 4 โครงการ หน่วยบริการทางวิชาการ 1 หน่วยงาน และหน่วยงานพิเศษ 2 หน่วยงาน

3.1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดการศึกษานานาชาติในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2 หลักสูตรคือ

1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 สำนักวิชาศิลปศาสตร์ เปิดสอนภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 3 แผนคือ

(1) แผน ก แบบ ก 1 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษาหมวดวิชาบังคับ 0 หน่วยกิต* (*ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาการออกแบบและระเบียบวิธีวิจัย รายวิชาสัมมนาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ 1, 2) หมวดวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต

(2) แผน ก แบบ ก 2 จัดสำหรับนักศึกษาที่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษา หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 9 หน่วยกิต หมวดวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

(3) แผน ข จัดสำหรับนักศึกษาที่ไม่เลือกทำวิทยานิพนธ์ โดยต้องศึกษา หมวดวิชาบังคับ 15 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 15 หน่วยกิต หมวดการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต

2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สำนักวิชาศิลปศาสตร์ เปิดสอนภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 66 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ มี 1 แผนคือ เป็นหลักสูตรแบบ 2.1 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ 18 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก 12 หน่วยกิต หมวดดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต

3.1.3 ด้านการเรียนการสอน

1) ผู้เรียน ผู้เข้าศึกษามีคุณสมบัติดังนี้

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เรียนต้องสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดต่อไปนี้ ก. สำเร็จปริญญาตรี สาขาที่เกี่ยวข้อง จากสถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และ ก.พ. รับรอง ด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า 2.75 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า และพิจารณาเกรดของวิชาเอกร่วมด้วย ข. มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้ โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ค. ถ้าคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ ก. ข. ให้เป็นไปตามมติของกรรมการหลักสูตรสำนักวิชาศิลปศาสตร์

(2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้เรียนต้องสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดต่อไปนี้ ก. ปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าในสาขาภาษาอังกฤษ การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ประยุกต์ บริหารการศึกษาหรืออื่น ๆ ให้เป็นไปตามการพิจารณาของคณะกรรมการหลักสูตร ข. มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ค. คุณสมบัติอื่นใดของผู้เข้าศึกษาที่ไม่เป็นไปตาม ข้อ ก. และ/หรือ ข้อ ข. ให้เป็นไปตามมติของกรรมการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

2) ผู้สอน มีอาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชา มีหน่วยพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการจัดการเรียนสอนนานาชาติของทั้ง 2 หลักสูตร โดยหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ประจำจำนวน 7 คน อาจารย์พิเศษจำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 มีอาจารย์ประจำจำนวน 8 คน อาจารย์พิเศษจำนวน 7 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน

3) สื่อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง จัดการเรียนรายวิชา 3 หน่วยกิต

4) การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 การประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย มี 3 ระยะคือ ก. การสอบประมวลความรู้ให้เป็นไปตามระเบียบการสอบประมวลความรู้ ข. การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์/โครงการค้นคว้าอิสระ ค. การสอบวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

(2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 การประเมินผลการประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย มี 3 ระยะคือ ก. การสอบวัดคุณสมบัติ ข. การสอบโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ ค. การสอบดุษฎีนิพนธ์

การรายงานผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ A B⁺ B⁻ C⁺ C D⁺ D F

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวชิชีพ (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560

แผน ก แบบ ก 1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงาน ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และต้องสอบผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน ก แบบ ก 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) และต้องผ่านการสอบวัด มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) และต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวชิชีพ(หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย ผลงานดุษฎีนิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงาน หรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพ ตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาการพิจารณาทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและต้องสอบผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5) บริการสนับสนุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการ 7 ศูนย์ 3 สำนักงาน 4 โครงการ 1 หน่วยความร่วมมือทางวิชาการ และ 1 สถาบัน

3.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.1 *ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม หรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา รวมถึงอนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาและประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัยและที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น อนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์ อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัย และอื่นๆ จำนวนกรรมการไม่เกิน 26 คน มีคณะกรรมการวิชาการ อำนาจหน้าที่ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่ออธิการบดี กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

3.2.2 *ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 27 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์ 3 หลักสูตรดังนี้

1) *หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ)* จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต มี 2 แผนคือ แผน ก โดยต้องศึกษา วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต) วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต รวมเป็น 44 หน่วยกิต แผน ข โดยต้องศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต (สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) การศึกษาค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิตรวมเป็น 44 หน่วยกิต

2) *หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ)* หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ภาควิชาวิศวกรรมเคมี ภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กำหนดเปิดสอนปีการศึกษา 2556 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต มี 1 แผน คือ แผน ก แบบ ก2 โดยต้องศึกษาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต วิชาสัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 13 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

3) *หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ)*หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 ได้รับอนุมัติหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2556 มี 4 แผน โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร หลักสูตรแบบ 1.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต หลักสูตรแบบ 1.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต หลักสูตรแบบ 2.1 ไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต หลักสูตรแบบ 2.2 ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต

หลักสูตร 2) และ 3) จัดการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันมีความร่วมมือด้านการวิจัยกับสถาบันต่างชาติ โดยมีความร่วมมือด้านวิชาการกับสถาบันกับ University of Oxford, UK. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) ประเทศอินโดนีเซีย และ Ministry of Agriculture and Irrigation ประเทศพม่า โดยมีรูปแบบของความร่วมมือสนับสนุนอุปกรณ์วิจัยสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา และการทำวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยเฉพาะทางกับศูนย์วิจัยหรือมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

3.2.3 ด้านการเรียนการสอน

1) ผู้เรียน ผู้เข้าศึกษามีคุณสมบัติดังนี้

(1) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(2) หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระบบการจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาค จัดการเรียนการสอน แบบชั้นเรียนและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556

ก. แบบ 1.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท ที่มีวิทยานิพนธ์ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมี เทคนิค หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสาขา และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข. แบบ 1.2 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลการเรียนดีมาโดยได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.20 จากระบบคะแนนเต็ม 4.0 และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค. แบบ 2.1 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขา วิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิคหรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ง. แบบ 2.2 ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิศวกรรมเคมี เคมีเทคนิค หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีผลการเรียนดีโดยได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบคะแนนเต็ม 4.0 และให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) ผู้สอน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 4 คน หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556 ใช้อาจารย์ชุดเดียวกันคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ประจำ จำนวน 18 คน อาจารย์พิเศษ จำนวน 5 คน

3) สื่อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบมีชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูล โดยมีสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหอสมุดในวิทยาเขตต่าง ๆ รองรับการจัดการศึกษา

4) การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย การรายงานผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ A B+ B C+ C D+ D F

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาโท

แผน ก แบบ ก1 (1) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (2) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนด

แผน ก แบบ ก2 (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

แผน ข (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนหรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

ปริญญาเอก

แบบ 1 (1) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (2) เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (3) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 2 เรื่อง

แบบ 2 (1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า (2) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ (3) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ (4) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

5) *บริการสนับสนุนการศึกษา* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีพื้นที่รวม 24,486 ไร่ ประกอบด้วย หน่วยงานการเรียนการสอน 29 คณะ 1 บัณฑิตวิทยาลัย และหน่วยงานสนับสนุน 4 สถาบัน 5 สำนักงาน 6 สำนัก 2 ศูนย์ 18 สถานีวิจัย 4 สถานีฝึกนิสิต 4 โรงพยาบาลสัตว์ 2 โรงเรียนสาธิต และ 4 สถานีวิทยุ ในส่วนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขนมีหน่วยงานประกอบด้วย 5 สำนัก 4 สถาบัน 1 ศูนย์

3.3 มหาวิทยาลัยมหิดล

3.3.1 *ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร* มหาวิทยาลัยมหิดล มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด มีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อนุมัติการจัดการศึกษา และการยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตร การศึกษา รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ชั้นสูงอื่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดหรือส่วนงานใด โดยเฉพาะ จำนวนกรรมการไม่เกิน 27 คน มีสภาคณาจารย์ มีอำนาจและหน้าที่ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดี ในกิจการของมหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรือ อธิการบดีมอบหมาย มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

3.3.2 *ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน* มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการศึกษานานาชาติในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 3 หลักสูตร ระดับปริญญาโท จำนวน 92 หลักสูตร ระดับปริญญาเอก จำนวน 74 หลักสูตร โดยหลักสูตรที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 3 หลักสูตรดังนี้

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 เริ่มใช้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยมหิดลโดยเฉพาะไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่น โครงสร้างหลักสูตร แผน ก แบบ ก2 ดังนี้ (1) หมวดวิชาบังคับ 14 หน่วยกิต (2) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต (3) วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

1) *หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2555* ประกอบด้วย วิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข วิชาเอกโภชนาการสาธารณสุข วิชาเอกบริหารสาธารณสุข วิชาเอกปรสิตวิทยาและกีฏวิทยา วิชาเอกวิทยาการระบาด วิชาเอกสุขศึกษา และส่งเสริมสุขภาพ วิชาเอกสุขภาพประชากรโลก และ วิชาเอกอนามัยครอบครัว เริ่มใช้ในภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 จำนวน หน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่น เปิดสอนสำหรับ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รวมไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรจัดการศึกษาตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 หลักสูตร ปริญญาเอก แบบ 2 ดังนี้ หมวดวิชาแกน 8 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับ 7 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกไม่น้อย กว่า 3 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต

2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 เริ่มใช้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร สำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต สำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต จัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหิดลโดยเฉพาะไม่มีความร่วมมือกับสถาบันอื่นโครงสร้างหลักสูตร แบบ 2 ดังนี้ ก. สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หมวดวิชาบังคับ 17 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ข. สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หมวดวิชาบังคับ 6 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต วิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

3.3.3 ด้านการเรียนการสอน

1) ผู้เรียน ผู้เข้าศึกษามีคุณสมบัติดังนี้

(1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 ก. สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น จุลชีววิทยา วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สัตววิทยา พฤกษศาสตร์ พืชวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง ข. ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50 ค. มีผลการสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ง. ผู้ที่มีคุณสมบัติ นอกเหนือจากเกณฑ์ข้างต้น อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษา ตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตรและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(2) สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ก. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขานามัยสิ่งแวดล้อม สาขานามัยครอบครัว สาขากายภาพบำบัด สาขารังสีวิทยาและการบำบัด สาขาส่งเสริมสุขภาพ สาขาบริหารสาธารณสุข สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง ข. มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 สำหรับผู้ที่สำเร็จปริญญาโทหรือเทียบเท่า ค. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านสาธารณสุขและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ปี

(3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 ก. สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 หรือ ข. สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาชีววิทยา สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และ

ได้รับการรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 ค. มีผลการสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล จ. ผู้ที่มีคุณสมบัตินอกเหนือจากเกณฑ์ดังกล่าว อาจได้รับการพิจารณาให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาตามดุลยพินิจของประธานหลักสูตร และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

2) ผู้สอน

(1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร 18 คน อาจารย์ประจำ 6 คน อาจารย์พิเศษหลักสูตรจะพิจารณาเรียนเชิญตามความเหมาะสม

(2) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 7 คน

(3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5 คน มีอาจารย์ประจำหลักสูตร 17 คน มีอาจารย์ประจำ 5 คน และมีอาจารย์พิเศษ ซึ่งหลักสูตรจะพิจารณาเรียนเชิญตามความเหมาะสม

3) สื่อ มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

4) การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การประเมินผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา การรายงานผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา กระทำเป็นสัญลักษณ์ A B+ B C+ C D+ D F

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(1) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาสภาวะแวดล้อม (หลักสูตรนานาชาติ) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 ก. ใช้เวลาในการศึกษาตามแผนการศึกษา ข. ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ค. ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 ง. ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล จ. ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคม ผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล ฉ. ต้องเสนอวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ผ่าน ด้วยวิธีการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และการสอบเป็นระบบ เปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ ช. ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

(2) หลักสูตรสาธรรณสุขศาสตร์ชุมชนบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 หลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ 2 ก. มีเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร ข. ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร และได้รับสัญลักษณ์แสดงผลการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด ค. ได้แต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 ง. สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) จ. ผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ฉ. สอบวิทยานิพนธ์ผ่าน ช. ส่งรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ที่จัดพิมพ์ตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลตามจำนวนที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ซ. ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่มีผู้ประเมิน ณ. ข้อกำหนดอื่น ๆ ตามที่แต่ละหลักสูตรจะกำหนด

(3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 ก. ใช้เวลาในการศึกษาตามแผนการศึกษา ข. ต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ ก) ผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 48 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ข) ผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ 36 หน่วยกิต รวมจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ค. ได้แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 ง. ต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล จ. ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) จ. ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมผ่านตามเกณฑ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ฉ. ต้องเสนอวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ผ่านด้วยวิธีการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และการสอบเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ ช. ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรือได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่มีผู้ประเมินอย่างน้อย 1 ฉบับ ตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

(4) บริการสนับสนุนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลมีส่วนงาน หน่วยงาน

และกลุ่มภารกิจในสังกัดประกอบด้วย สำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตกาญจนบุรี บัณฑิตวิทยาลัย หอสมุดและคลังความรู้ คณะ 16 คณะ สถาบัน 7 สถาบัน วิทยาลัย 6 วิทยาลัย ศูนย์ 10 ศูนย์ กองงานในสำนักงานอธิการบดี 12 กองงาน และโครงการจัดตั้งวิทยาเขต 2 โครงการ (วิทยาเขตนครสวรรค์ วิทยาเขตอำนาจเจริญ) นอกจากนี้ยังมีสถาบันสมทบอีก 17 แห่งและสถาบันร่วม 1 แห่ง

3.4 มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น – บัณฑิตวิทยาลัย (The Open University of Japan – School of Graduate Studies)

3.4.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร ไม่มีข้อมูล

3.4.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน ไม่มีข้อมูลโครงสร้างหลักสูตร มีหลักสูตรที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตรปริญญาโท จำนวน 7 หลักสูตร คือ ชีวิตมนุษย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Human Life and Health Sciences) วิทยาศาสตร์ของการพัฒนามนุษย์และการศึกษา (Sciences of Human Development and Education) จิตวิทยาคลินิก (Clinical Psychology) การกำกับดูแลสังคม (Social Governance) ศิลปศาสตร์และมนุษยวิทยา ((Arts and Humanities) สารสนเทศศาสตร์ (Informatics) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Natural and Environmental Sciences) หลักสูตรปริญญาเอก จำนวน 5 หลักสูตร คือ ชีวิตมนุษย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Human Life and Health Sciences) วิทยาศาสตร์มนุษย์ (Human Sciences) การกำกับดูแลสังคม (Social Governance) ศิลปศาสตร์และมนุษยวิทยา (Arts and Humanities) สารสนเทศศาสตร์ (Natural Sciences)

3.4.3 ด้านการเรียนการสอน

1) ผู้เรียน ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
2) ผู้สอน มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่นจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3) สื่อ มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า การสอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ดังนี้

(1) จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา (2 หน่วยกิต/รายวิชา) มีการจัดการเรียนการสอน 2 แบบคือ ก. แบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) จำนวน 15 ครั้ง (ครั้งละ 45 นาที) ต่อภาคการศึกษา ข. ศึกษาจากเอกสารการสอน

(2) รายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) (1 หน่วยกิต/รายวิชา) ผู้เรียนเรียนในห้องเรียนที่เรียกว่า Schooling

(3) รายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (2 หน่วยกิต/รายวิชา)

4) การประเมินผล และเกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่นมีระบบการประเมินผลตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน คือ ก. รายวิชาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เอกสารการสอนใช้การประเมินผลโดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด ข. รายวิชาแบบเผชิญหน้าประเมินให้เกรด ค. รายวิชาออนไลน์ใช้การประเมินผลโดยกิจกรรมการเรียน คิวช การอภิปราย รายงาน และการประเมินให้เกรด

5) บริการสนับสนุนการศึกษา มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น มีศูนย์การเรียนรู้ 50 ศูนย์ (4 ศูนย์ในโตเกียว) 7 ศูนย์ดาวเทียม และ 64 ห้องเรียนสื่อการสอนประเภทเสียงทั่วประเทศญี่ปุ่น

3.5 มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี (Korea National Open University)

3.5.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีการบริหารและการจัดการหลักสูตรนานาชาติ ประกอบด้วยอธิการบดี 1 คน รองอธิการบดี 1 คน และกรรมการ 14 คน

วิทยาเขตหลัก (Main Campus) ประกอบไปด้วยสำนักวิชาการ สำนักบริการนักศึกษา สำนักนโยบายและแผน และสำนักงานการจัดการศึกษาทั่วไป

การจัดโครงสร้างองค์กร (Organization) ประกอบไปด้วย บัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชา วิทยาลัย วิทยาลัยชั้นสูง หน่วยงานสนับสนุนของวิทยาลัยชั้นสูง

หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ (Other Affiliated Facilities) มหาวิทยาลัย มีหน่วยงานสนับสนุน วิทยาเขตในภูมิภาค และฝ่ายวิจัยที่ดำเนินการสนับสนุนการเรียนการสอน

ความร่วมมือในด้านอื่น ๆ (Other corporate structures) มหาวิทยาลัย มีการทำความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมและการศึกษา หน่วยงานการให้ทุน สำนักพิมพ์ และหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์

3.5.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน

ไม่มีข้อมูลโครงสร้างหลักสูตร มีภาควิชาที่เปิดสอนภายใต้บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 18 ภาควิชามีดังนี้

- 1) ภาควิชาการเขียนสร้างสรรค์และวรรณกรรม (Department of Creative Writing and Literary Contents)
- 2) ภาควิชาการประยุกต์ใช้ภาษาจีน (Department of Practical Chinese)
- 3) ภาควิชาประชาคมผู้ใช้ภาษาแอฟริกาและภาษาฝรั่งเศส (Department of Africa and Francophonie)
- 4) ภาควิชาการบริหารสาธารณะ (Department of Public Administration)
- 5) ภาควิชาเกษตรและวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต (Department of Agriculture and Life Science)
- 6) ภาควิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Department of Computer Science)
- 7) ภาควิชาชีวสารสนเทศศาสตร์และสถิติ (Department of Bioinformatics and Statistics)
- 8) ภาควิชาพยาบาล (Department of Nursing)
- 9) ภาควิชาการศึกษาเยาวชน (Department of Youth Education)

- 10) ภาควิชาการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ (Department of Practical English)
- 11) ภาควิชาภาษาญี่ปุ่นและวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Department of Japanese Language and Culture)
- 12) ภาควิชานิติศาสตร์ (Department of Law)
- 13) ภาควิชานิเทศศาสตร์และวัฒนธรรม (Department of Media Arts and Cultural Contents)
- 14) ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ (Department of Home Economics)
- 15) ภาควิชาการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (Department of e-Learning)
- 16) ภาควิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม (Department of Environmental Health Systems)
- 17) ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต (Department of Lifelong Education)
- 18) ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย (Department of Early Childhood Education)

3.5.3 ด้านการเรียนการสอน

- 1) ผู้เรียน ไม่มีข้อมูลคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
- 2) ผู้สอน มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลีจัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) สื่อ มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้เรียนสามารถศึกษาจากเอกสารการสอน (Textbook) และการจัดเรียน การสอนมีทั้งแบบการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนออนไลน์
- 4) การประเมินผล และเกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลีประเมินผลจากการสอบปลายภาค และการทำวิทยานิพนธ์ ผู้เรียนจะต้องเรียนครบตามหน่วยกิตที่กำหนด 30 หน่วยกิตขึ้นไป และเป็นไปตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยจึงจะสามารถขอจบการศึกษาได้
- 5) บริการสนับสนุนการศึกษา มีศูนย์บริการนักศึกษา ศูนย์ให้คำปรึกษาด้านอาชีพศูนย์บริการด้านสุขภาพของนักศึกษา ศูนย์การศึกษา กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ

4.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุด องค์กรประกอบและจำนวนกรรมการแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย มีสภาวิชาการทำหน้าที่ดูแลด้านวิชาการ มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่บริหารหลักสูตร

4.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน โครงสร้างหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศ พบว่า ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36-48 หน่วยกิต ส่วนมหาวิทยาลัยต่างประเทศ มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต มีแผนการศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก1 แบบ ก2 และแผน ข

ระดับปริญญาเอก มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48-79 หน่วยกิต มีแผนการศึกษา ทั้งแบบ 1.1 แบบ 1.2 แบบ 2.1 และแบบ 2.2 มีการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็นเฉพาะ ของสถาบันและร่วมมือกับต่างประเทศ

จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก มีจำนวนที่หลากหลายในแต่ละมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 1 หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 2 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 27 หลักสูตร มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 169 หลักสูตร มหาวิทยาลัย เปิดประเทศญี่ปุ่น จำนวน 12 หลักสูตร และมหาวิทยาลัยเปิดประเทศเกาหลี จำนวน 18 หลักสูตร ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

4.3 ด้านการเรียนการสอน พบว่า

4.3.1 ผู้เรียน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาแตกต่างกัน ออกไปตามหลักสูตรที่เปิดสอน ระดับปริญญาโทส่วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีในสาขา ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัย กำหนด ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50-2.75 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

ระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แต่มี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 3.20-3.50 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

4.3.2 ผู้สอน พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นชุดวิชาหรือรายวิชา จัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling/Face-to-Face) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ในส่วนของ มสธ. กำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5-10 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน

ในส่วนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิดมีอาจารย์ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนและผลิตรายวิชาเป็นหลัก มีการกำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 4 -18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3-5 คน ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย

4.3.3 สื่อ พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีรูปแบบสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนแตกต่างกันตามระบบการศึกษา ในส่วนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิดใช้สื่อที่เป็นเอกสารการสอน การเรียนการสอนแบบต่อหน้า (Face-to-Face) หรือแบบเผชิญหน้า (Schooling) การเรียนการสอนออนไลน์ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เรียกว่า ชุดวิชา หรือรายวิชา ส่วนมหาวิทยาลัยในระบบปิดจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาโดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน ดูแลรายวิชา และมีการจัดทำสื่ออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น มีการจัดทำบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

4.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาขั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยนั้น ๆ โดยส่วนใหญ่ใช้ระดับคะแนน ความหมาย และแต่ระดับคะแนนคือ $A^+ B^+ C^+ C^- D^+ D^- F$ มีมหาวิทยาลัยที่ใช้แตกต่างคือ มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลีใต้ $A^+ A^0 B^+ B^0 C^+ C^0 F$

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท คือ 1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) 3) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ระดับปริญญาเอก คือ 1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 3) ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) 4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น มีการประเมินผลตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน

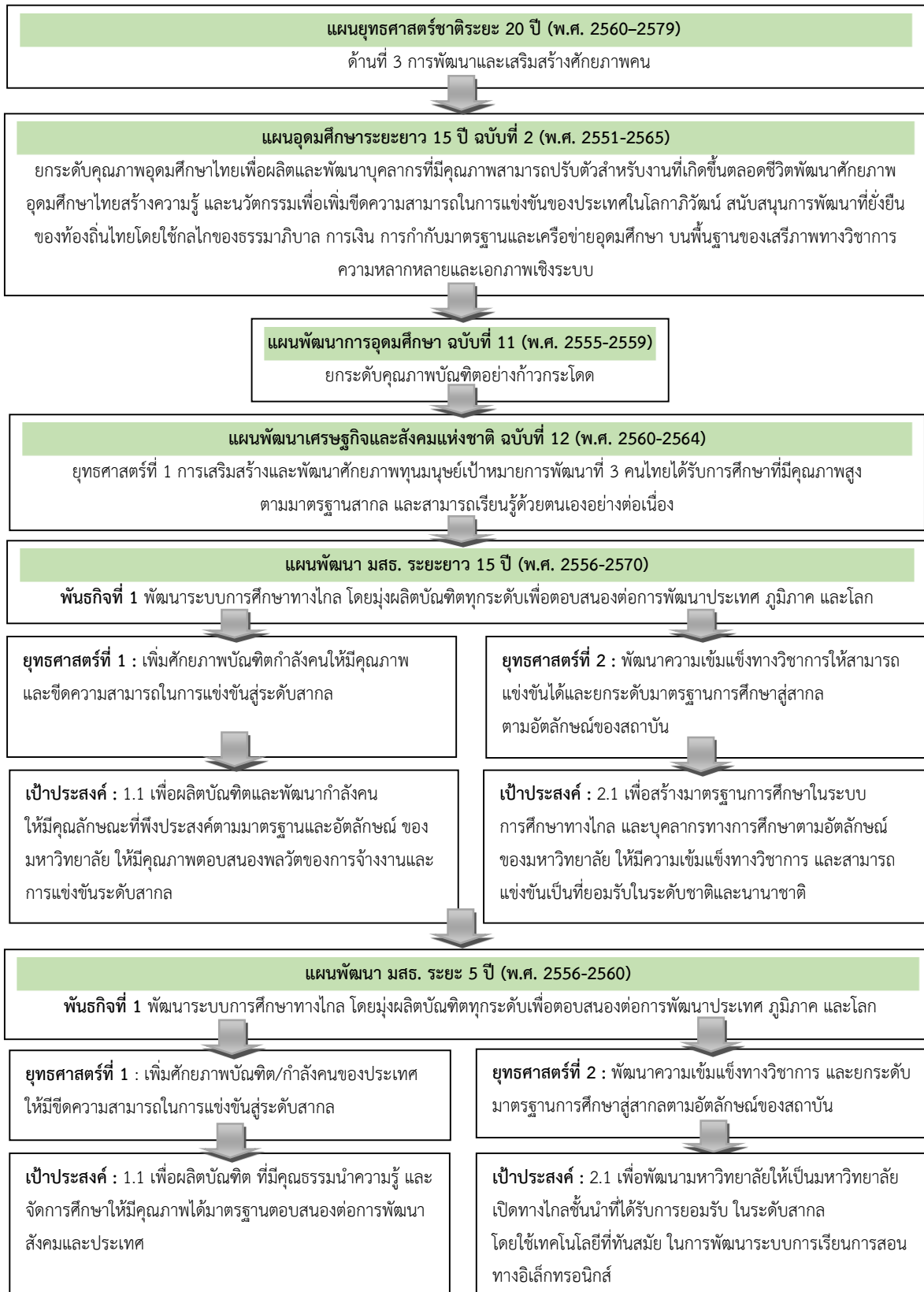
1) รายวิชาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เอกสารการสอน ใช้การประเมินผลโดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด 2) รายวิชาออนไลน์ใช้การประเมินผลโดยกิจกรรมการเรียนรู้ คิวซการอภิปราย รายงาน และการประเมินให้เกรด 3) รายวิชาแบบเผชิญหน้าประเมินให้เกรด และมหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีการประเมินผลจากการสอบปลายภาค และการทำวิทยานิพนธ์

4.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มีศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์บริการการศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนระบบปิด มีวิทยาเขตย่อย ๆ ยกเว้น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงไม่มีวิทยาเขตย่อย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีหน่วยงานสนับสนุน และให้บริการทางวิชาการที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากการศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนสำคัญของประเทศ และแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เกี่ยวข้อง กับทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ/ ภาษาต่างประเทศ สามารถวิเคราะห์สรุปความเชื่อมโยงได้ดังนี้

สรุปความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนานาชาติ

และจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยในและต่างประเทศ รวมถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สามารถเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควรกำหนดทิศทางการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศที่สามารถทำให้มหาวิทยาลัยอยู่รอด พัฒนาคุณภาพหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน และสามารถแข่งขันสู่ระดับสากล
2. ควรพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ หลากหลายน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของตลาด สามารถเทียบโอนหน่วยกิตและใช้ภาษาสากลเป็นสื่อในการเรียนการสอน
3. ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัย
4. ควรปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศให้เหมาะสมและคล่องตัว
5. ควรบริหารและจัดการในรูปคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการ
6. ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาประจำหลักสูตร และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความสามารถทางภาษาประจำหลักสูตร
7. ควรแสวงหาพันธมิตรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระดับชาติและนานาชาติ
8. ควรบริหารจัดการและให้บริการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
9. ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรเชิงรุก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา
10. ควรสรรหาทรัพยากรที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

1.1 ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุดที่ทำหน้าที่บริหารงานของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา รวมถึงอนุมัติปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุมัติปริญญา และประกาศนียบัตร มีองค์ประกอบและจำนวนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย (เดิม) ที่มอบอำนาจอธิการบดี โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ โดยหลักสูตรที่จะเปิดสอนต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ สกอ.(เดิม) กำหนด และจะต้องได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนการเปิดสอน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538) มี *สภาวิชาการ* ทำหน้าที่ดูแลด้านวิชาการ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่ออธิการบดี กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย พิจารณากำหนดหลักสูตร การสอน และการวัดผลการศึกษา เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุมัติปริญญา และประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย มี *คณะกรรมการบริหารหลักสูตร* ทำหน้าที่วางนโยบายและแผนการบริหารจัดการและการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินงานของส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย มี *คณะกรรมการบริหารหลักสูตร* ทำหน้าที่บริหารหลักสูตร ควบคุมมาตรฐานหลักสูตรสาขาวิชาที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ (ถ้ามี) ดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรติดตามรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรรวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนา ให้ประธานหลักสูตรเป็นผู้ประสานงานในเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านโครงสร้างหลักสูตร/จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีโครงสร้างหลักสูตร ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36-48 หน่วยกิต มีแผนการศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก1 แบบ ก2 และแผน ข ระดับปริญญาเอก มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48-79 หน่วยกิต มีแผนการศึกษา ทั้งแบบ 1.1 แบบ 1.2 แบบ 2.1 และแบบ 2.2 มีการจัดการเรียนการสอนทั้งเป็นเฉพาะของสถาบันและร่วมมือกับต่างประเทศ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) ที่ระบุว่า **หลักสูตรระดับปริญญาโท** มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น 2 แผน คือ

แผน ก มี 2 แบบคือ แบบ ก1 ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด แบบ ก2 ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

หลักสูตรระดับปริญญาเอก แบ่งเป็น 2 แบบ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ อาจกำหนดให้เรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก มีจำนวนที่หลากหลายในแต่ละมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราช เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 1 หลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 2 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 27 หลักสูตร มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 169 หลักสูตร มหาวิทยาลัยเปิดประเทศญี่ปุ่น จำนวน 12 หลักสูตร และมหาวิทยาลัยเปิดประเทศเกาหลี จำนวน 18 หลักสูตร ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

1.3 ด้านการเรียนการสอน

1.3.1 ผู้เรียน พบว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาแตกต่างกันออกไปตามหลักสูตรที่เปิดสอน ในระดับปริญญาโทส่วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.50-2.75 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่รับนักศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับใช้งานได้ โดยวัดจากคะแนนสอบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 3.20-3.50 และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) ที่ระบุว่า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาโท ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

1.3.2 ผู้สอน พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ โดยอาศัยการใช้สื่อประสมซึ่งมีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริม ทำให้อาจารย์มีบทบาทแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยปิดทั่ว ๆ ไป หน้าที่หลักของอาจารย์เน้นการผลิตสื่อประสม ทั้งสื่อหลักและสื่อเสริม ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษา ต้องใช้ประกอบการเรียนด้วย นอกจากนี้ยังมีภาระการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาทั้งการสัมมนาเสริม/เข้ม การตอบกระดานสนทนา การฝึกอบรม/การฝึกปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ซึ่งเป็นกิจกรรมปัจฉิมที่กำหนดในหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษาตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น มีอาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) สอนแบบออกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี อาจารย์ทำหน้าที่ผลิตเอกสารการสอนเป็นรายวิชา มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อีกทั้งทำหน้าที่ผลิตสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศ (มสธ.แม่ฟ้าหลวง เกษตรศาสตร์ มหิดล) กำหนดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 4-18 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3-5 คนขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่ระบุว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา จำนวนอย่างน้อย 3 คน โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้น พหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน 2 คน หลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาวิชาเดียวกัน สามารถใช้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรชุดเดียวกันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

1.3.3 สื่อ พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปแบบชุดการสอนที่เรียกว่า “ชุดวิชา” ซึ่งบูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ แต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ชุดวิชาหนึ่ง ๆ แบ่งเนื้อหาการสอนไม่น้อยกว่า 15 โมดูล แต่ละโมดูลใช้เวลาศึกษาประมาณ 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ระบบการศึกษาทางไกลผ่านสื่อออนไลน์ที่มหาวิทยาลัยใช้เป็นระบบที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ใช้วิธีการศึกษาโดยศึกษาด้วยตนเองตามที่ได้รับมอบหมายผ่านสื่อการสอนออนไลน์ดังนี้

1) **สื่อหลัก** ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ/หรือออฟไลน์ตามกลุ่มชุดวิชา ระบุและแนะนำ ตามแนวการศึกษาออนไลน์ และ/หรือสื่อการศึกษาออฟไลน์ที่แนะนำครอบคลุมเนื้อหาจำนวนรวม 6- 15 โมดูล/ชุดวิชา

แนวการศึกษา (Study Guide) สื่อออนไลน์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหน่วย แผนการสอนประจำตอน สารสังเขป แหล่งข้อมูลกิจกรรม แนวตอบกิจกรรม และแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน

2) สื่อเสริม ได้แก่ การเรียนการสอน และการสัมมนาผ่านสื่อออนไลน์

การเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบ ปฏิสัมพันธ์บนเครือข่าย ครอบคลุมการจัดทำประกาศ ปฐมนิเทศชุดวิชา รายละเอียดชุดวิชา ปฏิทิน การศึกษา การมอบหมายกิจกรรม การตรวจกิจกรรม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การตอบคำถามนักศึกษา แหล่งเนื้อหาและการสัมมนาเสริมออนไลน์ซึ่งประกอบด้วย การสัมมนาเสริม และการสัมมนาเข้ม

มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Schooling) การสอนแบบ ออกลูกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์

มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา โดยใช้เอกสารการสอน (Textbook) มีทั้งรายวิชาที่มีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ประกอบด้วย เอกสารการสอน แนวการศึกษาผ่านรายการโทรทัศน์ แนวการศึกษาผ่านสื่อเสริม แนวการศึกษาผ่านไฟล์เสียง แนวการศึกษาผ่านเว็บไซต์ แนวการศึกษา ผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ และรายวิชาที่เรียนแบบเผชิญหน้า

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสาร มีทั้งชุดวิชา/รายวิชา มีทั้งจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face, Schooling) การสอน แบบออกลูกอากาศ (โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์

มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิด (แม่ฟ้าหลวง เกษตรศาสตร์ มหิดล) พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ระบบการเรียนการสอนจัดการเรียนเป็นรายวิชา แบบมีชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูล โดยมีสำนักหอสมุดกลาง หอสมุด ในวิทยาเขตต่าง ๆ รองรับการจัดการศึกษา และสื่ออื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

1.3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศใช้กระบวนการประเมินผลตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์การให้ระดับคะแนน (เกรด) ตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยนั้น ๆ โดยส่วนใหญ่ใช้ระดับคะแนน ความหมาย และแต้มระดับคะแนนคือ $A^+ B^+ C^+ D^+ D^- F$ ส่วนมหาวิทยาลัยต่างประเทศใช้แตกต่างกันคือ มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลีใช้ $A^+ A^0 B^+ B^0 C^+ C^0 F$

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศ พบว่า ระดับปริญญาโทคือ 1) ศึกษาวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงาน วิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.เดิม) หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) 3) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ระดับปริญญาเอก คือ

1) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้แต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า 2) ต้องผ่านการสอบวัดมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 3) ต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) 4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่าน ผลงานวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.เดิม) จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น พบว่า มีการประเมินผลตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน คือ 1) รายวิชาที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เอกสารการสอน ใช้การประเมินผลโดยการสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค และการประเมินให้เกรด 2) รายวิชาออนไลน์ใช้การประเมินผลโดยกิจกรรมการเรียน คิว การอภิปราย รายงาน และการประเมินให้เกรด 3) รายวิชาแบบเผชิญหน้าประเมินให้เกรด และมหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี มีการประเมินผลจากการสอบปลายภาค และการทำวิทยานิพนธ์

1.3.5 บริการสนับสนุนการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบเปิด (มสธ. มหาวิทยาลัยเปิดญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยเปิดเกาหลี) มีศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์บริการการศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อเป็นแหล่งบริการการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในระบบปิด มีวิทยาเขตย่อย ๆ ยกเว้น มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ไม่มีวิทยาเขตย่อย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางวิชาการที่แตกต่างกันไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานานาชาติ เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า จากการศึกษากรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา โดยคนไทยในอนาคตต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตมีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของการรู้คุณค่า ความเป็นไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับนานาชาติไว้ คือ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ทดสอบสมรรถนะในระดับภูมิภาค (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 32-39) ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กล่าวไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ 3 คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนางานวิจัยไปสู่นวัตกรรม รวมทั้งขยายการจัดทำและการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้มากขึ้น และจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทัวถึงไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้ภาคเอกชนผลิตหนังสือ สื่อการอ่านและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและราคาถูก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 65-70) การศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 พบว่า ได้มีการกล่าวถึงการจัดการศึกษานานาชาติในส่วนของสถานศึกษาไว้ในชาติยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา มีการกำหนดไว้ในแนวทางการพัฒนาข้อ 3) พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยง และเข้าถึงได้ ข้อย่อย 1) พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาและด้านอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรฐานครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ความเป็นเอกภาพ เทียบเคียงกับมาตรฐานนานาชาติได้และสามารถใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง แต่ในส่วนของระดับอุดมศึกษาไม่ได้กล่าวไว้ชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) การศึกษารอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) พบว่า ได้กำหนดความเป็นสากลไว้ โดยกำหนดบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศไทยในเวทีสากลผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน และการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ รัฐควรลงทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เนื้อหาสาระอุตสาหกรรมระดับชาติ การส่งออก ตลอดจนภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากลและการพัฒนาที่ยั่งยืน และจัดทำกรอบนโยบายการพัฒนาระบบ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ของอุดมศึกษาได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบัณฑิตในอนาคตคืออุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนพื้นฐานพื้นฐานการเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพ้นความรู้วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์ โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและต่ออาจารย์มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว และเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และเตรียมความพร้อมสำหรับบัณฑิต

ในสภาวะโลกาภิวัตน์ การเพิ่มความเข้มข้นและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษาทางด้านภาษา และวัฒนธรรมของต่างประเทศเป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุน ทั้งนี้ การเรียนด้านภาษาที่มีประสิทธิภาพและการซึมซับวัฒนธรรมต้องมีบริบท การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเพิ่ม Mobility ของนักศึกษาและอาจารย์ การจัดหลักสูตรสองภาษาจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: 33-34)

ในส่วนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2556-2570) เป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย/ระดับคุณภาพ มีการกำหนดการจัดการศึกษานานาชาติไว้ที่พันธกิจที่ 1 พัฒนาระบบการศึกษาทางไกลโดยมุ่งผลิตบัณฑิตทุกระดับเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ ภูมิภาค และโลก ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพบัณฑิต/ กำลังคนให้มีคุณภาพขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล เป้าประสงค์ 2.1 เพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล และบุคลากรทางการศึกษาตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และความยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ เป้าหมาย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) (มุ่งสู่ 1 ใน 1,000 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 1) จำนวนหลักสูตร (สะสม) 4 หลักสูตร เป้าหมายปีที่ 10 (พ.ศ. 2561-2565) (มุ่งสู่ 1 ใน 500 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 2) จำนวนหลักสูตร (สะสม) 12 หลักสูตร เป้าหมายปีที่ 15 (พ.ศ. 2566-2570) (มุ่งสู่ 1 ใน 100 ของโลก) ตัวชี้วัด Phase 3) จำนวนหลักสูตร (สะสม) 12 (กองแผนงานมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2557) มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับปริญญาโท จำนวน 3 หลักสูตร แต่มีการเปิดสอนเพียงหลักสูตรเดียว คือ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิเทศศาสตรอาเซียน (หลักสูตรนานาชาติ) ปัญหาการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านบริหารและการจัดการหลักสูตร เช่น ขาดหน่วยงานกลางระดับมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ที่ชัดเจน ขาดการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ในเรื่องการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาไม่ได้รับความสะดวก จำนวนนักศึกษาน้อย ขาดการสนับสนุนเพื่อเป็นการนำร่องในระยะเริ่มต้น ระเบียบการบริหารและการจัดการขาดความยืดหยุ่น ไม่มีการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สาขาวิชา ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ประจำหลักสูตรขาดผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ บุคลากรสายสนับสนุนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความสามารถด้านภาษา และด้านเทคโนโลยี ขาดการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการเรียนการสอน เช่น ระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยยังผูกติดกับ สกอ. ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา และสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนักศึกษา การจัดทำหลักสูตรและเนื้อหาชุดวิชาต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งต้องใช้เวลามากในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำเนื้อหาชุดวิชามีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์ผู้สอนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งทำให้มีปัญหาค่าใช้จ่าย เนื้อหาหลักสูตรขาดความยืดหยุ่น การปรับเนื้อหาให้ทันสมัยค่อนข้างยาก เนื้อหาบางส่วนในหลักสูตรอาจจะยากเกินไปสำหรับผู้เรียน มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ ระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

ไม่ทันสมัยเพียงพอที่จะรองรับการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีจำนวนน้อย ขาดความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษและขาดการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ดี

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควรกำหนดทิศทางการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศที่สามารถทำให้มหาวิทยาลัยอยู่รอด พัฒนาคุณภาพหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน และสามารถแข่งขันสู่ระดับโลก
2. ควรพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ หลากหลายน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของตลาด สามารถเทียบโอนหน่วยกิตและใช้ภาษาสากลเป็นสื่อในการเรียนการสอน
3. ควรมีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัย
4. ควรปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานานาชาติและภาษาต่างประเทศให้เหมาะสมและคล่องตัว
5. ควรบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ
6. ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาประจำหลักสูตร และมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความสามารถทางภาษาประจำหลักสูตร
7. ควรแสวงหาพันธมิตรสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระดับชาติและนานาชาติ
8. ควรบริหารจัดการและให้บริการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
9. ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรเชิงรุก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา
10. ควรสรรหาทรัพยากรที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกในด้าน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานานาชาติ การใช้ e- Learning ในการจัดการเรียนการสอนนานาชาติ เป็นต้น
2. ควรศึกษาการใช้สื่อ ICT สำหรับการจัดการศึกษานานาชาติ

บรรณานุกรม

- กนิษฐา นาวารัตน์. (2549). การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษา
นานาชาติของประเทศไทย ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษฎี
บัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษา
ในต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรัญญา เทพพรบัญชากิจ. (2556). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชน
ไทย. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 23(2), 25-46.
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2554). การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
ในปี 2558. สืบค้น 29 มกราคม 2562, จาก
<http://www.chinnaworn.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539155790&Ntype=1>
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2558) หน่วยที่ 2 โครงสร้างระบบการศึกษาทางไกลและรูปแบบการศึกษาทางไกล.
ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล หน่วยที่ 1-7 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชาว์ โรจนแสง, อนุพงศ์ บุญญานุพงศ์, และวัชร ลิ้มังกูร. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา
วิเคราะห์จุดคุ้มทุนการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2542). ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตร
นานาชาติและหลักสูตรภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร, ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และวรรณภา โพธิ์น้อย. (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง
ความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย (อัดสำเนา).
- ธนิต ภูศิริ. (2558). หน่วยที่ 5 สื่อในระบบการศึกษาทางไกล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษา
ทางไกล หน่วยที่ 1-7 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธเนศ จิตสุทธินาการ. (2547). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย.
(ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนวัชรการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- มุกดาฉาย แสนเมือง. (2560). การวิเคราะห์ช่องว่างของคุณภาพบริการทางการศึกษาของ มหาวิทยาลัย
ไทยจากมุมมองของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พอพันธ์ อูยานนท์, จิตตินันท์ เดชะคุปต์, ชินนาฏ ลีดส์, ขยาพร วัฒนศิริ, นิตยา เพ็ญศิริณภา, บุญทิพย์
สิริธรรมา, . . . ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องการเทียบเคียง
ระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกับมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำ
ในต่างประเทศ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2562). ข้อมูลหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้น 29 มกราคม 2562, จาก <https://www.grad.ku.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี. (2562). ข้อมูลหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยเปิดของประเทศเกาหลี. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก
https://www.abbreviationfinder.org/th/acronyms/knou_korea-national-open-university.html
- มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น. (2562). ข้อมูลหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยเปิดของประเทศญี่ปุ่น. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก
<https://www.ouj.ac.jp/eng/faculty/graduate.html>
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2562). ข้อมูลหลักสูตรหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้น 29 มกราคม 2562, จาก
<https://graduate.mahidol.ac.th/thai/prospective-students/?p=curriculum>
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2562). ข้อมูลหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ ระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. สืบค้น 29 มกราคม 2562, จาก <http://postgrads.mfu.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2562). ข้อมูลหลักสูตรนานาชาติและภาษาต่างประเทศ
ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สืบค้น 29 มกราคม 2562, จาก
https://www.stou.ac.th/thai/grad_std/Masters/
- รัฐศาสตร์ กรสูต. (2554). การพัฒนาหลักสูตรเกียรตินิยมบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
(หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เรวัฒน์ สุธรรม และปรีชา คัมภีร์ปกรณ. (2533). หน่วยที่ 15 การบริหารการศึกษาทางไกล. เอกสาร
การสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล. หน้า 655-690. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาริช ราศรี. (2559). การสร้างรูปแบบความร่วมมือระหว่างไทย-ลาว ในด้านหลักสูตรการศึกษานานาชาติ
เพื่อรองรับความเป็นประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามกับ
มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2529). การศึกษาทางไกล. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2538). หน่วยที่ 2 ทฤษฎีและการพัฒนาหลักสูตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภศิริ บุญประเวช. (2560). *นวัตกรรมระบบบริหารคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ตามเกณฑ์คุณภาพระดับนานาชาติ*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา คุณากาญจน์. (2558) หน่วยที่ 3 การบริหารและการจัดการการศึกษาทางไกล. ใน *เอกสารการสอน ชุดวิชาการศึกษาทางไกล หน่วยที่ 1-7* (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี, สุนทร โคตรบรรเทา, สุนันท์ นิลบุตร, และพัชรี ผลโยธิน. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาทางไกลในมหาวิทยาลัยที่คัดสรรจากประเทศต่าง ๆ : ประสพการณ์เพื่อประยุกต์สู่การพัฒนากระบวนการศึกษาทางไกลของไทย ในศตวรรษที่ 21*. นนทบุรี: ฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2549). *การศึกษาทางไกล*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรณี โสรังจุล. (2549). *การพัฒนารูปแบบศูนย์พัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภาคย์ วัฒนวิเชียร. (2549). *การวิเคราะห์อุปสงค์ของการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาตรีในประเทศไทย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2* (พ.ศ. 2551-2565). กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายอุดมศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- Alexander, F. (2014). Evaluation and Strategic Development within The Brand Management of an International MBA Program. *ASEAN JOURNAL OF MANAGEMENT & INNOVATION*, 19. [Document Object Identifier]
- Anacleta, P.V. (2012). Curriculum Model for Medical Technology: Lessons from International Benchmarking. *IAMURE: International Association of Multidisciplinary Research Journal*, v3, 292-301. [Document Object Identifier]
- Armstrong, N. and Sangob, L. (2016). Internationalization of Higher Education: Case Studies of Thailand and Malaysia. Retrieved from <https://repository.au.edu/handle/6623004553/17999>
- Good, Cater V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Holmberg, B. (1986). *Growth and Structure of Distance Education*. Australia: Croom Helm Ltd.
- Keegan. (1990). *Foundations of Distance Education*. (2nd ed.). London: Routledge.
- Refnaldi, F. and Aryuliva, A. (2017). From Need Analysis to ELT Study Program Learning Outcome Development: Meeting the Standards of the ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA). Retrieved from https://www.researchgate.net/profile/Refnaldi_Refnaldi/publication/322837757
- Sanderson, G. (2002-2007). International education developments in Singapore. Retrieved from <http://dspace2.flinders.edu.ac/>.
- Taba. Hilda. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World.
- UNESCO. (1979). Terminology of Adult Education/ Terminologie. de la Education de Adults/ Terminologie de l' Education des Adults. Paris: Ibedata.
- Wallitsch, K.N. (2014). "ABSTRACT OF DISSERTATION." In Internationalization, English Medium Programs, and the International Graduate Student Experience in Japan: A Case Study. (ABSTRACT OF DISSERTATION) Retrieved from https://uknowledge.uky.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.co.th/&httpsredir=1&article=1015&context=epe_etds

ภาคผนวก

แบบฟอร์มในการรวบรวมข้อมูล

ประเด็น	มสธ.	แม่ฟ้าหลวง	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ญี่ปุ่น	เกาหลี
1. ด้านการบริหาร และการจัดการ						
2. ด้านโครงสร้าง หลักสูตร/จำนวน หลักสูตรที่เปิดสอน						
3. ด้านการเรียน การสอน						
3.1 ผู้เรียน						
3.2 ผู้สอน						
3.3 สื่อ						
3.4 การประเมินผล และเกณฑ์การสำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร						
3.5 บริการ สนับสนุนการศึกษา						

แบบสัมภาษณ์/ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ
และภาษาต่างประเทศระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประเด็น	ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาในอนาคต
1. การบริหารและ การจัดการหลักสูตร		
2. หลักสูตรและ เนื้อหาวิชา		
3. การจัดการเรียน การสอน		

**รายชื่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
ที่สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม**

1. รองอธิการบดีฝ่ายการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ (รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)
2. ประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ศรีดี)
3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานิติศาสตร์อาเซียน
(หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 7 คน
 - รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์
 - รองศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ท.หญิง ศิริวรรณ อนันต์โท
 - รองศาสตราจารย์จันทนา ทองประยูร
 - รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยฉัตร ล้อมขวการ
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา วงรุจิระ
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณี ชินนาลอง
 - อาจารย์ ดร.อุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล
4. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) จำนวน 3 คน
 - ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
 - รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ ไรจนแสง
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง
5. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาอาชีวศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ)
จำนวน 6 คน
 - รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อูยานนท์
 - รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์
 - รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ บุญยเพิ่ม
 - รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อีสัยกุล
 - รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ

